

ΧΡΗΣΤΟΥ Μ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ

Πτυχιούχου Θεολογίας, Καθηγητού του Γυμνασίου Ἀμφικλείας

4030

Αρ. εω: 45230

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Δευτέρας Τάξεως τῶν
Ἡμιογυμνασίων, τῶν Γυμνασίων, Πρακτικῶν Λυ-
κείων ὡς καὶ τῆς ἀντιστοίχου τῶν λοιπῶν
Σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΚΔΟΣΙΣ Β΄.

Ἀριθ. Ἐγκριτ. ἀποφ. $\frac{40822}{31-7-1933}$

Ἀντίτυπα 2500

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀθῆνῆσι 30 Μαΐου 1932

Ἀριθ. { Πρωτ. 1249
 { Διεκ. 825

Πρὸς
Τὸν κ. Χρ. Ἐνισλείδην

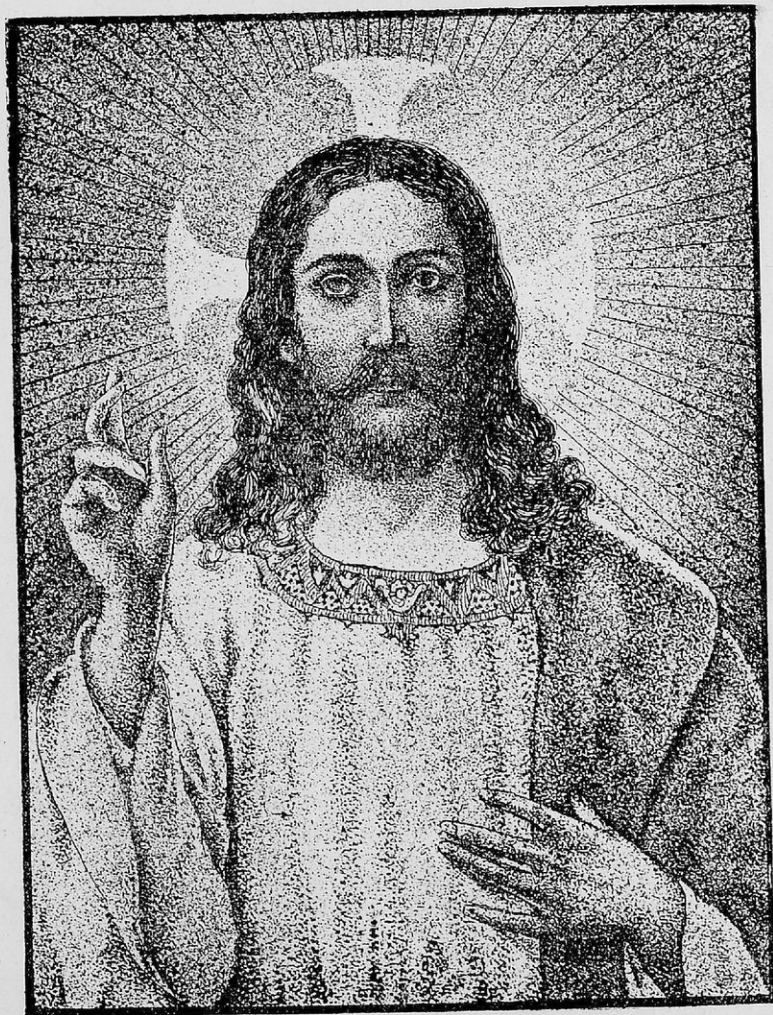
Καθηγητὴν ἐν τῷ Γυμνασίῳ Καρπενησίου
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἀπὸ 2 Μαΐου ἐν. ἔτ. αἴτησιν ὑμῶν, δι' ἧς ὑποβάλλετε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς ἔγκρισιν τὴν ὑφ' ὑμῶν πονηθεῖσαν **ΙΕΡΑΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ**, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Γυμνασίων καὶ Ἡμιγυμνασίων, γνωρίζομεν ὑμῖν, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ὅτι ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, διεξελθὼν ἐντολῇ αὐτῆς, τὸ ὡς ἄνω πόνημα, ἀπεφάνθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 531 καὶ ἡμερομ. 26 Μαΐου ἐν. ἔτ. ἐγγράφου αὐτοῦ, ὅτι οὐδὲν τὸ ἀπᾶδον εὔρεν ἐν αὐτῷ πρὸς τε τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

+ Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΡΟΥΜΠΑΝΗΣ

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως.

Ὁ Χριστός, ὁ δωτήρ τοῦ κόσμου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ἡ Καινὴ Διαθήκη.

Εἰς τὴν Πρώτην τάξιν ἐδιδάχθημεν τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἰς τὴν Δευτέραν ἐφέτος θὰ διδαχθῶμεν τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀποτελοῦν, ὅπως ἐμάθαμεν, τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Ἡ Ἀγία Γραφή δὲ μαζὶ μὲ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν εἶναι αἱ δύο πηγαί, ἀπὸ τὰς ὁποίας πηγάζει ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία. Ἄρα, ὅπως ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, οὕτω καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι μία ἀπὸ τὰς πηγὰς τῆς Θρησκείας μας καὶ διὰ τοῦτο ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν γνωρίζωμεν.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη περιέχει τὸν βίον, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα καὶ ὅλον τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρῶτον καὶ κατόπιν τῶν Ἀγίων αὐτοῦ Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων. Ἡμεῖς ὅμως ἐφέτος εἰς τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης θὰ διδαχθῶμεν μόνον τὰ κατὰ τὸν βίον, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα καὶ τὴν ὄλην δρᾶσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἀποστόλων μαζὶ μὲ τὴν ὄλην Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν Τρίτην τάξιν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, περὶ τοῦ ὁποίου, ὅπως ἐμάθαμεν, ὁμιλεῖ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Οὗτος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ὅταν ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ διαφθορὰ εἶχον κυριεύσει ὅλους σχεδὸν τοὺς ἀνθρώπους. Ἐκάλεσε δὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Χάριν αὐτῶν δὲ εἰς τὸ τέλος ἐστάυ-

ρώθη, διὰ τὴν ἡμῶν συμφιλίωσιν μετὰ τὸν Θεόν. Ἡ θυσία τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοῦ προπατορικῶν ἁμαρτήματος. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲ κάθε ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, γίνεται φίλος τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν βασιλείαν Αὐτοῦ. Τοῦτο εἶναι ἡ **Καὶνὴ Διαθήκη**, ἡ νέα συμφωνία μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἢ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γενομένη.

Ἡ **Καὶνὴ Διαθήκη** ὡς βιβλίον περιλαμβάνει 27 βιβλία, τὰ ὁποῖα ἔγραψαν οἱ Ἀπόστολοι ἢ μαθηταὶ τῶν Ἀποστόλων ἔμπνευσθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἦτοι καὶ ἡ **Καὶνὴ Διαθήκη** εἶναι βιβλίον **Θεόπνευστον**, ὅπως καὶ ἡ **Παλαιὰ Διαθήκη**.

Ἡ **Καὶνὴ Διαθήκη** ὀνομάζεται καὶ ἀπλῶς **Εὐαγγέλιον**, διότι περιέχει τὴν καλὴν ἀγγελίαν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσοῦ καὶ τῆς δι' αὐτοῦ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

2. Ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλο- λατρῶν.

Ἡ Ἱστορία μαρτυρεῖ, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνέκαθεν ἐπίστευσαν εἰς τὴν ὑπαρξιν ἑνὸς ὄντος ἀνωτέρου ἀπὸ αὐτοῦς. Τοῦτο ὠνόμασαν Θεόν. Ἐπειδὴ δέ, ἕνεκα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, εἶχον λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἤρχισαν νὰ λατρεύουν οἱ ἄνθρωποι τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ ὡς θεοὺς. Ἔγιναν δηλαδὴ εἰδωλολάτραι. Ἐλάτρευσαν ὡς θεοὺς τοὺς ἀστέρους οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Ἀσσύριοι, τὰ ζῷα καὶ τὰ πτηνὰ οἱ Αἰγύπτιοι, τὸ πῦρ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Μῆδοι, τὴν φύσιν καθόλου οἱ Ἄρχαῖοι Γαλάται καὶ Γερμανοὶ ὅπως καὶ οἱ Ἕλληγες καὶ οἱ Ρωμαῖοι.

Ἀπὸ τοὺς λαοὺς αὐτοὺς ἄλλοι μὲν ἐνόμιζον, ὅτι οἱ θεοὶ τῶν εἶχον μορφὴν ἀνθρώπου, ὅπως οἱ Ἕλληγες, καὶ ἡ θρησκεία τῶν λέγεται ἀνθρωπομορφισμός, ἄλλοι δὲ τοὺς ἐθεώρουν ὡς πνεύματα, καὶ ἄλλοι ὡς ἀντικείμενα διάφορα.

Βραδύτερον οἱ ἄνθρωποι ἐλάτρευαν ὡς θεοὺς καὶ διαφορῶν ἀρετῶν καὶ ἰκανότητος τοῦ ἀνθρώπου, ἦτοι τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἀγαθότητα, τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν δύναμιν καὶ τὰ λοιπά. Οὕτως ὥστε ἐφθασαν εἰς τὸ σημεῖον νὰ λατρεύουν περισσοτέρως τοῦ ἑνὸς θεοῦ. Οἱ Ἕλληγες π.χ. ἐπίστευον,

ὅτι ὑπάρχουν χιλιάδες θεοί, οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἀμέτρητοι. Διὰ τοῦτο ἓνας Ρωμαῖος ἱστορικὸς περιπαίζων λέγει, ὅτι εἰς τὴν Ρώμην εὐκολώτερα συναντᾷ τις ἓνα Θεὸν παρά ἓνα ἀνθρώπον.

Εἰς τοὺς θεοὺς δὲ αὐτοὺς οἱ διάφοροι λαοὶ ἀπέδιδον ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ ὅλας τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων. Ἦσαν δηλαδὴ οἱ ἴδιοι θεοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ κακοί. Ἐν ᾧ ἐτιμώρουν τὴν κλοπὴν, τὸν φόνον, τὴν ληστείαν κλπ., οἱ ἴδιοι δὲν ἐδίσταζαν νὰ κλέπτουν ἢ νὰ φονεύουν ἢ νὰ πράττουν ὅποιονδήποτε ἄλλο κακόν. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων.

Ἐνεκα τούτου οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος ἤρχισαν νὰ διδάσκουν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ θεοί· δὲν εἶναι δυνατόν ὁ ἴδιος θεὸς νὰ εἶναι καὶ ἀγαθὸς καὶ κακός· δὲν εἶναι δυνατόν ὁ θεὸς νὰ πράττῃ τὸ κακόν, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἀνθρώπος, οὔτε ἔχει μορφήν ἀνθρώπου, ἀλλὰ εἶναι εἰς καὶ εἶναι πνεῦμα.

Διὰ τοῦτο οἱ ἀνθρώποι ἤρχισαν νὰ χάνουν τὴν πίστιν των εἰς τὴν ὑπαρξίν πολλῶν θεῶν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον τὸν ἓνα ἀληθινὸν Θεόν, ἔγιναν ἀπίστοι καὶ ἄθεοι, ἕως ὅτου ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐλθὼν Μεσσίας ἐδίδαξε τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Τοιαύτη ἦτο ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλολατρῶν, ὅταν ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

3. Ἡ ἠθικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλολατρῶν.

Ἡ οἰκτρὰ θρησκευτικὴ κατάστασις τοῦ ἀρχαίου κόσμου εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ. Ἡ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκετο εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν. Αἰτία δὲ τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἦτο ἡ ἀρχαία θρησκεία, ἡ ὁποία εἶχε θεοποιήσει ὅλας τὰς ἀρετὰς ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ διαφθορά, ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη, ἡ σκληρότης, ὁ

φόνος, ἢ κλοπή, ἦσαν συνήθη πράγματα μεταξύ τῶν ἀρχαίων, ἀφοῦ τὰ ἐδίδασκεν ἡ θρησκεία των.

Εἰς τὴν Σπάρτην ἐτιμᾶτο ἡ κλοπή, ἐκεῖ ἐτιμωρεῖτο ὁ κλέπτης, ὄχι διότι συνελήφθη κλέπτων, ἀλλὰ διότι ἀδεξίως κλέπτων συνελήφθη· ὁ Ἑρμῆς ἐλέγετο ἐπαινετικῶς κ λ ε π τ ῖ σ τ α τ ο ς. Ὁ γάμος δὲν ἀπηγορεύετο καὶ μεταξύ ἀδελφῶν ἀκόμη· ἕκαστος δὲ ἀνὴρ ἐλάμβανε πολλὰς συζύγους. Εἰς ὄλους σχεδὸν τοὺς ναοὺς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Διονύσου ἐγίνοντο ὄργια καὶ ἀνοσιουργήματα· διὰ τοῦτο οἱ ἄνδρες ἀπέφευγον τὸν γάμον, ἡ δὲ οἰκογένεια ὄλονεν ἐξηφανίζετο. Ἔνεκα τούτου ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγουστος παρεχώρησε πολλὰ δικαιώματα εἰς τοὺς ἐγγάμους καὶ εἰς τοὺς πατέρας τέκνων. Ὁ φόνος καὶ τὰ ἐγκλήματα ἦσαν πράγματα συνηθισμένα· ὑπῆρχον ἀκόμη καὶ ἀνθρωποθυσίαι προσφερόμεναι εἰς τοὺς θεοὺς· πολλοὶ ἔρριπτον τοὺς νεκροὺς των, διὰ νὰ τοὺς φάγουν τὰ ψάρια, εἰς τὰς λίμνας καὶ τὰς θαλάσσας. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ θανατώνουν τὰ παιδιὰ των, ἢ νὰ τὰ πωλοῦν ὡς δούλους. Ὅμοιον εἶχον οἱ ἄνδρες δικαίωμα καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν των.

Μυριάδες ἀνθρώπων ἐδούλευαν εἰς τοὺς κυρίους ὡς κτήνη. Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου ἦτο παντοῦ ἄγνωστος. Οἱ Ρωμαῖοι μάλιστα ἔρριπτον τοὺς δούλους των, ὡς τροφήν τῶν θηρίων, ἢ τῶν ἰχθύων. Δικαιοσύνη δὲν ὑπῆρχεν. Ἡ δικαιοσύνη ἀπεδίδετο μόνον εἰς τοὺς κυρίους, εἰς τοὺς ἐλευθέρους καὶ εἰς τοὺς ἰσχυροὺς.

Ἡρὸς τοὺς θεοὺς τέλος οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔτρεφον κανένα σεβασμόν, εἰς τὰ θέατρα μάλιστα κατὰ τὴν παρακμὴν τῆς Ρώμης τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἐμαστιγοῦντο ὑπὸ τῶν κωμωδοποιῶν καὶ περιῦδρίζοντο μὲ μεγάλην ἀναίδειαν.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἠθικὴ κατάστασις τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ ἀθλιότης δὲ αὐτῆ καὶ ἡ κακοήθεια δὲν παρετηρεῖτο μόνον εἰς τὸν λαόν,

ἀλλὰ καὶ μεταξύ αὐτῶν τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ μάλιστα μεταξύ αὐτῶν τῶν φιλοσόφων.

Πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ φιλόσοφοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ ἠθικοί. Οἱ περισσότεροι ἐδίδασκον τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν διαφθοράν. Μεταξὺ τῶν ἀγαθῶν κατατάσσεται καὶ ὁ σοφὸς Σωκράτης, ὁ ὅποιος μάλιστα ἐπροφήτευσε τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ.

4. Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν Ἑβραίων.

Ὅτε ἐγενήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, μεταξύ ὄλων τῶν λαῶν μόνον ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς διετήρει τὴν θρησκείαν τοῦ ἐνὸς ἀληθινοῦ Θεοῦ. Περὶ τούτου ἐδιδάχθημεν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἀλλὰ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις καὶ τοῦ λαοῦ τούτου δὲν εὕρισκετο εἰς πολὺ καλυιέραν μοῖραν ἀπὸ τῆν τῶν ἄλλων λαῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ θρησκεία ἐν πρώτοις τῶν Ἰσραηλιτῶν δὲν ἦτο ἡ τελεία· περιεῖχε πολλὰς ἐλλείψεις· οἱ Ἰσραηλιταὶ δὲν ἔχουν τὴν τελείαν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ. Τὸν φαντάζονται ὡς ἄνθρωπον καὶ ὡς κύριον· οἱ ἄνθρωποι εἶναι δούλοι τοῦ Θεοῦ καὶ πρέπει νὰ τὸν φοβοῦνται. Διὰ νὰ τὸν ἐξευμενίσουν δέ, τοῦ προσφέρουν θυσιάς αἱματηράς καὶ ὕλικάς. Κατοικεῖ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ μισεῖ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Μόνον οἱ Ἰσραηλιταὶ εἶναι λαὸς τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ εἶναι ἀδελφοὶ μεταξύ των.

Ἐπειτα οἱ Ἰσραηλιταὶ ἦσαν λαὸς σκληρὸς καὶ πολλὰς φορὰς ἔδειξαν ἀπιστίαν εἰς τὸν Θεόν. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ εἶχον διαιρεθῆ εἰς τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Σαδδουκαίους καὶ εἰς τὸν λαόν.

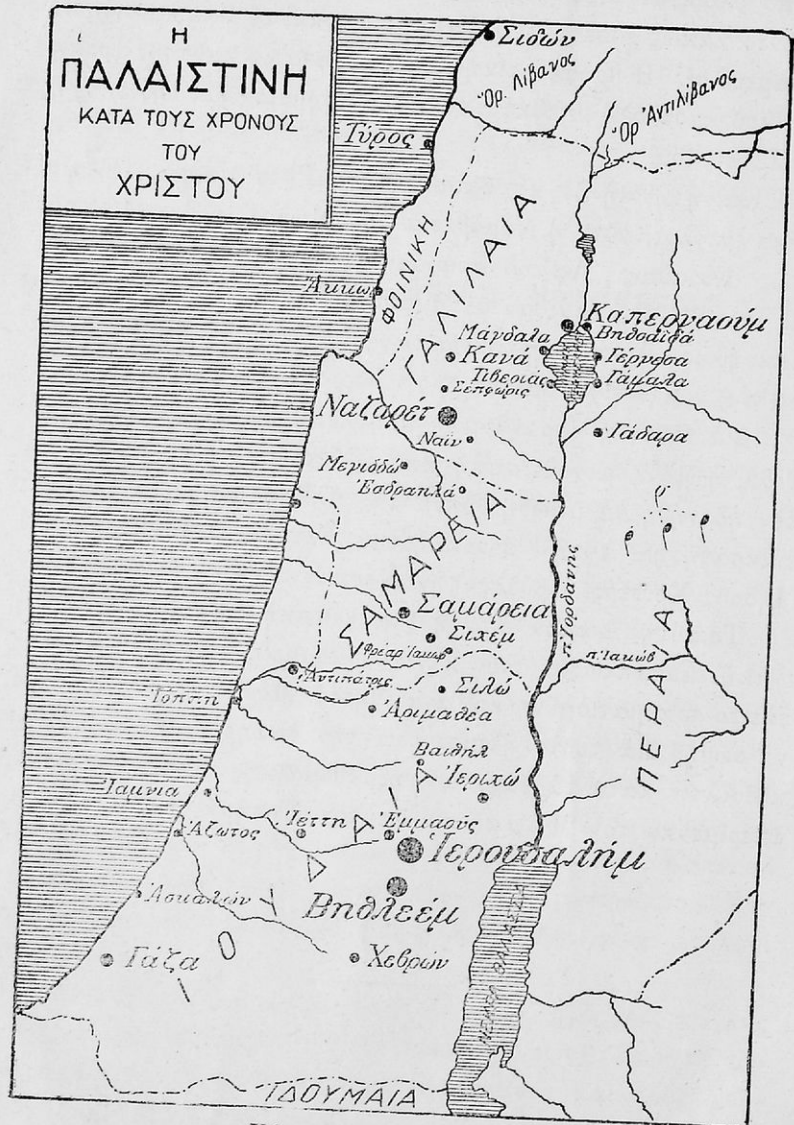
Ἀπὸ αὐτοὺς μόνον αἱ πρῶται τάξεις εἶχον φαινομενικὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ λαὸς ἤγγετο καὶ ἐφέρετο ἀπὸ αὐτούς.

Ἀπὸ ὄλους δὲ τοὺς Ἰσραηλίτας μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἐθεωροῦντο κάπως εὐσεβεῖς· οἱ Σαμαρεῖται καὶ οἱ Γαλιλαῖοι ἦσαν ἀμαρτωλοί. Ἡ θρησκευτικὴ ἄρα κατάστασις καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ δὲν εὐρίσκετο εἰς καλὸν σημεῖον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ἡ ἠθικὴ δὲ κατάστασις αὐτοῦ ἦτο οἰκτρά. Οὔτε αἱ δέκα ἐντολαί, οὔτε ἡ Νομοθεσία τοῦ Μωυσέως, ἐσωφρόνησαν τοὺς Ἑβραίους. Ἀφ' οὗ ἔπαυσαν νὰ ἔχουν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ἤρχισαν νὰ διαφθείρωνται καὶ νὰ γίνωνται κακοῦθεις. Διότι ἡ θρησκεία των εἶχε καταντήσει θρησκεία τυπῶν καὶ εἶχε διαφθαρή κυρίως διὰ τῶν Φαρισαίων.

Διὰ τοῦτο ἡ Ἰσραηλιτικὴ θρησκεία, ἂν καὶ ἦτο ἡ τελειότερα, ἡ μόνη μονοθεϊστικὴ καὶ ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκεία, δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὰς ἄλλας θρησκείας καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ. Αὐτὴν συνεπλήρωσε κατόπιν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἰδρύσας τὴν Χριστιανικὴν.

Τοιαύτη λοιπὸν ἦτο ἡ θρησκευτικὴ ἀβεβαιότης καὶ ἡ ἠθικὴ κατάπτωσις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἡ ἀνθρωπότης ἔκειτο τραυματισμένη καὶ ἀναίσθητος. Μόνη της δὲν ἠδύνατο νὰ σωθῇ. Διὰ τοῦτο ἤλπισεν εἰς τὴν σωτηρίαν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄλοι κατὰ τὰ ἔσχατα τῆς Ρωμαϊκῆς Κοσμοκρατορίας ἐπερίμεναν τὸν Μεσσίαν ὡς τὸν Σωτῆρά των.

Η
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ
ΤΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ

Χάρτης Παλαιστίνης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Α'. ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

5. Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ κόσμου νὰ δεχθῆ τὸν Χριστόν.

Ὅταν ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅλος ὁ κόσμος εὗρίσκετο εἰς ἐνόττητα πολιτικὴν, γλωσσικὴν, ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν. Ὁλος ὁ τότε γνωστός κόσμος ἀποτελοῦσε τότε ἓνα ἀπέραντον κράτος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ρώμης. Δὲν ὑπῆρχον δηλαδὴ τότε ὅρια κρατῶν καὶ ἐθνῶν· ὅλοι ἦσαν πολῖται ἐνὸς κράτους, τοῦ Ρωμαϊκοῦ. Ἐπομένως ἠδύναντο οἱ ἄνθρωποι ἐλεύθερα νὰ ταξιδεύουν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος εἰς τὸ ἄλλο κ.τ.λ.

Ἐπειτα εἰς ὅλον τὸν κόσμον τότε ἦτο γνωστὴ καὶ ὠμιλεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων εἶχεν ἐξελληνισθῆ ὅλος σχεδὸν ὁ τότε γνωστός κόσμος· ὅλοι ἐπροσπαθοῦσαν νὰ μιμηθοῦν τὰ ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ νὰ ζοῦν ὅπως οἱ Ἕλληνες. Αὐτοὶ εἶναι οἱ Ἑλληνισταί.

Καὶ θρησκευτικῶς δὲ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχον ἐνότητα· ὄχι βέβαια ὅτι ὅλοι εἶχον τὴν ἰδίαν θρησκείαν, ἀλλ' ὅτι ὅλοι εἶχον ἀπολέσει τὴν πίστιν εἰς τοὺς πολλοὺς θεοὺς καὶ ἐζητοῦσαν μίαν νέαν θρησκείαν τελείαν. Ὁμοίως καὶ ἠθικῶς ὅλοι εἶχον διαφθορὴν καὶ ὅλοι σχεδὸν ἐπερίμεναν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς στείλῃ τὴν σωτηρίαν.

Ἐπομένως ὅλη ἡ γῆ ἦτο προπαρασκευασμένη νὰ δεχθῆ
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τὸν Χριστόν. Ἐπερίμενε μόνον τὸ π λ ή ρ ω μ α τ ο ὕ χ ρ ό νου, τὸν χρόνον ἐκαίειν δηλαδή, τὸν ὁποῖον εἶχεν ὀρίσει ὁ Θεός· ἦτοι τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἔφθανεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον. Πράγματι δὲ περὶ τὰ τέλη τῆς Ρωμαϊκῆς Δημοκρατίας ὄλα σχεδὸν τὰ ἔθνη καὶ ὄλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἐπερίμεναν μέγα τι γεγονὸς νὰ συμβῆ. Οἱ προφηταὶ τῶν Ἑβραίων εἶχον προεῖπει λεπτομερῶς περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσοῦ. Ὁ Δανιὴλ μάλιστα εἶχεν ὀρίσει καὶ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης, ἐφέροντο εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ διάφοροι προφητεῖαι, ὅπως μαρτυροῦν οἱ Ἱστορικοί. Μία προφητεία ἔλεγεν, ὅτι ἡ φύσις γεννᾷ βασιλέα εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν λαόν. Ἐνεκα τούτου ὁ Αὐγουστος ἠρώτησε τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν, ὅτι οὗτος εἶναι Ἑ β ρ α ῖ ο ς β α σ ι λ ε ὕ ω ν με τ α ξ ῖ ὁ τ ῶ ν θ ε ὶ ω ν. Τότε οὗτος ἔστησε βωμὸν εἰς τὸν Καπιτωλῖνον λόφον, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσεν εἰς τὸν π ρ ω τ ὅ γ ο ν ο ν Θ ε ὶ ω ν. Φερομένων δὲ τῶν χρησμῶν τούτων καὶ ἄλλων πολλῶν, λέγεται ὅτι ἡ Σύγκλητος ἐπὶ Αὐγούστου ἐξέδωκε νόμον, νὰ μὴ ἀνατραφῆ κανὲν βρέφος κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ νόμου τούτου φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ Ἡρώδης διέταξε τὴν σφαγὴν τῶν νηπίων τῆς Βηθλεέμ.

Τὸν ὀρόμουν τοῦ Χριστοῦ παρεσκευάσε κυρίως ὁ Π ρ ὀ δ ρ ο μ ο ς Ἰ ω ἄ ν ν η ς.*

6. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ.

(Δουκᾶ κεφ. α').

Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης ἦτο ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγουστος καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐβασίλευεν ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας, ὅτε

* Περὶ τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ Χριστοῦ ὀμιλοῦν καὶ οἱ σχεδὸν σύγχρονοὶ τῶν Ἱστορικοί, ὁ Ἰουδαῖος Ἰώσηπος καὶ οἱ Ἑθνικοὶ Τάκιτος καὶ Σουετώνιος.

Ἰωάννης ὁ Προδρόμος.

εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἰουδαίας, πλησίον τῆς Χεβρών, τὴν Ἰέττην, ἔζη ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ σύζυγός του Ἐλισάβητ. Οὗτοι ἦσαν ἄνθρωποι εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι. Ὁ Ζαχαρίας ἦτο ἱερεὺς· κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ καὶ τῆς ἐφημερίας Ἀβιά. Ἡ Ἐλισάβητ κατήγετο ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Ἀαρών. Ἦσαν ὅμως ἄτεκνοι, καίτοι εἶχον φθάσει εἰς μεγάλην ἡλικίαν, ἢ δ' ἐπιθυμία των ἦτο νὰ ἀποκτήσουν υἱόν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ζαχαρίας προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, ἔλαχε δὲ εἰς αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναὸν καὶ νὰ θυμιάσῃ. Κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν τοῦ θυμιάματος ὁ λαὸς προσηύχето ἔξω εἰς τὴν αὐλήν. Τότε ἐφανερώθη ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος ἄγγελος Κυρίου, ὁ Γαβριήλ, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ζαχαρίαν. Ζαχαρία, μὴ φοβοῦ, διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνὴ σου ἡ Ἐλισάβητ θὰ γεννήσῃ υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην καὶ θὰ ἔχῃς χαρὰν καὶ ἀγαλλίαςιν καὶ πολλοὶ θὰ χαροῦν διὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ· διότι θὰ γίνῃ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ αὐτὸς θὰ προπορευθῇ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμάσῃ τὸν δρόμον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ζαχαρίας ὅμως δὲν ἔδειξε πίστιν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ ἀγγέλου Γαβριήλ καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη νὰ εἶναι κωφὸς καὶ ἄλαλος μέχρι τῆς ἡμέρας, ὅπου θὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον.

Ὁ λαὸς, ὁ ὁποῖος προσηύχето ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερόν τοῦ Ναοῦ, ἤρχισε νὰ ἀπορῆ, διότι ὁ Ζαχαρίας ἐχρόνιζεν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ζαχαρίας καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐνόησε δὲ τότε ὁ λαὸς, ὅτι ὀπτασίαν θὰ εἶδεν ὁ Ζαχαρίας ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ.

Ὅτε δὲ συνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ὁ Ζαχαρίας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἀνήγγειλε τὸ εὐφρόσυνον γεγονός εἰς τὴν Ἐλισάβητ, ἡ ὁποία ἀπὸ τότε ἔμεινεν ἔγκυος. Καὶ οἱ δύο δὲ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, διότι οὕτω ἀφηρέθη ἀπ' αὐτοῦς ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀτεκνίας.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Τέκνον τοῦ Ζαχαρίου ἦτο ὁ Ἰωάννης. Οὗτος εἶναι ὁ Πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν γέννησίν του δ' εἶχον προφητεύσει οἱ προφῆται Ἡσαΐας καὶ Μαλαχίας. Πρὸ τῆς ἐμφανίσεως λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ ὁ Πρόδρομος αὐτοῦ, ὁ Ἰωάννης, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ μέγιστος ἐκ τῶν προφητῶν καὶ ὁ ἀγιώτατος, μετὰ τὴν Θεοτόκον, ἐξ ὄλων τῶν ἀγίων. >

7. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

(Λουκᾶ κεφ. α΄.)

Ἡ Ναζαρέτ ἦτο μία πόλις ἄσημος τῆς Γαλιλαίας. Ἐκεῖ ἔζη ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο κατὰ τὴν Παράδοσιν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ οἴκου Δαβὶδ καὶ Ἰεσσαΐ. Καὶ οὗτοι ἦσαν εὐσεβεῖς ἄνθρωποι καὶ δίκαιοι, συγγενεῖς δὲ τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, ἀλλ' ἄτεκνοι καὶ αὐτοί. Διὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα, τὴν ὁποίαν μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἀπέκτησαν, περὶ τὸ 17ον ἔτος π. Χ., τὴν ἀφιέρωσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ναοῦ χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἡ θυγάτηρ των αὕτη ἐλέγετο Μαρία ἢ Μαριάμ.

Μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς ἐκ τοῦ Ναοῦ ἡ Μαρία, παρθένος ἀγνή καὶ ἐνάρετος, κατόκει εἰς τὴν Ναζαρέτ. Εἶχε δὲ μνηστευθῆ τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἦτο μὲν πτωχὸς ξυλουργὸς τῆς Ναζαρέτ, ἀλλὰ κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ἰεσσαΐ καὶ αὐτός.

Ἐξ μῆνας λοιπὸν μετὰ τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ Ζαχαρίου, ὁ ἴδιος ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν παρθένον Μαρίαν. Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος εἰς τὴν οἰκίαν, ἐχαιρέτησε τὴν κόρην καὶ εἶπε· «Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἡ δὲ ἰδοῦσα τὸν ἄγγελον ἐταράχθη καὶ ἐσκέπτετο, τί ἦτο δυνατὸν νὰ σημαίνῃ ὁ χαιρετισμὸς αὐτός. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος εἰς αὐτὴν

τότε. Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, ἰδοὺ θὰ γεννήσῃς υἷόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃς Ἰησοῦν· οὗτος θὰ γίνῃ μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ δὲν θὰ ἔσχῃ τέλος. Εἶπε δὲ ἡ Μαρία ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ γεννήσῃ υἷόν, διότι ἀκόμη δὲν ἐνωμφεύθη. Καὶ ἐπρόσθεσεν ὁ ἄγγελος, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ θὰ τὴν ἐπισκιασοῦν, τὸ δὲ παιδίον θὰ ὀνομασθῇ Ἰησοῦς τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ πιστεύσῃ δὲ ἡ Θεοτόκος εἰς τὰ λόγια αὐτά, τῆς εἶπεν ὁ ἄγγελος, ὅτι καὶ ἡ Ἐλισάβετ μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἤδη ἔγκυος, διότι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ὅλα εἶναι δυνατά. Εἶπε δὲ τότε ἡ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου ἄς γίνῃ κατὰ τὸν λόγον σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Ἐπειδὴ ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἔφερεν εἰς τὴν Παρθένον τὴν καλὴν ἀγγελίαν, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸ γεγονός τοῦτο λέγεται Ἐὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου. Ἐορτάζει δὲ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 25ην Μαρτίου, ἥτοι ἐννέα μῆνας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ὅτι δὲ ἐκ τῆς Παρθένου θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Χριστός, εἶχον προφητεῖσαι πολλὰ χρόνια πρότερον οἱ προφῆται καὶ μάλιστα ὁ Ἡσαΐας. Οὗτος λέγει εἰς τὰς προφητείας του. «Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἷόν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

Ἄπολυτίκιον.

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον, καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος σωτηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται, καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· Χαῖρε, κεχαριστωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

8. Ἡ Θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ.

(Λουκᾶ κεφ. α')

Ἡ Θεοτόκος ἀπὸ τὸν ἄγγελον Γαβριὴλ ἐπληροφόρηθη, ὅτι καὶ ἡ συγγενὴς τῆς Ἐλισάβετ ἦτο ἔγκυος καὶ ὅτι θὰ ἀπέκτα υἷον καὶ ἔσπευσε νὰ τὴν συγχαρῆ. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Ναζαρέτ εἰς τὴν πόλιν τῆς ὀρεινῆς Ἰουδαίας Ἰέττην ἦτο τεσσάρων σχεδὸν ἡμερῶν.

Ἡ Θεοτόκος εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἔχαιρέτησε τὴν Ἐλισάβετ. Αὕτη δὲ ἐμπνευσθεῖσα ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ μεγάλην φωνὴν εἶπεν. «Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Καὶ πῶς συνέβη τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς ἐμέ;» Τότε ἡ Μαρία συγκεκινημένη ἀπὸ τὰ λόγια τῆς Ἐλισάβετ αὐτὰ ἠδωχάριστησε τὸν Θεὸν μὲ ὄλην τῆς τὴν καρδίαν καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸν κάτωθι ὠραῖον ὕμνον πρὸς τὸν Θεόν.

«Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἀγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτηρῇ μου.

Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.

Ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοία καρδίας αὐτῶν.

Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινοὺς, πεινῶντας ἐνέπλησε ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ· παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἡ Παρθένος ἔμεινε πλησίον τῆς Ἐλισάβετ τρεῖς μῆνας καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Ὁ δὲ ὕμνος αὐτὸς τῆς Θεοτόκου πρὸς τὸν Θεὸν ἀποτελεῖ τὴν ἐνάτην ᾠδὴν τῆς Χριστιανικῆς Ὑμνολογίας καὶ ἔχει ὡς ἐφύμνιον τὸ ἐξῆς τροπάριον.

Ἡ γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
(Οἱ ποιμένες προσκυνοῦν τὸ παιδίον).

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ.

Τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον. Σὲ μεγαλύνομεν.

9. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

(Λουκᾶ α')

Ἡ Ἐλισάβητ, ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς, ἐγέννησεν υἱόν, ὅπως εἶπεν ὁ ἄγγελος Γαβριήλ. Ἦκουσαν δὲ τοῦτο οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ ἤρχοντο καὶ συνέχαιρον αὐτούς.

Μετὰ ὀκτῶ δὲ ἡμέρας ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς περιτομῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔδιδον καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογέννητον. Κατὰ τὴν περιτομὴν λοιπὸν τοῦ παιδίου, οἱ συγγενεῖς ἔλεγον νὰ τὸ ὀνομάσουν Ζαχαρίαν, δηλαδὴ νὰ τοῦ δώσουν τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς. Ἀλλὰ ἡ Ἐλισάβητ εἶπε, νὰ τὸ ὀνομάσουν Ἰωάννην, ἐμπνευσθεῖσα ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὸ ὄνομα δὲ αὐτὸ εἶναι Ἑβραϊκὸν καὶ σημαίνει δῶρον τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτὴν οἱ συγγενεῖς, ὅτι ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν τους κανεῖς δὲν φέρει τὸ ὄνομα αὐτό.

Τότε ἠρώτησαν διὰ νευμάτων καὶ τὸν Ζαχαρίαν. Οὗτος ὅμως ἐζήτησε πινακίδιον καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἔγραψεν Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες διὰ τοῦτο. Καὶ ἐλύθη ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου ἀμέσως καὶ ἤρχισεν οὗτος νὰ προφητεύῃ περὶ τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν.

Ἄς εἶναι εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, διότι ἐπεσκέφη τὸν λαόν του καὶ ἐλύτρωσεν αὐτόν. Σὺ δέ, παιδίον, προφήτης τοῦ ὑψίστου θὰ ὀνομασθῆς· διότι θὰ προπορευθῆς πρὸ τοῦ Κυρίου διὰ νὰ ἐτοιμάσῃς τὸν δρόμον αὐτοῦ.

Τὸ δὲ παιδίον ἐμεγάλωνε καὶ ἀνεπτύσσετο πνευματικῶς καὶ σωματικῶς. Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἐπροπορεύθη καὶ ἠτοίμασε τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, ὀνομάζετο Πρόδρομος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐβάπτιζε τοὺς μετανοοῦντας, ὠνομάσθη Βαπτιστής. Τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 24ην Ἰουνίου, ἧτοι ἕξ μῆνας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, σοὶ δὲ ἀρκέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου, Προδρόμε' ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως καὶ προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν δεύθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραλλήσας, χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν ἄδη Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Α'. Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

10. Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

(Λουκᾶ κεφ. β'. Ματθ. κεφ. α').

Κατὰ τὸ ἔτος 750 ἀπὸ κτίσεως τῆς Ρώμης ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης Ὀκταβιανὸς Αὐγουστος διέταξε νὰ ἀπογραφοῦν πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Οἰκουμένης.

Βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας καὶ ὅλης τῆς Παλαιστίνης ἦτο τότε ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας. Ἰπήγχετο δὲ ἡ Παλαιστίνη διοικητικῶς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ρωμαίου ἡγεμόνος τῆς Συρίας καὶ τοιοῦτος κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦτο ὁ Κυρηνεὺς.

Ἡ ἀπογραφὴ εἶχε τότε φορολογικὸν κυρίως σκοπὸν καὶ ἔπρεπεν ὁ καθεὶς νὰ μεταβῆ εἰς τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς του καὶ ἐκεῖ νὰ ἀπογραφῆ. Ἐνεκα τούτου παρέλαβε καὶ ὁ Ἰωσήφ τὴν μεμνηστευμένην μὲ αὐτὸν γυναῖκα, τὴν Μαρίαν, ἡ ὁποία ἦτο ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἔγκυος, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ ἀπογραφοῦν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν Μαρίαν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ Ἰωσήφ, ὅταν εἶδεν, ὅτι ἦτο ἔγκυος. Ἄγγελος

ὅμως Κυρίου ἐφάνερωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ Παρθένος θὰ γεννήσῃ υἱὸν μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐπομένως νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν σκέψιν του. Ἐκείνη ἡ ἰσχυρὰ παρέλαβε τὴν Μαρίαν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἰωσήφ, υἱὸς τοῦ Δαβὶδ, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, μὴ φοβηθῆς νὰ παραλάβῃς Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου, διότι τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον θὰ γεννηθῆ, εἶναι ἐκ Πνεύματος Ἁγίου· θὰ γεννήσῃ δὲ υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν.

Ὅταν ἐφθασαν εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἠναγκάσθησαν νὰ μείνουν εἰς ἓνα πανδοχεῖον, κείμενον εἰς ἓν σπήλαιον. Ἐκεῖ δὲ ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐγέννησεν ἡ Θεοτόκος τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρῶτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν φάτνην τῶν ζώων, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος τόπος εἰς τὸ πανδοχεῖον.

Τὴν νύκτα αὐτὴν εἰς τοὺς πλησίον ἀγρούς διενυκτέρευαν ποιμένες φυλάσσοντες τὰ πρόβατά των. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς αὐτούς, οὗτοι δὲ ἐφοβήθησαν πολύ. Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς ὁ ἄγγελος. Μὴ φοβεῖσθε, διότι σᾶς φέρω τὴν καλὴν εἰδήσιν, ὅτι σήμερον ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου εἰς τὴν Βηθλεέμ· ὑπάγετε καὶ θὰ εὑρετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον εἰς τὴν φάτνην. Καὶ ἕξαφνα ἠνώθησαν μετὰ τὸν ἄγγελον ἄλλοι ἄγγελοι, οἱ ὅποιοι ἐδοξολογοῦν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ὅταν δὲ παρῆλθον ταῦτα, οἱ ποιμένες ἔτρεξαν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ εὑρον τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον εἰς τὴν φάτνην. Καὶ ἐπροσκύνησαν τὸ παιδίον καὶ διηγήθησαν πάντα, ὅσα συνέβησαν εἰς αὐτούς.

Ὅκτῳ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς περιτομῆς, ὅπως διατάσσει ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως, καὶ ἐδόθη

Ὁ Συμεὼν ὑποδέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν Σωτῆρα
τοῦ κόσμου.

εἰς τὸ παιδίον τὸ ὄνομα Ἰησοῦς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶναι Ἑβραϊκὸν καὶ σημαίνει Σωτήρ.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ τὴν 25ην Δεκεμβρίου, τὴν δὲ Περιτομὴν αὐτοῦ τὴν 1ην Ἰανουαρίου, μαζί με τὴν ἑορτὴν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο σέ προσκυνεῖν, τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ σέ γινώσκειν ἔξ ὕψους ἀνατολήν. Κύριε, δόξα σοι.

11. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος.

(Δουκᾶ κεφ. β΄.)

Ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως ὑπεχρέωνε τὴν μητέρα κάθε παιδίου ἄρρενος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν Ναόν, διὰ νὰ πάρῃ εὐχήν. Ἐπρεπε δὲ ἡ μήτηρ νὰ προσφέρῃ τότε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν ἐν ζεύγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν, καὶ νὰ ἀφιέρωσῃ τὸ παιδίον εἰς τὸν Θεόν. Διότι ὁ Θεὸς διὰ τοῦ στόματος τοῦ Μωϋσέως εἶπεν. «Πᾶν ἄρρεν πρωτότοκον ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται». Τὴν τεσσαρακοστὴν ἔθεν ἡμέραν ἡ Θεοτόκος παρουσίασε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, προσέφερε τὴν κανονισμένην θυσίαν καὶ ἀφιέρωσε τὸ παιδίον εἰς τὸν Θεόν.

Ἐκεῖ συνέβησαν τὰ ἑξῆς :

Εἰς τὸν Ναὸν ὑπηρετεῖ γέρων τις ἱερεὺς ὀνομαζόμενος Συμεών, ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής. Εἰς αὐτὸν εἶχε δοθῆ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἡ ὑπόσχεσις, ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ προτοῦ ἴδῃ τὸν Χριστόν. Ὅταν λοιπὸν ἡ Θεοτόκος παρουσίασε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Ναόν, ἔτυχε νὰ δεχθῆ οὗτος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε.

Τώρα ἄς ἀποθάνω, Κίριε, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸν Σωτῆρα, τὸν ὅποιον ἔστειλες εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ δοξάσῃ τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραήλ.

Κατόπιν εὐλόγησεν ὁ Συμεὼν τὴν μητέρα τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ γίνῃ ἡ αἰτία τῆς καταπτώσεως καὶ τῆς σωτηρίας πολλῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ὅτι τὴν καρδίαν τῆς θὰ τὴν διέλθῃ ὡς ρομφαία μεγάλη λύπη.

Ὅμοίως εἰς τὸν Ναὸν ὑπηρέτει καὶ μία γραῖα προφήτις, ἡ Ἄννα, θυγάτηρ τοῦ Φανουήλ. Καὶ αὐτὴ παρευρεθεῖσα κατὰ τὴν στιγμήν αὐτὴν εἰς τὸν Ναὸν εὐλόγησε τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπροφήτευσε διὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδίου.

Κατόπιν οἱ γονεῖς καὶ τὸ παιδίον ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἀπέχουσαν μόλις δύο ὥρας τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἡ Ἐκκλησία μας, ἑορτάζει τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίν του, δηλαδὴ τὴν 2αν Φεβρουαρίου. Λέγεται δὲ ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς, διότι κατ' αὐτὴν ὁ Συμεὼν ὑπέστη, ἤτοι ὑπεδέχθη τὸν Κύριον εἰς τὰς ἀγκάλας του εἰς τὸν Ναόν.

Ἀπολυτίκιον

Χαῖρε κεχαριτωμένη, Θεοτόκε Παρθένε· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει. Εὐφραίνου καὶ σύ, πρεσβῦτα δίκαιε, δεξιόμενος ἐν ἀγκάλαις τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, χαριζόμενον ἡμῖν καὶ τὴν ἀνάστασιν.

12. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.

(Ματθ. κεφ. β').

Οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Πέρσαι καὶ ἄλλοι λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἦσαν ἀστρολόγοι, ἐλάτρευον δηλαδὴ ὡς θεοὺς τοὺς ἀστέρας. Διὰ τοῦτο ἐπρόσεχαν πολὺ εἰς τὰς κινήσεις, τὰς ἐκλείψεις κλπ. τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ ἱερεῖς των δέ, οἱ ὅποιοι παρετήρουν ταῦτα, ἦσαν καὶ καλοὶ ἀστρολόγοι καὶ σοφοὶ ἀστρονόμοι. Τοὺς ὠνό-

Ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων.

μαζον μάγους. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὑπῆρχον προφητεῖαι περὶ τοῦ Μεσσοῦ καὶ μάλιστα, ὅτι τὴν γέννησιν αὐτοῦ θὰ ἐφανέρωνεν εἰς τὸν κόσμον ἢ ἀνατολὴ νέου ἀστέρος.

Ὅταν λοιπὸν ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ λέγοντες. Ποῦ εἶναι ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἀνατέλλοντα καὶ ἤλθομεν νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν.

Ἡ εἶδησις αὕτη ἔφθασε καὶ εἰς τὸν Ἡρώδη. Καὶ ἐπειδὴ ἐνόμισεν, ὅτι πρόκειται περὶ βασιλέως τῆς γῆς, ἐφοβήθη μήπως ὁ Χριστὸς τοῦ ἀφαιρέσει τὴν βασιλείαν. Καὶ συναθροίσας πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων ἐζήτησε νὰ μάθῃ, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννηταί. Αὐτοὶ ἀπήντησαν, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ γεννηθῆ εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, διότι τοιοῦτοτρόπως γράφουν οἱ προφῆται.

Τότε ὁ Ἡρώδης ἐκάλεσε κρυφὰ τοὺς μάγους καὶ τοὺς ἐπληροφόρησεν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ πορευθοῦν ἐκεῖ, καὶ ὅταν εὑρουν τὸ παιδίον, νὰ εἰδοποιήσουν καὶ αὐτόν, διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ τὸ προσκυνήσῃ. Οἱ δὲ μάγοι μόλις ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, παρετήρησαν καὶ πάλιν τὸν ἀστέρα, ὁ ὁποῖος τοὺς ὠδηγοῦσεν. Ὁ ἀστὴρ οὗτος ἤλθε καὶ ἐστάθη ἄνωθεν τοῦ τόπου, ὅπου ἦτο τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ οἱ μάγοι τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν πολὺ. Καὶ ἀφ' οὗ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, εὑρον τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ· καὶ ἀφ' οὗ ἐγονάτισαν, ἐπροσκύνησαν αὐτό. Καὶ ἀνοίξαντες τὰ θησαυροφυλάκιά των ἐδώρησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν χρυσόν, λίθانون καὶ σμύρναν.

Ὁ Ἡρώδης ὅμως δὲν ἤθελε τὸ καλὸν τοῦ παιδίου. Διὰ τοῦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰς σκέψεις τῶν ἀνθρώπων, παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ μὴ ἐπανέλθουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πρὸς τὸν Ἡρώδη. Ἐνεκα τούτου οἱ μάγοι ἔφυγαν εἰς τὴν πατρίδα των ἀπὸ ἄλλον δρόμον.

Ἡ φυγὴ εἰς Αἴγυπτον.

13. Ὁ Ἰησοῦς διαφεύγει τὸν κίνδυνον.

(Ματθ', κεφ. β')

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν μάγων ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν. Ἐγερεθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ νὰ μείνης ἐκεῖ ἕως ὅτου σοῦ εἶπω· διότι μέλλει ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸ φονεύσῃ. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐσηκώθη καὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς ἔφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρώδου.

Ὁ Ἡρώδης δὲ πράγματι, ὅταν εἶδεν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ὠργίσθη πολὺ καὶ ἀπέστειλε στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κάτω, σύμφωνα μὲ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τὸν εἶχεν ἐξακριβώσει ἀπὸ τοὺς μάγους. Ἡλπίζε δὲ οὗτος, ὅτι μεταξὺ αὐτῶν θὰ εἶναι καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*.

Μεγάλη λύπη ἔγινεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ τότε. Ἐπληρώθη δὲ οὕτω τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου, ὅπως λέγει τὸ Εὐαγγέλιον· ἀπὸ τὴν Ρ α μ ᾱ, πόλιν τῆς φυλῆς Βενιαμίν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ὁ τάφος τῆς Ραχήλ, τῆς συζύγου τοῦ Ἰακώβ, ἠκούσθη φωνή, θρήνος καὶ κλαυθμὸς πολὺς, ἡ Ραχήλ κλαίουσα ἀπαρηγόρητα τὰ τέκνα της.

Ὅταν τέλος περὶ τὸ ἔτος 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης, ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς τὸ ὄνειρον τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην, διότι ἀπέθανεν ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ἐζήτηι νὰ θανατώσῃ τὸ παιδίον. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐσηκώθη καὶ παραλαβὼν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του, ἦλθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύει ὁ Ἀρχέλαος ὁ σκληρότερος υἱὸς

* Τὴν παιδοκτονίαν ταύτην ἀναφέρει καὶ ὁ ἐθνικὸς ἱστορικὸς Μακρόβιος.

Ὁ Ἰησοῦς παιδίον.

τοῦ Ἡρώδου, ἦλθε καὶ κατέφκησεν εἰς Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐθαμίλευεν ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας, υἱὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ Μεγάλου Ἡρώδου. Οὕτω δὲ ἐπληρώθη ἡ προφητεία τῶν προφητῶν, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ὀνομασθῆ Ἡρώδης. Ἐκεῖ τὸ παιδίον ἐμεγάλωνε καὶ ἀνεπτύσσετο πνευματικῶς, πληρούμενον σοφίας, καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτοῦ.

14. Ὁ Ἰησοῦς ὑπακούει εἰς τοὺς γονεῖς του.

(Λουκᾶ β΄.)

Τὸ Πάσχα ἦτο ἡ μεγαλύτερα ἑορτὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐωρτάζετο εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεώς των ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς Αἰγύπτου. Διὰ τοῦτο ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως ὑπεχρέωνε κάθε Ἰσραηλίτην τὴν ἑορτὴν αὐτὴν νὰ τὴν ἑορτάξῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ κάθε χρόνον ἐπορεύοντο ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἰσραηλίται, ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν καὶ ἄνω, διὰ νὰ ἑορτάσουν τὸ Πάσχα. Καὶ οἱ γονεῖς δὲ τοῦ Ἰησοῦ εἶχον τὴν συνήθειαν, κάθε Πάσχα νὰ τὸ ἑορτάζουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔγινε δώδεκα, ἐτῶν, οἱ γονεῖς του διὰ πρώτην φοράν τὸν ἐπῆραν μαζί των εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, νὰ ἑορτάσῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ τὸ Πάσχα. Ἡ ἀπόστασις ἦτο τριῶν ἡμερῶν, ἡ δὲ ἑορτὴ διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς ἑορτῆς, ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Ναζαρέτ, χωρὶς νὰ παρατηρήσουν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν τοὺς ἠκολούθει. Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμισαν, ὅτι θὰ εὕρισκετο μὲ ὄλην τὴν συνοδείαν, ἐβάδισαν ὄλην τὴν ἡμέραν. Τὴν ἑσπέραν τὸν ἐζήτησαν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν εὔρον τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν.

Τέλος τὸν εὔρον καθήμενον εἰς τὸν Ναὸν εἰς τὸ μέσον τῶν διδασκάλων, νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἐρωτᾷ αὐτούς. Ὅλοι δὲ ἐθαύμαζον διὰ τὴν σοφίαν του καὶ διὰ τὰς ἀπαντήσεις του. Ὅταν τὸν εἶδαν οἱ γονεῖς του, ἐξεπλάγησαν, ἡ δὲ μήτηρ του εἶπεν

X. Ἐνισλείδου. Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης—Ἔκδ. Β΄. 1934 3

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής εἰς τὸν Ναόν.

εἰς αὐτόν· «Παιδί μου, διατί ἔπραξες τοιουτοτρόπως; ἰδοὺ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ σου μὲ λύπην σὲ ἀναζητοῦμεν». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε. «Διατί ἐζητεῖτε με; δὲν γνωρίζετε, ὅτι πρέπει νὰ εὐρίσκωμι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου;» Οἱ γονεῖς του ὁμῶς δὲν ἐνόησαν κατὰ βάθος τοὺς λόγους τούτους.

Καὶ ἀνεχώρησε μαζί μὲ τοὺς γονεῖς του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ. Καὶ ὑπήκουεν εἰς τοὺς γονεῖς του, οἱ ὅποιοι ἐφύλασσαν εἰς τὴν καρδίαν των ὅλα τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε πλησίον τῶν γονέων του μέχρις ὅτου ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν ἐργαζόμενος τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς του Ἰωσήφ κατὰ τὴν Παράδοσιν.

Γ'. Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

α') Η ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15. Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρέμου.

(*Ματθ γ', Μάρκ. α', Λουκ. γ', Ἰωάν. α'.*)

Περὶ τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡγεμονίας τοῦ Τιβερίου Καίσαρος καὶ ἡγεμονεύοντος τῆς Ἰουδαίας τοῦ Ποντίου Πιλάτου, ἦτοι περὶ τὸ 29 μ. Χ., ἦλθεν ὁ Ἰωάννης ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. (Ἴδε § 52).

Ὁ Ἰωάννης τὸ περισσότερον τοῦ βίου του ἐπέρασεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου παρὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν, πλησίον τῆς πόλεως Βηθανίας, τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἦτο Ναζωραῖος, ἔτρεφε δηλαδὴ κόμην, ἐφόρει ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου κατεσκευασμένον καὶ ζώνην δερματίνην εἰς τὴν μέσην, ἔτρωγε δὲ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Αἱ ἀκρίδες αὐταὶ εἶναι ἓνα εἶδος τῆς κοινῆς ἀκρίδος, τὸ ὅποιον εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ἀκόμη καὶ σήμερον χρησιμεύει ὡς τροφή τῶν πτωχῶν.

Ὁ Ἰωάννης ἐβάπτιζε τοὺς μετανοοῦντας. Τὸ βάπτισμα ἦτο διάταξις τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋσέως. Οἱ Ἰσραηλίται ἐβάπτιζον μετὰ τὴν περιτομὴν τοὺς προσηλύτους, ἐκείνους δηλαδὴ, οἱ ὅποιοι προηγουμένως ἦσαν εἰδωλολάτραι. Ὁ Ἰωάννης ἐβάπτιζεν ὅλους τοὺς μετανοοῦντας, εἰς δὴλωσιν ὅτι ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των. Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦτο τύπος τοῦ Χριστιανικοῦ Βαπτίσματος.

Ἡ δὲ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰωάννου ἦτο προπαρασκευαστικὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσοῦ. Μετανοεῖτε, ἔλεγε, διότι ἔφθασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ σὰς βαπτίζω ἐντὸς τοῦ ὕδατος· ἔρχεται ὁμοῦς ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς θὰ σὰς βαπτίσῃ με Πνεῦμα Ἅγιον.

Τότε ἤρχοντο πρὸς τὸν Ἰωάννην πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐβαπτίζοντο εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπ' αὐτοῦ, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐξωμολογοῦντο τὰς ἁμαρτίας των εἰς αὐτόν.

Ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Σαδδουκαίων καὶ τῶν Φαρισαίων νὰ ἔρχωνται, ἵνα βαπτισθοῦν, ἐπέπληξεν αὐτοὺς καὶ τοὺς συνέστησε πρῶτον νὰ μετανοήσουν μετὰ τὴν καρδίαν των εἰλικρινῶς, καὶ ὕστερα νὰ προσέλθουν. Ἐπειδὴ δὲ τινες ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι ὡς τὸν προφῆτην Ἡλίαν, ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίθη. Ἐγὼ εἶμαι φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καθὼς εἶπεν ὁ προφῆτης Ἡσαΐας. Ὅταν εἶδε δὲ τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτόν, εἶπεν εἰς τὸν λαόν. «Ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, οὗτος εἶναι ὁ Χριστός».

Ἀργότερα ὁ Ἰωάννης ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου Ἀντίπα, διότι ἤλεγχεν αὐτὸν διὰ τὸν παράνομον γάμον μετὰ τῆς Ἡρωδιᾶδος, τῆς γυναικὸς τοῦ ζώντος ἀδελφοῦ του Φιλίππου. Ἐνεκα τούτου δὲ καὶ ἀπεκεφαλίσθη κατόπιν.

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

16. Ἡ βάπτισις τοῦ Σωτῆρος.

(Ματθ. γ'. Μάρκ. α', Λουκ. γ', Ἰωαν. α'.)

Πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον καὶ Βαπτιστὴν ἦλθε· καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ βαπτισθῆ ὑπ' αὐτοῦ, ὅταν ἦτο περίπου τριάκοντα ἔτων. Προσηλθε δὲ νὰ βαπτισθῆ ὁ Κύριος, ὅχι διότι ἦτο ἁμαρτωλός, ἀλλὰ ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἵνα μὲ τὴν πράξιν αὐτὴν ἐπισημοποιήσῃ τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ παράδειγμα.

Ὁ Ἰωάννης ὅμως ἠμπόδιζεν αὐτὸν λέγων. Κύριε, ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε ἐβάπτισεν ὁ Ἰωάννης τὸν Κύριον.

Μόλις δὲ ἐβυθίσθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ἀμέσως ἐξῆλθε. Καὶ ἰδοὺ ἤνοιξαν οἱ Οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατήλθε καὶ ἐστάθη ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς περιστέρα· καὶ εἶδε τοῦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ· διότι εἶχε πληροφορηθῆ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐκεῖνος θὰ εἶναι ὁ Χριστός, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἴδῃ νὰ καταβαίνει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Τοῦτο ὅμως ἐβεβαίωσε καὶ φωνή, ἡ ὁποία ἠκούσθη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ ὁποία ἔλεγεν· «Ὁ υἱὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἡ ὑπόκρισα».

Μετὰ τὴν βάπτισιν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μετέβη εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔμεινε τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύων καὶ προσευχόμενος. Ἰστερα δέ, ἀφ' οὗ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰωάννης συναλήφθη ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀντίπα καὶ ἐφυλακίσθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἡ φήμη αὐτοῦ διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Παλαιστίνην. Ἀπὸ τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε τὸ ἔργον αὐτοῦ κηρύσσωσιν καὶ λέγων· «Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

Τὸ κοσμοσωτήριον ἔργον τοῦ Χριστοῦ διήρκεσε τρία πε-
ρίπου ἔτη.

Ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν βάπτισιν τοῦ
Σωτῆρος κατὰ παλαιὰν παράδοσιν τὴν 6ην Ἰανουαρίου.
λέγεται δὲ αὕτη ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων, ἢ Ἐπιφανείων,
διότι κατ' αὐτὴν ἐφανερώθη ὁ Σωτὴρ εἰς τὸν κόσμον ὡς Θεός.
Λέγεται καὶ ἐορτὴ τῶν Φώτων, διότι ἡ Ἐκκλησία τὴν
ἡμέραν αὐτὴν κυρίως ἐβάπτισεν, ἦτοι ἔκαμε πολλὰ φωτα,
δηλαδὴ βαπτίσματα (φωτίσματα).

Ἄπολυτίκιον.

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριᾶδος ἐφανε-
ρώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει
σοι, ἀγαπητόν σε Υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περι-
στερᾶς ἐβεβαίω τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανείς, Χριστὲ ὁ
Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα σοι.

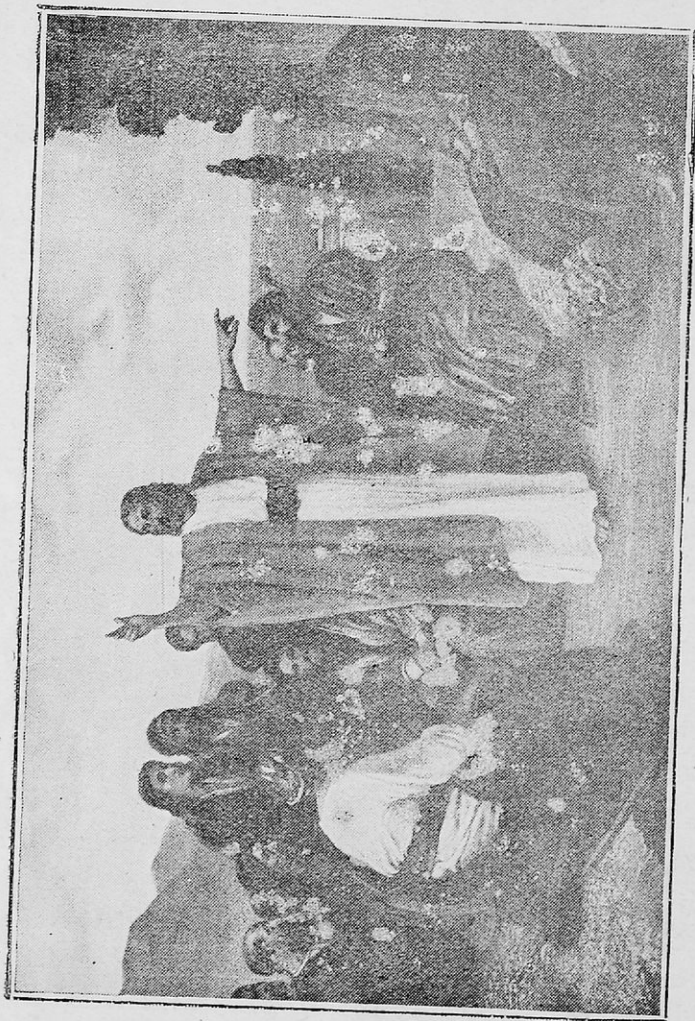
Β.) ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

17. Η ἐκλογή τῶν δώδεκα μαθητῶν.

(Ματθ. δ', Μάρκ. α', Λουκ. ε', Ἰωάν. α')

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς βοηθοῖς του ἐξέ-
λεξε δώδεκα ἄνδρας, τοὺς ὁποίους ὠνόμασε Μαθητὰς καὶ
Ἀποστόλους. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἄνδρας
καὶ ὁ Σίμων, τέκνα τοῦ Ἰωᾶ ἐκ Γαλιλαίας. Ἦσαν μα-
θηταὶ προηγουμένως τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου καὶ ἄλιεῖς τὸ
ἐπάγγελμα. Τὸν Σίμονα ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν πίστιν του ὠνό-
μασεν Κηφᾶν, ὅπερ ἐρμηνεύεται Πέτρος. Πατρίς τῶν ἦτο
ἡ Βηθσαιᾶ τῆς Γαλιλαίας.

Μετὰ τούτους μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἔγιναν ἄλλοι δύο ἀδελ-
φοί, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης τέκνα τοῦ Ζαβε-
δαίου καὶ τῆς Σαλώμης, ἐκ Βηθσαιᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ
αὐτοί. Τούτους ὠνόμασεν ὁ Ἰησοῦς Βοαναργές, ὄνομα
τὸ ὁποῖον σημαίνει, υἱοὶ ἄδελφου.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ του.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν εὕρισκει ὁ Ἰησοῦς τὸν Φίλιππον καὶ λέγει εἰς αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Καὶ αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδᾶ. Ὁ δὲ Φίλιππος εὕρισκει τὸν φίλον τοῦ. Ναθανανὰ, τὸν υἱὸν τοῦ Θολομαῖ ἢ Βαρθολομαῖον καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὅτι εὗρε τὸν Χριστόν, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψαν οἱ προφῆται. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθανανὰ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. Ἴδου ἀληθῆς Ἰσραηλίτης εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δόλος. Ὁ δὲ Ναθανανὰ ἀπεκρίθη· διδάσκαλε, εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

Οὗτοι ἦσαν οἱ πρῶτοι μαθηταί, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν. Κατόπιν καὶ μάλιστα κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ δημοσίου του βίου, ἐξέλεξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους ἕξ, ἧτοι ἐν ὄλῳ δώδεκα. Οὗτοι ἦσαν ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου ἢ Κλεόπα καὶ τῆς Μαρίας καὶ Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ὁ Ἰούδας ὀνομάζεται καὶ Θαδδαῖος καὶ Λαββαῖος· ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦτο ὁ Ἰωσή. Ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ὁ Ματθαῖος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου· οὗτος ὀνομάζετο Λευῖς καὶ ἦτο τελώνης τὸ ἐπάγγελμα. Ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης δηλαδὴ ζηλώτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καταγόμενος δηλαδὴ ἐκ τῆς Καριῶθ πόλεως τῆς Ἰουδαίας. Πάντες οὗτοι πλὴν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου ἦσαν Γαλιλαῖοι.

Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ πρῶτον μὲν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, κατόπιν δὲ καὶ εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι πάντοτε ἠκολούθουν τὸν Χριστόν, ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι μαθηταί καὶ μαθήτριά αὐτοῦ, π. χ. οἱ ἑβδομήκοντα μαθηταί, οἱ κρυφοὶ μαθηταί, αἱ μαθήτριά Σαλώμη, Μαρία τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσή μήτηρ, Μαρία ἢ Μαγδαλινή, καὶ ἄλλαι.

18. Τὰ πρῶτα ἔργα τοῦ Χριστοῦ.

(Ἰωάν. β'. καὶ γ')

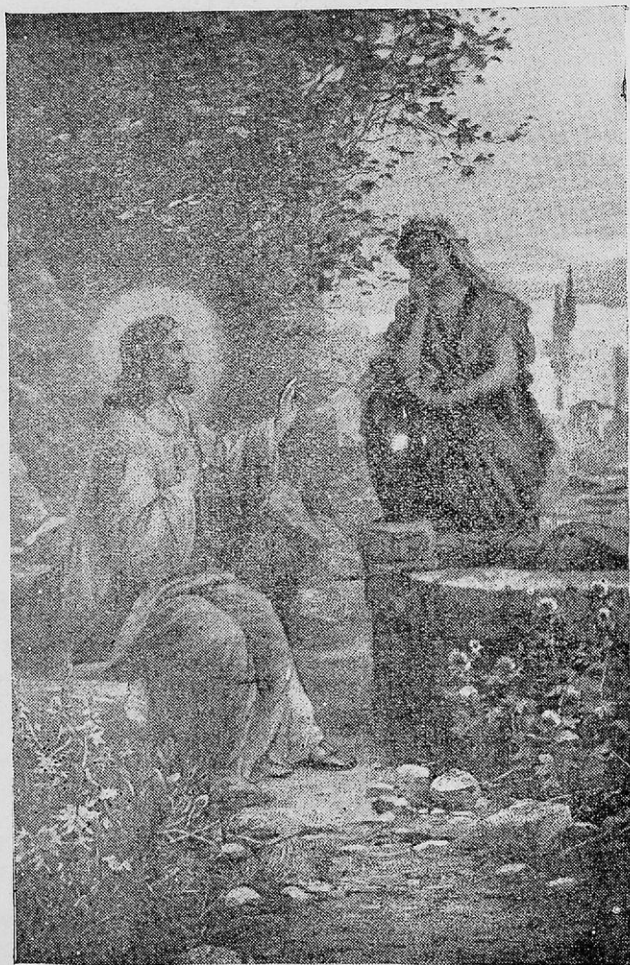
α'.) **Εὐλογία τοῦ γάμου.** — Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ δημοσίου βίου του καὶ ὅτε ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐτελέσθη γάμος τις εἰς τὴν Κανᾶ πόλιν πλησίον τῆς Ναζαρέτ, εἰς τὸν ὅποιον εἶχον προσκληθῆ ὁ Ἰησοῦς, ἡ μήτηρ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν γάμον οἱ προσκεκλημένοι ἐκάθησαν εἰς τὸν δεῖπνον καὶ ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν ἐτελείωσεν ὁ οἶνος, ἡ Θεοτόκος ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν, ὅτι δὲν ἦλθεν ἡ ὥρα, ἵνα θαυματουργήσῃ. Ἡ Θεοτόκος δὲ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας, νὰ κάμουν ὅ,τι τοὺς εἶπει ὁ Ἰησοῦς.

Ἐκεῖ ἦσαν ἕξ λίθιναι ὑδρῖαι διὰ τὸν καθάρισμὸν τῶν προσκεκλημένων, διότι οἱ Ἰουδαῖοι πρὸ καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν συνήθιζον νὰ πλύνωνται. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς ὑπηρέτας, νὰ τὰς γεμίσουν μὲ νερό. Καὶ ὅταν τὰς ἐγέμισαν, τὰς εὐλόγησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ δώσουν εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον. Μόλις δὲ ὁ ἀρχιτρίκλινος ἐδοκίμασεν, ἐφώναξε τὸν νυμφίον καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον προσφέρει, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν οἱ προσκεκλημένοι, τότε φέροι τὸν κατώτερον· σὺ ὅμως ἐφύλαξες τὸν καλὸν εἰς τὸ τέλος.

Τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

β'.) **Ἡ εὐλάβεια πρὸς τὸν Ναόν.** Μετὰ τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ, ἐπειδὴ ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Εὗρε δὲ ἐκεῖ εἰς τὸν Ναὸν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς ἀνταλλάσσοντας τὰ νομίσματα. Ὁργίσθη τότε ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν καὶ κατεσκύνησεν τὸν ναὸν λέγων ὅτι οὗτος ἔσται οἶκος ἁγίου.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

τας ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν ἀργυραμοιβῶν τὰ χρήματα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε καὶ εἰς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιστεράς εἶπεν. «Ἱάρατε ταῦτα ἀπ' ἐδῶ καὶ μὴ κάμετε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου».

Ἀπεκρίθησαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον εἰς αὐτόν. Ποίαν ἀπόδειξιν μᾶς φέρεις, διὰ νὰ πεισθῶμεν, ὅτι ἔχεις ἐξουσίαν νὰ πράττης ταῦτα; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. Κρημνίσατε τὸν Ναὸν τοῦτον καὶ ἐγὼ εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ ἀνοικοδομήσω αὐτόν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπήντησαν. Ὁ Ναὸς οὗτος ᾠκοδομήθη εἰς τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη καὶ σὺ θὰ ἀνοικοδομήσῃς αὐτόν εἰς τρεῖς ἡμέρας; Ἐκεῖνος ὁμοίως ἔλεγε ταῦτα ὄχι περὶ τοῦ Ναοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐχρησίμευσε κατόπιν ὡς κατηγορία κατ' αὐτοῦ, νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Διότι μόνον ὁ Θεὸς ἦτο δυνατόν τόσο εὐκόλα νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὸν Ναόν.

19. Ὁμιλίαι τοῦ Ἰησοῦ.

(Ἰωάν. γ'. καὶ δ')

α'). Ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ Νικοδήμου. — Καθ' ὃν χρόνον εὐρίσκετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ τις Φαρισαῖος, ὀνομαζόμενος Νικόδημος, ἀρχὼν τῶν Ἰουδαίων. Οὗτος ἦλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε. Κύριε, ἐγὼ πιστεύω, ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἀπέστειλε, διότι τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα κάμνεις σύ, μόνον ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν δύναται νὰ τὰ κάμῃ. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτόν. Διὰ νὰ σωθῇ τις καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ ἀναγεννηθῇ πνευματικῶς, ἦτοι νὰ βαπτισθῇ καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς αὐτόν νὰ ἀτενίσῃ. Διότι ὅπως ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν εἰς τὴν ἔρημον, τοιοῦτοτρόπως θὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ

ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ θυσιασθῆ, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ χάνεται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν τοῦ μονογενῆ παρέδωκεν εἰς θάνατον ἵνα ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν κερδίσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Ἐκ τούτου ὁ Νικόδημος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ κρυφὸς διὰ τὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων φόβον.

β΄.) **Ἡ συνομιλία μὲ τὴν Σαμαρείτιδα.** — Μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐπρεπε δὲ νὰ περάσῃ ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Σαμαρείας, τὴν Συχάρ, πλησίον τῆς πηγῆς Ἰακώβ. Κουρασμένος ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν ὁδοπορίαν ἐκάθησεν εἰς τὴν πηγὴν, ἐν ᾗ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀγοράσουν τροφίμα. Τότε ἔρχεται μία γυνὴ Σαμαρεῖτις διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πίνῃ.

Ἡ Σαμαρεῖτις ἐξεπλάγη, διότι αὐτὸς Ἰουδαῖος ἐζήτηε ἀπὸ αὐτὴν, τὴν Σαμαρείτιδα, ὕδωρ νὰ πίνῃ. Διότι ὑπῆρχεν ἔχθρα μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν. Ἐκ τῆς συνομιλίας δὲ αὐτῆς ἡ Σαμαρεῖτις ἐπέισθη, ὅτι ὁμιλεῖ μὲ προφήτην, διότι ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπεν ὅτι ἔλαβε πέντε ἄνδρας ὡς συζύγους καὶ ὅτι αὐτὸν, ὅπου τώρα ἔχει, δὲν εἶναι ἰδικὸς τῆς, καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτόν, ποῦ πρέπει νὰ λατρεύεται ὁ Θεός, εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἢ εἰς τὸ ὄρος τῆς Σαμαρείας Γαριζίν; Ὁ Ἰησοῦς δὲ ἐδίδαξεν αὐτὴν τότε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα εἶναι πανταχοῦ παρὼν· ἐπομένως οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ τὸν λατρεύουν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Ἡ Σαμαρεῖτις ἀπήντησεν, ὅτι αὐτὰ ἀκριβῶς θὰ διδάξῃ ὁ Μεσσίας, ὅταν ἔλθῃ, καὶ ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ λαλῶν μὲ αὐτὴν.

Ἡ Σαμαρεῖτις τότε ἄφησε τὴν ὕδριαν τῆς καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς κατοίκους: Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε

ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μου εἶπε πάντα ὅσα ἔπραξα· μήπως εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός; Καὶ ἐξῆλθον οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν τότε εἰς τὸν Χριστὸν καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μείνῃ μετὰ τῶν ἐκεῖ. Ἐμείνε δὲ ἐκεῖ δύο ἡμέρας καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐδῶ ἐθεράπευσε τὸν ἐτοιμοθάνατον υἱὸν τοῦ βασιλικοῦ, ἀνθρώπου δηλαδὴ τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου Ἀντίπα. Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὁ Κύριος διῆλθε τὸν περισσότερον χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Ἐκεῖ ἐδίδαξε καὶ ἐτέλεσε τὰ περισσότερα τῶν θαυμιμάτων του.

28. Παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. ιγ', Μάρκ. δ', Λουκ. η. ι'. ιγ')

Ἡ παραβολὴ εἶναι ἀφήρησις γεγονόνων ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα συμβαίνουν εἰς τὸν καθημερινὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μὲ σημασίαν ὄχι πραγματικὴν, ἀλλὰ ἀλληγορικὴν, καὶ λέγεται μὲ σκοπὸν τὴν ἐξαγωγὴν ἠθικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ συμπεράσματος, διὰ τοῦ ὁποῖου διδάσκεται ὁ λαός. Τοιαύτας παραβολὰς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀποστολῆς του, ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὰς ἐξῆς:

α.) **Τοῦ γεωργοῦ.** — Ἐξῆλθεν ὁ γεωργὸς διὰ νὰ σπεύρῃ εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν σπορὰν ἄλλοι μὲν σπόροι ἔπεσαν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἦλθον τὰ πτηνὰ καὶ ἔφαγον αὐτούς, ἄλλοι δὲ εἰς τὰ πατρῶδη μέρη, ὅπου δὲν εἶχον γῆν καλὴν καὶ ἀμέσως ἐφύτρωσαν, ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐμαράνθησαν καὶ ἐξηράνθησαν· ἄλλοι ἔπεσαν εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ ἐβλάστησαν καὶ αἱ ἀκάνθαι ἐπνίξαν αὐτούς, τέλος ἄλλοι ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν τὴν εὐφορὸν καὶ ἔδωσαν καρπὸν ἄλλοι μὲν ἑκατόν, ἄλλοι δὲ ἐξήκοντα καὶ ἄλλοι τριάκοντα.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐνόησαν τὴν παραβολὴν αὐτὴν καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τί σημαίνει. Γεωργός, εἶπε τότε ὁ Χριστός, εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος, σπόρος ὁ λόγος του καὶ ἀγρός αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ὁδὸς τοῦ ἀγροῦ εἶναι αἱ καρδίαι τῶν σκληρῶν ἀνθρώπων, ὅπου δὲν καρποφορεῖ ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ· ἡ πετρῶδης γῆ εἶναι αἱ καρδίαι τῶν ἐπιπολαίων ἀνθρώπων, ὅπου ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ προσωρινῶς φυτρώνει· ἡ ἀκανθῶδης γῆ εἶναι αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων, ὅπου ἔχουν κακὰς συναναστροφάς, αἱ ὁποῖαι δὲν τοὺς ἀφήνουν νὰ πράξουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· καὶ ἡ εὐφορος τέλος γῆ εἶναι αἱ καρδίαι τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων, ὅπου ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ καρποφορεῖ καὶ δίδει περισσοτέρους ἢ ὀλιγωτέρους καρπούς, ἀναλόγως τῆς πίστεως ἐκάστου.

β'.) τῶν ζιζανίων. Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν, εἶπεν ὁ Χριστός, ὁμοιάζει μὲ ἀγρόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ κύριος αὐτοῦ σπείρει καλὸν σπόρον, ἔρχονται ὅμως ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ἀγρόν σπείρουν ζιζάνια. Μόλις δὲ φυτρώσει ὁ σῖτος καὶ κάμει καρπὸν, φυτρώνουν καὶ τὰ ζιζάνια. Ἐρχονται τότε οἱ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, ἀναγγέλλουν τὰ γεγονότα καὶ λέγουν εἰς αὐτόν. Θέλεις νὰ συλλέξωμεν τὰ ζιζάνια; ὁ δὲ εἶπεν: ὄχι, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσετε καὶ τὸν σῖτον· ἀφήσατέ τα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· τότε θὰ εἶπω εἰς τοὺς θεριστάς μου: συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ καύσατέ τα, τὸν δὲ σῖτον συναθροίσατε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ πάλιν δὲν ἐνόησαν τὴν παραβολὴν αὐτὴν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος· τὸ καλὸν σπέρμα εἶναι οἱ ἀγαθοί, τὰ δὲ ζιζάνια οἱ κακοί· ὁ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ εἶναι ὁ διάβολος, ὁ θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου τούτου καὶ οἱ θερισταὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ὅπως λοιπὸν ὁ γεωργὸς συλλέγει τὰ ζιζάνια καὶ τὰ καίει τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Χριστὸς θὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ θὰ συλλέξῃ τοὺς κακοὺς καὶ θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς μὲ αἰωνίους βασάνους,

ἐν ᾧ τοὺς δικαίους θὰ ἀνταμείψῃ μὲ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

γ'.) Τοῦ κόκκου σινάπεως. — Ἐπισημασμένην παραβολὴν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐξῆς. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁμοία μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὁποῖον σπείρει ὁ γεωργὸς εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Ὅταν δὲ φυτρώσῃ, γίνεται δένδρον μέγα, εἰς τοὺς κλάδους τοῦ ὁποῦ τὰ πτηνὰ κατασκευάζουν τὴν φωλεάν των.

δ'.) Τῆς ζύμης. — Ἐπίσης ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, εἶπεν, εἶναι ὁμοία μὲ ζύμην, τὴν ὁποῖαν λαμβάνουν αἱ γυναῖκες καὶ μὲ αὐτὴν ζυμώνουν πολλὴν ποσότητα ἀλεύρου.

Αὐτὰ ἐλάλησεν ὁ Κύριος μὲ παραβολὰς πρὸς τὸν λαόν, ἵνα πληρωθῇ ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Δαβὶδ, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ μὲ παραβολὰς θὰ φανερώσῃ τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

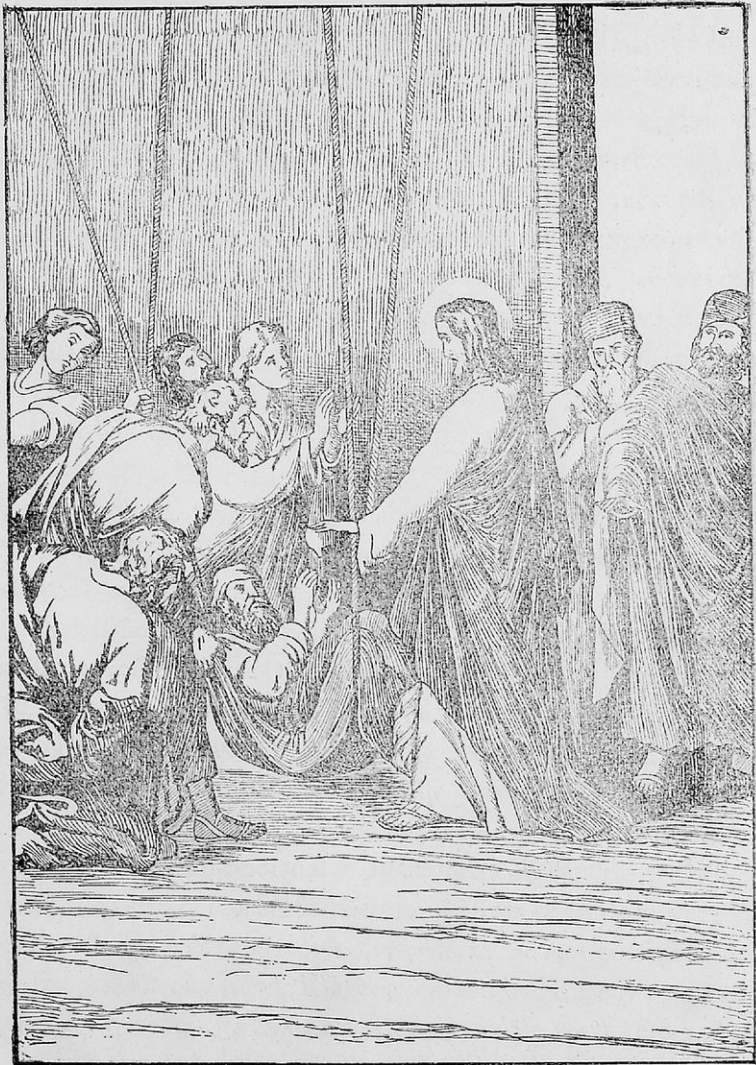
Υ') ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΤΟΥΣ

21. Ἡ θεραπεία τῶν παραλύτων. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ματθαίου.

(Ἰωάν. ε'., Ματθ. θ'., Μάρκ. β'. καὶ Λουκᾶ ε'.)

Καὶ τὸ δεύτερον Πάσχα τοῦ δημοσίου του βίου τὸ ἐώρτασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰσερχόμενος εἰς τὴν πόλιν ἐστάθη εἰς τὴν λεγομένην Προβατικὴν κολυμβήθραν, ἐβραϊστὶ Βηθεσδα, ἡ ὁποία εἶχε πέντε στοάς. Εἰς τὰς στοάς αὐτὰς κατέκειτο πλῆθος ἀσθενῶν, τυφλῶν, χωλῶν, παραλύτων, οἱ ὅποιοι ἐπερίμεναν τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος τῆς δεξαμενῆς αὐτῆς. Διότι ἄγγελος Κυρίου κατήρχετο καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ, ὁ εἰσερχόμενος δὲ πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ἐγίνετο ὑγιής.

Ἰπῆρχε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπός τις τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ὄλα ἔτη παράλυτος. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς καὶ γνωρίζων, ὅτι πολλὰ ἔτη κατέκειτο ἐκεῖ, λέγει εἰς αὐτόν. Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής; Ἀπεκρίθη ὁ παράλυτος καὶ εἶπεν: Κύριε, δὲν ἔχω ἄνθρωπον,

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλίτου τῆς Καπερναοῦ.

Ένα όταν παραχθῆ τὸ ὕδωρ μὲ καταβιβάσῃ εἰς αὐτό. Ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, προλαμβάνει ἄλλος καὶ εἰσέρχεται καὶ γίνεται υγιής. Τότε λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος: Σήκω, πάρε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος ἐγένεν υγιής.

Ἦτο δὲ ἡμέρα Σάββατον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγορήσαν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου θαυματουργεῖ· καὶ ἐζήτουν εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσουν, διότι δὲν σέβεται τὸ Σάββατον. Διὰ τοῦτο ἔφυγεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Καπερναοῦμ καὶ ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς οἰκίαν τινὰ διδασκῶν, προσέφερον παραλυτικὸν ἀπὸ τῆς στέγης κρεμάσαντες αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν ἐθεράπευσεν τοῦτον (Μάρκ. Β'. 1-12), καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ ἐκεῖ.

Περιπατῶν δὲ εἶδεν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο εἰς τὸ **τελωνεῖον** καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Οὗτος ἦτο ὁ **Αεὺτῆς ἢ Ματθαῖος**, τὸ ἐπάγγελμα τελώνης, ὅστις ἠκολούθησεν. Καὶ μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ματθαίου, ὅπου ἔφαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὅταν δὲ εἶδον οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς συντρώγει καὶ συναναστρέφεται μετὰ τῶν τελωνῶν, τὸν κατηγορήσαν ὡς ἁμαρτωλόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξεν αὐτούς, ὅτι δὲν ἦλθε νὰ καλέσῃ εἰς σωτηρίαν τοὺς δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

Ἐκεῖ εἰς τὴν Καπερναοῦμ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς, ὅπως δύο τυφλοὺς καὶ τινὰ κωφόν, ἀνέστησε δὲ τὴν θυγατέρα ἄρχοντός τινος. Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας διδασκῶν εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον καὶ θεραπεύων πάσας τὰς ἀσθενείας τοῦ λαοῦ.

22. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία.

(Ματθ. ε'., στ'., ζ'. Μάρκ. δ'—ιδ', Λουκ. στ'—η')

Ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν διδασκαλίαν του καὶ μὲ τὰ θαύματά του προσήλκυσε πλῆθος πολύ. Εὕρισκόμενος δὲ εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν, ἀνέβη εἰς κορυφὴν λόφου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἤρχισε νὰ διδάσκη τὸν λαὸν καὶ τοὺς μαθητάς του. Ἡ διδασκαλία αὕτη τοῦ Κυρίου ὀνομάζεται ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ἐκεῖ ἐδίδαξε τὰ ἑξῆς :

α'.) Εἶπεν, ὅτι εἶναι εὐτυχεῖς ὅσοι εἶναι ταπεινοί, πτωχοί, πραεῖς, δίκαιοι, ἐλεήμονες, ἀναμάρτητοι, ἀθῆοι καὶ ὅσοι καταδιώκονται ἀδίκως, διότι εἰς αὐτοὺς ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

β'.) Πρὸς τοὺς μαθητάς του εἶπεν, ὅτι αὐτοὶ εἶναι τὸ ἄλλας τῆς γῆς καὶ τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅτι,

γ'.) δὲν ἤλθε διὰ νὰ καταργήσῃ τὸν Νόμον τοῦ Μωυσέως μήτε τοὺς Προφῆτας, ἀλλὰ νὰ τοὺς συμπληρώσῃ.

δ'.) Ἐδίδαξεν ἀκόμη, ὅτι ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ διαπράττωμεν φόνον, ἀλλὰ μήτε νὰ ὀργιζώμεθα κἂν ἐναντίον τοῦ πλησίον μας. Ἀπ' ἐναντίας πρέπει νὰ μὴ τρέφωμεν ἔχθραν ἐναντίον οὐδενός, ἀλλὰ νὰ εἴμεθα πρὸς ὅλους φίλοι.

ε'.) Ἀπηγόρευεν ἐντελῶς τὸν ὄρκον, διότι τὸ ἀντίθετον προέρχεται ἐκ τοῦ πονηροῦ.

στ'.) Ὁ Νόμος τοῦ Μωυσέως λέγει νὰ ἐκδικώμεθα ἐκεῖνον ποὺ μᾶς ἔβλαψε μὲ τὴν ἰδίαν μάλιστα βλάβην. Ἐγὼ δὲ λέγω, εἶπεν ὁ Χριστός, νὰ μὴ ἐκδικεῖσθε τὸν πλησίον σας. Νὰ ἀγαπήσετε ὄχι μόνον τὸν φίλον σας ἀλλὰ καὶ τὸν ἐχθρόν σας. Τοιοῦτοτρόπως θὰ εἴμεθα τέλειοι, ὅπως τέλειος εἶναι ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος.

ζ'.) Τὴν ἐλεημοσύνην νὰ τὴν κάμωμεν ἐκ καθαρᾶς ἀγάπης πρὸς τὸν πάσχοντα καὶ ὄχι χάριν ἐπιδείξεως, ὁμοίως καὶ τὴν προσευχὴν μας ἐκ πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου.

Και ἡ νηστεία δὲν πρέπει νὰ γίνεται διὰ νὰ μᾶς δοξάσουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ χάριν τοῦ Θεοῦ.

η΄.) Δὲν πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχη ἐστραμμένην ὄλην τὴν προσοχὴν εἰς τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ. Νὰ ἔχωμεν πίστιν καὶ ἐλπίδα εἰς τὸν Θεὸν πρῶτον καὶ ὁ Θεὸς θὰ μᾶς χορηγήῃ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν μας.

θ΄.) Νὰ μὴ κατακρίνωμεν τὸν πλησίον μας, διότι θὰ μᾶς κατακρίνῃ ὁ Θεός. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν ἑλαττώματα. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ παρατηρῶμεν καὶ νὰ σχολιάζωμεν τὰ ἑλαττώματα τῶν ἄλλων παραβλέποντες τὰ ἰδικά μας.

ι΄.) Ὅ,τι ζητήσομεν ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πίστιν, μᾶς τὸ δίδει. Ὁ Θεὸς ὅμως δίδει δῶρα πράγματι ἀγαθὰ καὶ ὅσα εἶναι συμφέροντα εἰς ἡμᾶς.

ια΄.) Εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν εἶναι εὐκόλον τὸ νὰ πράττωμεν τὸ κακόν, τὸ ἀγαθὸν εἶναι πολὺ δύσκολον. Ἀλλὰ τὸ κακὸν μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀπώλειαν, τὸ ἀγαθὸν μᾶς σώζει. Καὶ

ιβ΄.) Προσέχετε, λέγει, ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφήτας· ἔχετε τέλος πίστιν σταθερὰν εἰς τὸν Θεὸν καὶ θὰ κερδίσετε τὴν αἰώνιον βασιλείαν αὐτοῦ.

23. Ἔργα τοῦ Ἰησοῦ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας.

(Ἰωάν. στ΄., Ματθ. ιδ΄., Μάρκ. στ΄., Λουκ. θ΄.)

Ἡ διατροφή τῶν πενταμισχιλίων. — Μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὀμίλιαν ὁ Ἰησοῦς ἀπῆλθε πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, διότι ἐπληροφορήθη τὸν θάνατον τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου. Ὁ βασιλεὺς δηλ. τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας εἶχε ρίψει εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Ἰωάννην, διότι ἤλεγχεν αὐτὸν διὰ τὸν παράνομον γάμον τοῦ μετὰ τῆς συζύγου τοῦ ζῶντος ἀδελφοῦ του Φιλίππου, ὀνομαζομένην Ἡρωδιάδα. Ὅταν δὲ ἐώρταζεν ὁ Ἡρώδης τὰ γενέθλιά του κατ' ἀπαίτησιν τῆς Ἡρωδιάδος διέταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. (29 Αὐγούστου).

Ἠκολούθησε δὲ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν ἔρημον ὄχλος πολλὸς καὶ ἔμεινε μαζί του μέχρι τῆς ἑσπέρας. Προσελθόντες δὲ οἱ μαθηταὶ εἶπον εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀφήσῃ τοὺς ὄχλους νὰ ἐπιστρέψουν, διότι εἶναι πλέον νύξ καὶ τροφὰς δὲν ἔχουν. Τότε εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς : Δόσατε εἰς αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγουν. Οἱ δὲ εἶπον. Κύριε, δὲν ἔχομεν ἐδῶ ἢ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς· ὁ δὲ εἶπε : φέρετέ μου αὐτοὺς ἐδῶ, καὶ διέταξε νὰ καθίσῃ ὁ λαός. Καὶ λαβὼν τοὺς ἄρτους εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ διέταξε νὰ τοὺς κόψουν καὶ νὰ τοὺς μοιράσων εἰς τὸν λαὸν καθὼς καὶ τοὺς ἰχθῦς. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχόρτασαν· ἦσαν δὲ οὗτοι περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἄνδρες χωρὶς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ.

β') **Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῶν ὑδάτων.**—Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν μαθηταὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Καπερναούμ, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, ἵνα προσευχηθῇ. Ἀλλὰ τὸ πλοῖον κατελήφθη ὑπὸ τρικυμίας περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦλθε πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐφοβήθησαν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἰμαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν. Ἐὰν εἶσαι σύ, Κύριε, διάταξε νὰ ἔλθω πλησίον σου περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου περιεπάτησεν ὁ Πέτρος εἰς τὰ ὕδατα. Βλέπων ὅμως τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἤρχισε νὰ καταποντίξεται καὶ ἐφώνασε. Κύριε, σῶσέ με. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐβούληθησεν αὐτὸν καὶ λέγει. Ὀλιγόπιστε, διατί ἐδίστασες; Μόλις δὲ ἐμβήκαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Τότε ὅλοι οἱ μαθηταὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον λέγοντες. Ἀληθῶς εἶναι γίνομαι τὸ ὁ Θεοῦ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν Γενησαρέτ.

24. Ὁ Ἰησοῦς σώζει τοὺς πιστεύοντας.

(Ματθ. η'—ιε', Μάρκ. β', Λουκ. ε'—ζ, Ἰωάν. ε').

α') **Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου.**—

“Ὅταν ἀπὸ τὴν Γενησαρὲτ ἐπέστρεψεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Καπερναοὺμ, ἐπληρίασεν αὐτὸν εἰς ἑκατόνταρχος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, παρκαλῶν καὶ λέγων. Κύριε, ὁ δούλος μου βασανίζεται πολὺ, διότι εἶναι παράλυτος εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε. Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω. Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε : Κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σὲ δεχθῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου· μόνον εἰπέ λόγον, καὶ θὰ θεραπευθῆ, ὅπως ἐγώ, μόλις διατάξω κάτι οἱ στρατιῶταί μου καὶ οἱ δούλοι μου τὸ ἐκτελοῦν. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε διὰ τὴν πίστιν του καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας. Τόσην πίστιν δὲν εὔρον οὐδὲ μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Πρὸς δὲ τὸν ἑκατόνταρχον εἶπεν. Ἰπάγε, καὶ ἄς γίνῃ ὅπως ἐπίστευες. Καὶ ἐθεραπεύθη ὁ δούλος ἀμέσως.

β') **Ἡ θεραπεία τῆς θυγατρὸς τῆς Χαναναίας.**—

Καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ ἐκεῖ ἐπορεύετο πέραν τῆς Γαλιλαίας εἰς τὰ μέρη τῆς Φοινίκης, τὴν Τύρον καὶ τὴν Σιδῶνα. Ἐκεῖ συνήντησε μίαν Χαναναίαν γυναῖκα, τὴν θυγατέρα τῆς ὁποίας ἐθεράπευσεν ἕνεκα τῆς πίστεώς της. Ἴδου δὲ πῶς διηγεῖται τὸ γεγονός τὸ Εὐαγγέλιον.

Καὶ ἰδοῦ, λέγει, Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξεληθούσα ἐκραύγαζε λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε υἱὲ Δαβὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ δὲν ἀπεκρίθη καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, διότι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· δὲν ἀπεστάλην παρὰ μόνον εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα ἐπροσκύνησεν αὐτὸν λέγουσα· Κύριε, βοήθησέ με. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· δὲν εἶναι καλὸν νὰ πάρῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του καὶ νὰ τὸν

δώση εἰς τὰ κυνάρια. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε, ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπεζῆς τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτήν· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις, ὡς γίνῃ ὅπως ἐπίστευσες. Καὶ ἐθεραπεύθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Ἀπὸ τῆς Φοινίκης ἐπανῆλθεν ὁ Κύριος καὶ πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀσθενεῖς. Ὁ δὲ λαὸς βλέπων ταῦτα ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

25. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι κύριος καὶ τοῦ θανάτου.

(Λουκ. ζ'. καὶ Μάρκ. ε', Λουκ. η'.. Ματθ. θ').

α') **Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας.**—Ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Καπερναούμ, ἐπορεύετο εἰς τὴν Ναῖν, μικρὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίας. Καὶ συνεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὄχλος πολὺς. Εἰς τὴν πόλιν δὲ τῆς πόλεως Ναῖν συνήντησε μίαν κηδεῖαν. Μία μήτηρ πτωχὴ καὶ χήρα ἐκῆδευε τὸ μόνον τῆς παιδί καὶ προστάτην κλαίουσα ἀπαρηγόρητα. Ὁ Ἰησοῦς ὅταν εἶδε ταῦτα ἐλυπήθη πολὺ καὶ εἶπεν εἰς τὴν μητέρα νὰ μὴ κλαίῃ. Καὶ πλησιάζοντας ἤγγισε τὸ φέρετρον, οἱ δὲ βασιάζοντες αὐτὸ ἐσταμάτησαν. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Νεανίσκε, σοῦ λέγω νὰ ἐγερθῆς.

Καὶ ἐσηκώθη ὁ νεκρὸς καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ· καὶ παρέδωκεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ. Κατέλαβε δὲ πάντας φόβος καὶ ὄλοι ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες, ὅτι προφήτης μέγας ἐφανερώθη μεταξὺ αὐτῶν, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπισκέφθη τὸν λαὸν αὐτοῦ.

β') **Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.**—Ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Καπερναούμ, ὁ ὄχλος ἐπερίμενον αὐτόν. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Ἰαείρος, ὁ ἄρχων τῆς συναγωγῆς. Οὗτος ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ παρεκάλει αὐτόν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, διότι εἶχε θυ-

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαζίου.

γατέρα δωδεκαετῆ, ἣ ὁποία ἦτο ἑτοιμοθάνατος. Ἐν ᾧ δὲ ἐπορεύοντο εἰς τὴν οἰκίαν, ἔρχεται εἰς δοῦλος τοῦ Ἰαείρου καὶ λέγει εἰς αὐτόν. Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν. Ἀκούσας τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὸν Ἰάειρον. Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε καὶ ἡ θυγάτηρ σου θὰ σωθῆ.

Ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν, δὲν ἀφησε κανένα νὰ εἰσέλθῃ παρὰ μόνον τὸν Πέτρον, τὸν Ἰωάννην, τὸν Ἰάκωβον καὶ τοὺς γονεῖς τῆς κόρης. Ἐκλαιον δὲ ὅλοι καὶ ἐθρήνουν αὐτήν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε. Μὴ κλαίετε, δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμάται. Ἀφ' οὗ δὲ ἔπιασε τὴν κόρην ἀπὸ τὴν χεῖρα εἶπεν. Κόρη, σήκω. Καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ διέταξεν ὁ Ἰησοῦς νὰ τῆς δώσουν νὰ φάγῃ πρὸς μεγάλην χαρὰν καὶ θαυμασμόν τῶν γονέων τῆς.

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐπροσκάλεσε τοὺς δώδεκα μαθητάς του καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύουν τὰς ἀσθενείας τοῦ λαοῦ καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νὰ κηρύξουν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Παλαιστίνην. Ἦκουσε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδης περὶ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμαζε, διότι τινὲς ἔλεγον, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἀνέστη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι εἶναι ὁ προφῆτης Ἠλίας ἢ ἄλλος τις τῶν προφητῶν. Καὶ ἐζήτηει εὐκαιρίαν ὁ Ἡρώδης νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον.

26. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι Θεός *ἰσχυρῶς*

(Ματθ. ιστ'.—ιζ'., Μάρκ. η'—θ', Λουκ. θ'.)

α) Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου. — Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ ἔφυγαν ἐκ τῆς Καπερναοῦμ καὶ ἦρχοντο εἰς τὴν Καισάρειαν τοῦ Φιλίππου πόλιν τῆς Γαλιλαίας παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἐρμῶν. Εἰς τὸν δρόμον δὲ ἠρώτησε τοὺς μαθητάς του τί περὶ αὐτοῦ λέγουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτοὶ ἀπήντησαν· ἄλλοι

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

μὲν λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶσαι ὁ προφήτης Ἡλίας, ἄλλοι, ὁ προφήτης Ἰερεμίας καὶ ἄλλοι ὅτι εἶσαι εἷς ἐκ τῶν προφητῶν. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτούς, Σαῖς δὲ τίς λέγετε, ὅτι εἶμαι; Ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπε. **Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.** Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς. Μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι τοῦτο δὲν σοῦ τὸ ἐφανέρωσεν ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος. Καὶ ἐγὼ σοῦ λέγω, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Πέτρος, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ὡς πέτραν πίστιν σου ἐγὼ θὰ οἰκοδομήσω τὴν Ἐκκλησίαν μου «καὶ πύλαι ἅδου οὐ κατατισχύσουσιν αὐτῆς».

β') **Ἡ μεταμόρφωσις.**— Ἀπὸ τότε ἤρχισε νὰ λέγῃ εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι πρέπει νὰ υπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ὅτι ἐκεῖ θὰ πάθῃ πολλὰ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ θὰ σταυρωθῇ, ἀλλὰ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ ἐκ τῶν νεκρῶν.

Μετὰ ἑξ ἡμέρας παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος Θαβὼρ * καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἦτοι ἔλαβε μορφὴν Θεοῦ. Καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ φορέματά του ἔγιναν λευκὰ ὅπως τὸ φῶς. Καὶ ἐφανερώθησαν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας συνομιλοῦντες μετ' αὐτοῦ. Τότε ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς, νὰ κατασκευάσωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, διὰ σὲ μίαν, διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν καὶ διὰ τὸν Ἡλίαν μίαν, ἀφ' οὗ οἱ Ἰουδαῖοι θέλουν νὰ σὲ θανατώσουν. Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Πέτρος ὠμίλει ἀκόμη, νέφος φωτεινὸν ἐσκέπασεν αὐτοὺς καὶ φωνὴ ἠκούσθη ἐκ τοῦ νέφους λέγουσα. Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ οἱ ἀκούσαντες μα-

* Κεῖται παρὰ τὴν Ναζαρέτ καὶ ἔχει ὕψος 562 μ.

θηται ἐφοβήθησαν καὶ ἔπεσαν πρηνεῖς. Πλησιάσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤγγισεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε. Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ὑψώσαντες τότε τοὺς ὀφθαλμούς των δὲν εἶδον κανένα, παρὰ μόνον τὸν ἄνθρωπον Ἰησοῦν. Ὅταν δὲ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὄρος, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἶπουν εἰς κανένα τὸ γεγονός αὐτό, πρὶν ἀναστηθῆ ἔκ τῶν νεκρῶν.

Ἡ ἐκκλησία μας πανηγυρίζει τὸ γεγονός τοῦτο τὴν 6ην Αὐγούστου.

Ἀπολυτίκιον.

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου· καθὼς ἠδύνατο. Λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς τὸ αἰδίων, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Φωτοδότα, δόξα σοι.

Δ'. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

27. Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς Ἱερουσόλυμα.

(Ματθ. ιθ', Μάρκ. ι', Λουκ. ι', Ἰωάν. ζ').

Ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν ἔφυγεν ὁ Κύριος καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἠκολούθησαν δὲ αὐτὸν ἄνθρωποι πολλοί. Καὶ προσῆλθον οἱ Φαρισαῖαι, προσπαθοῦντες νὰ κάμουν τὸν Ἰησοῦν νὰ εἴπη τι κατὰ τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋσέως ἢ κατὰ τῆς Ρώμης, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν καὶ εἶπον. Ποῖον θαῦμα δύνασαι νὰ μᾶς δείξης, διὰ νὰ σὲ πιστεύσωμεν; Πρὸς αὐτοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ τοὺς ἀπεστόμωσεν, εἶπε. Γενεὰ πονηρά, θαῦμα ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ, διὰ νὰ πιστεύσης, ἀλλὰ ἄλλο θαῦμα δὲ θὰ δοθῆ εἰς σέ, παρὰ τὸ θαῦμα τοῦ Ἰωῆ τοῦ προφήτου· διότι, ὅπως ἐκεῖνος ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ μείνῃ ἡμέρας τρεῖς εἰς τὸν τάφον.

Ἀκόμη προσέφερον εἰς αὐτὸν τὰ **παιδιά** διὰ νὰ τὰ εὐλογῆσῃ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠμποδίζαν τὰς μητέρας, ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν. Ἄφετε τὰ **παιδιά** νὰ ἔλθουν πλησίον μου,

Ὁ Θεοῦς καὶ τὰ παιδιά.

διότι τῶν τοιούτων ἀνθρώπων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
Καὶ εὐλόγησεν αὐτά.

Προσελθὼν δ' εἰς ἄνθρωπος πλούσιος πολὺ καὶ γονυπε-
τήσας εἶπεν εἰς αὐτόν. Διδάσκαλε, τί νὰ πράξω διὰ νὰ εἰσέλθω
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς
αὐτόν. Νὰ τηρήσῃς τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋ-
σέως. Λέγει εἰς αὐτόν ὁ ἄνθρωπος. Πάντα ταῦτα ἐτήρησα
μέχρι σήμερον πιστῶς τί μένει νὰ πράξω; Τότε ὁ Κύριος
τοῦ εἶπε νὰ πωλήσῃ τὴν περιουσίαν του καὶ νὰ τὴν μοιράσῃ
εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τέλος νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἄ ν θ έ λ η
ν ἄ εἶ ν α ι τ έ λ ε ι ο ς. Ὅταν ὅμως ἤκουσε τοῦτο ὁ
ἄνθρωπος αὐτὸς ἐλυπήθη πολὺ, διότι ἦτο πολὺ πλούσιος,
καὶ ἀπεμακρύνθη. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς
του, ὅτι οἱ πλούσιοι δύσκολα θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ, διότι οἱ περισσότεροι δὲν κάμνουν καλὴν χρῆσιν
τοῦ πλούτου, ἀλλὰ κακὴν.

Τώρα πλέον ἐπλησίασεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.
Εὐρίσκετο πλησίον τῆς Ἱεριχώ. Ἐνταῦθα παραλαμβάνει τοὺς
δώδεκα μαθητάς ἰδιαιτέρως καὶ λέγει εἰς αὐτούς. Ἴδου ἀνα-
θαίνομεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ πα-
ραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι
θὰ καταδικάσουν αὐτόν εἰς θάνατον· καὶ θὰ παραδώσουν
αὐτόν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας διὰ νὰ τὸν ἐμπαίζουσιν καὶ νὰ
τὸν μαστιγώσουν καὶ νὰ τὸν σταυρώσουν· αὐτὸς ὅμως τὴν
τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ.

Ἰπὸ τοιούτους οἰωνοὺς εἰσηλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ
Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν του, ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῆς
Σκηνοπηγίας καὶ τοῦ Πάσχα.

28. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.

(Δουκά ι')

Ἐνῶ ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν τῶν Ἱεροσολύμων ἠγέρθη νομικός τις, δηλαδὴ ἄνθρωπος γνωρίζων τὸν Νόμον, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων. Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάμω, διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε. Τί γράφει ὁ Νόμος; Πῶς ἀναγινώσκεις ἐκεῖ σύ, ὅστις εἶσαι νομομαθής; Ὁ νομικὸς ἀπήντησε. Γράφει ὁ νόμος, νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν μας, καὶ τὸν πλησίον ὅπως τὸν ἑαυτὸν μας. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε. Καλῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο νὰ πράττης καὶ θὰ κληρονομήσης τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νομικὸς ἐνόμισεν, ὅτι τοιοῦτότρόπως προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, ποῖον ἄνθρωπον πρέπει νὰ θεωρῇ π λ η σ ί ο ν, διότι ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως λέγει, ὅτι πλησίον εἶναι ὁ συγγενής, ὁ ὁμοεθνής καὶ ὁ ἐμόθρησκος. Διὰ νὰ ὁμολογήσῃ δὲ ὁ νομικὸς καὶ νὰ ἐννοήσῃ ὁ λαός, ὅτι πλησίον εἶναι π ἄ ς ἄ ν θ ρ ω π ο ς, εἴτε ἐχθρὸς εἴτε φίλος, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Εἷς ἄνθρωπος—Ἰουδαῖος—κατέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Ἱεριχῶ, εἰς τὸν δρόμον δὲ ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν. Οὗτοι ἀφοῦ τὸν ἐλήστευσαν, τὸν ἐπλήγωσαν καὶ τὸν ἀφησαν ἡμιθανῆ καὶ ἔφυγαν. Κατὰ τύχην ἀπὸ ἐκεῖ διήρχετο εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ εἶδε τὸν πληγωμένον ἄνθρωπον νὰ κεῖται ἡμιθανής, ἐν τούτοις δὲν ἔδωκε καμμίαν σημασίαν καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του. Ὁμοίως ἔπραξεν εἰς Λευίτης, δηλαδὴ διάκονος τοῦ Ναοῦ. Τέλος ἀπὸ ἐκεῖ διήρχετο καὶ εἰς Σαμαρείτης, ὁ ὁποῖος, καίτοι ἦτο ἐχθρὸς τῶν Ἰουδαίων, ἐν τούτοις χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τίς ἦτο ὁ τραυματίας, ἐπλησίασε καὶ ἔδεσε τὰ τραύματα αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἀνεβίβα-

σεν εἰς τὸ ζῶόν του, τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ πλησιέστερον πανδοχεῖον. Ἐκεῖ ἐπεριποιήθη τὸν τραυματίαν. Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν μέλλων νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του, ἐφώνασε τὸν πανδοχέα, τοῦ ἔδωκε δύο εἰδραχμα καὶ τοῦ εἶπε. Νὰ περιποιηθῆς τὸν ἄνθρωπον καὶ ὅ,τι περισσότερον δαπανήσῃς, ἐγὼ ὅταν ἐπιστρέψω, θὰ σοῦ τὰ πληρώσω.

Ταῦτα ἀφοῦ εἶπεν ὁ Κύριος, ἠρώτησε τὸν νομικόν. Ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἐφάνη πλησίον εἰς τὸν τραυματίαν ἄνθρωπον; Ὁ δὲ νομικὸς εἶπεν. Αὐτὸς ὁ ὁποῖος τὸν ἐπεριποιήθη. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτόν. Πήγαινε λοιπὸν καὶ σὺ νὰ θεωρῆς πλησίον σου πάντα ἄνθρωπον.

Ἡ σοφὴ αὐτὴ παραβολὴ ἐρμηνεύθη ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀλληγορικῶς ὡς περιλαμβάνουσα ὅλην τὴν διδασκαλίαν τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν θάνατον καὶ τὴν δευτέραν Αὐτοῦ παρουσίαν χάριν τοῦ ἀνθρώπου.

29. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

(Λουκ. ιβ΄.)

Ὅταν ἐδίδασκε ἡμέραν τινα ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶπέ τις ἐκ τοῦ λαοῦ εἰς αὐτόν. Διδάσκαλε, εἶπέ εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μὲ ἐμὲ τὴν περιουσίαν μας. Ὁ δὲ εἶπεν εἰς αὐτόν. Ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστὴν ἢ μεριστὴν σας; Ἐγὼ μόνον σὰς λέγω νὰ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Διὰ νὰ ἐννοήσῃ δὲ τοῦτο ὁ λαὸς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν. Ὑπῆρχεν ἄνθρωπός τις πλούσιος, τοῦ ὁποῖου οἱ ἀγροὶ ἔδωκαν πολὺν καρπόν. Καὶ ἐσκέπτετο οὗτος τί θὰ κάμῃ, διότι δὲν εἶχε ποῦ νὰ συνάξῃ τὸν καρπόν. Τέλος εἶπε. Τοῦτο θὰ κάμω, θὰ κρημνίσω τὰς παλαιάς μου ἀποθήκας καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλυτέρας. Ἐκεῖ θὰ συνάξω πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ θὰ εἶπω εἰς

τὴν ψυχὴν μου. Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, δυνάμενα νὰ ἐπαρκέσουν ἔτη πολλά. Λοιπὸν ἀναπαύου, φάγε, πίε, διασκέδαζε. Αὐτὴν ὁμοίως τὴν νύκτα εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς αὐτόν. Ἐνόητε, αὐτὴν τὴν νύκτα οἱ ἄγγελοι ζητοῦσιν ἀπὸ σὲ τὴν ψυχὴν σου, ὅσα δὲ ἠτοίμασες τί θὰ τὰ κάνης;

Τοιοῦτοτρόπως ὅθεν θὰ ἀκούσῃ πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅταν θησαυρίζῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του μόνον. Διὰ τοῦτο σὰς λέγω νὰ μὴ μεριμνᾶτε, νὰ μὴ ἔχετε ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν σας ὅλην εἰς τὴν φροντίδα, τί θὰ φάγετε καὶ τί θὰ πίετε, διότι ἡ φροντίς αὐτὴ δὲν ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ διότι τοιοῦτοτρόπως σκέπτονται μόνον οἱ ἄπιστοι. Νὰ ζητήτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλα αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα μεριμνᾷ ὁ Θεός, θὰ προστεθοῦν εἰς σὰς. Λάβετε παράδειγμα τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ ὁποῖα οὔτε σπεύρουν, οὔτε θερίζουν καὶ ἐν τοῖτοις ὁ Θεὸς τρέφει αὐτά. Λάβετε παράδειγμα τὰ κρῖνα τοῦ ἀγροῦ, τὰ ὁποῖα οὔτε κοπιᾶζουσιν, οὔτε γνέθουν καὶ ἐν τοῖτοις ἐνδύονται μὲ τὰ λαμπρότερα καὶ ὠραιότερα χρώματα, ὥστε οὔτε καὶ αὐτὸς ὁ Σολομὼν μὲ ὅλην του τὴν δόξαν ἐνεδύθη τόσον λαμπρῶς.

Ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα πλεονέκται κατὰ πρῶτον· ἔπειτα πρέπει νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μᾶς παρέχει ἄφθονα τὰ ἀγαθὰ του.

30. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

(Λουκᾶ ιε').

Οἱ Φαρισαῖοι τακτικὰ κατηγόρουν τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ συνανεστρέφετο τοὺς τελῶνας καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ συνέτρωγε μὲ αὐτούς. Ἐνεκα τούτου ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ὅτι ἀκριβῶς ἦλθεν, ἵνα σώσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ὅτι χαρὰ μεγάλη γίνεται μεταξὺ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔστω καὶ εἰς ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς μετανοή. Ὅπως δηλαδὴ χαίρει ὁ ποιμὴν, ὁ ὁποῖος ὅταν χάσῃ ἓνα πρόβατον ἐγκαταλείπει τὰ ἄλλα καὶ

Ὁ καλὸς ποιμὴν.

τρέχει νὰ τὸ εὖρη, καὶ ὅταν τὸ εὖρη, ἐπιστρέφει μὲ μεγάλην χαράν. Καὶ ὅπως μία γυνὴ δέκα δραχμὰς ἔχουσα, ὅταν χάσῃ τὴν μίαν, ἐρευνᾷ καὶ ὅταν τὴν εὖρη χαίρει, τοιοῦτοτρόπως χαρὰ γίνεται εἰς τὸν οὐρανόν, ὅταν μετανοῇ εἰς ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος.

Πρὸς τοῦτο εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Πάτερ, δός μοι τὸ ἰδικόν μου μερίδιον τῆς περιουσίας. Καὶ ὁ πατὴρ ἐμοίρασεν εἰς τὰ παιδιά του τὴν περιουσίαν του. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς συναθροίσας ὅλα τὰ ἰδικά του πράγματα, ἀπεδήμησεν εἰς μακρυνὴν χώραν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν του εἰς ἀσωτείας. Ὅταν δὲ ἐδαπάνησεν ὅλα, ἔγινεν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην κατὰ τύχην πείνα καὶ ἤρχισε νὰ πεινᾷ. Τότε ἐπήγε καὶ παρεκάλησεν ἓνα ἄνθρωπον τῆς χώρας ἐκείνης, νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ἐκεῖνος τὸν ἔστειλε νὰ βόσκη τοὺς χοίρους του. Αὐτὸς δὲ ἐπροσπαθοῦσε νὰ χορτάσῃ τρώγων τὰ ἔυλοκέρατα τῶν χοίρων.

Ἄφου ἔφθασεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, τότε μετενόησε καὶ εἶπεν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν πόσοι ὑπηρεταὶ καλοπερνοῦν πλησίον τοῦ πατρός μου, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀποθνήσκω ἀπὸ τὴν πείναν! Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ πέσω εἰς τοὺς πόδας του καὶ θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ μὲ συγχωρήσῃ καὶ νὰ μὲ πάρῃ ὡς ὑπηρετὴν του. Καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐν ᾧ δὲ ἤρχετο, τὸν εἶδεν ὁ πατὴρ καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ τὸν ἐφίλησε. Τότε τοῦ εἶπεν ὁ υἱός. Πάτερ, ἤμαρτον καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱός σου· κάνε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν σου. Ὁ πατὴρ ὁμῶς τὸν ἐσυγχώρησε καὶ διέταξε τοὺς δούλους του νὰ φέρουν τὴν πρώτην στολήν καὶ νὰ τοῦ φορέσουν δακτυλίδι εἰς τὴν χεῖρα καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας καὶ νὰ σφάξουν τὸν μόνον τὸν σιτευτόν, διὰ νὰ διασκεδάσουν,

διότι ὁ υἱὸς μου οὗτος, εἶπεν, ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, χαμένος καὶ ἀνευρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ διασκεδάζω.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἦτο εἰς τὸν ἀγρὸν ἐργαζόμενος. Καὶ ὅταν τὴν ἐσπέραν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε τραγούδια καὶ ὄργανα. Καὶ ἠρώτησεν ἕναν ὑπηρέτην τί εἶναι αὐτά. Οὗτος δὲ τοῦ εἶπεν· ὁ ἀδελφός σου ἦλθε καὶ ὁ πατήρ σου πρὸς χάριν του ἔσφαξε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, διότι ἐπανῆλθεν ὑγιής. Καὶ ὠργίσθη καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ. Τότε ἐξῆλθεν ὁ πατήρ καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ εἶπεν. Ἴδου τόσα χρόνια δουλεύω καὶ καμμίαν φορὰν δὲν μοῦ ἔδωκες ἕνα ἐρίφιον, διὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου. Τώρα δὲ ποῦ ἦλθεν ὁ υἱὸς σου, ὅστις ἐσπατάλησε τὴν περιουσίαν σου, χάριν αὐτοῦ ἔσφαξες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ πατήρ εἶπε. Τέκνον μου, σὺ πάντοτε μαζί μου εἶσαι καὶ ὅλα τὰ ἰδικά μου εἶναι ἰδικά σου. Πρέπει δὲ καὶ σὺ νὰ χαρῆς, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, χαμένος ἦτο καὶ εὐρέθη.

31. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσπλάγχνου πλουσίου.

(Λουκ. ια')

Ὅταν ὁ Κύριος ποτὲ ἐδίδασκε τὸν λαὸν νὰ μὴ εἶναι φιλάργυροι καὶ ἀσπλάγχνοι, Φαρισαῖοι τινὲς περιέπεζον αὐτόν. Τότε εἶπεν εἰς αὐτούς. Σεῖς μόνοι σας λέγετε εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἰσθε δίκαιοι, ὁ Θεὸς ὅμως γνωρίζει τὰς καρδίας σας. Διότι τοὺς ὑπερηφάνους τοὺς μισεῖ ὁ Θεὸς καὶ τοὺς τιμωρεῖ. Διὰ νὰ ἐννοήσωσι δὲ τοῦτο, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Ἀνθρωπὸς τις ἦτο πλούσιος καὶ ἐνεδύετο βασιλικὰ ἐνδύματα καὶ κάθε ἡμέραν διεσκεδάζεν. Ἦτο δὲ καὶ τις πτωχὸς ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἔκειτο εἰς τὴν ἐξώπορταν τοῦ πλουσίου ἀδύνατος καὶ πληγωμένος, προσπαθὼν νὰ χορτάσῃ μὲ τὰ ψυχία, τὰ ὁποῖα ἔπιπτον ἀπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ πλουσίου.

Πάτερ, ἡμαρτον.

Ἄλλὰ ἦλθε καιρὸς καὶ ἀπέθανεν ὁ πτωχὸς καὶ ὠδηγήθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κ ὀ λ π ο ν τ ο ὕ Ἀ β ρ α ἄ μ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Εἰς τὸν ἄδην ὅμως διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν του ταύτην ἐβασανίζετο καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδε τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Λάζαρον νὰ κάθεται εἰς τοὺς κ ὀ λ π ο υ ς αὐτοῦ καὶ εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, λυπήσου με καὶ στείλε τὸν Λάζαρον νὰ βουτήξῃ τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸ νερὸ καὶ νὰ δροσίσῃ ὀλίγον τὴν γλῶσσάν μου, διότι βασανίζομαι εἰς τὴν φλόγαν αὐτήν. Εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ. Τέκνον μου, ἐνθυμήσου ὅτι σὺ εἰς τὴν ζωὴν σου εἶχες ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ Λάζαρος ὅλα τὰ κακὰ· τώρα δὲ αὐτὸς μὲν ἐδῶ εὐχαριστεῖται, σὺ δὲ βασανίζεσαι. Ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου μεταξὺ μας ὑπάρχει μέγα χάσμα, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ διαβοῦν μήτε οἱ ἀπὸ ἐκεῖ ἐδῶ, μήτε οἱ ἀπὸ ἐδῶ ἐκεῖ. Ὁ πλούσιος ἀπήντησεν. Πάτερ Ἀβραάμ, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ βοηθήσῃ ἐμὲ ὁ Λάζαρος, σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν στείλῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου, νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς πέντε ἀδελφοὺς μου νὰ μετανοήσουν, ἵνα μὴ ἔλθουν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπήντησεν. Ἔχουν τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως καὶ τοὺς Προφῆτας, ἃς ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν. Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, καλύτερα θὰ μετανοήσουν, ὅταν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς εἰς ἕκ τῶν νεκρῶν. Ἐὰν δὲν ὑπακούουσιν εἰς τὸν Μωϋσέα καὶ τοὺς Προφῆτας, εἶπεν ὁ Ἀβραάμ, δὲν θὰ ὑπακούουσιν οὔτε καὶ εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος θὰ ἀναστηθῇ ἕκ τῶν νεκρῶν.

Ὁφείλομεν λοιπὸν νὰ μὴ εἴμεθα ἀσπλαγχοὶ, ἀλλὰ εὐσπλαγχοὶ, διότι τοῦτο μᾶς διδάσκει ὁ Χριστός.

32. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.

(Λουκ. ιη΄.)

Οἱ Φαρισαῖοι μεταξὺ τῶν Ἑβραίων ἐκαυχῶντο, ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ δίκαιοι καὶ ὅτι μόνοι

αὐτοὶ ἔπραττον τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως. Διὰ τοῦτο ἦσαν ὑπερήφανοι καὶ περιεφρόνουσαν τοὺς ἄλλους ὡς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαθεῖς. Διὰ τὴν ἀποδείξιν δὲ εἰς τὸν λαὸν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑποκριταί, ὅτι δηλ. δὲν ἦσαν πραγματικῶς ἐνάρετοι καὶ εὐσεβεῖς, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν Ναὸν νὰ προσευχηθῶν· ὁ εἰς ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος ὡς ὑποκριτῆς καὶ ὑπερήφανος ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἔκαμε τὴν προσευχήν του μεγαλοφώνως, διὰ τὴν τὸν ἀκούουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Σὲ εὐχαριστῶ, εἶπε, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαξ, ἄδικος, κακὸς ἢ καὶ ὅπως οὗτος ὁ Τελώνης. Νηστεύω δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα καὶ δίνω τὸ ἓν δέκατον τῶν κερδῶν μου εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὸν Ναόν.

Ὁ δὲ Τελώνης, ὁ ὁποῖος ὡς ἁμαρτωλὸς συνηθάνετο τὰς ἁμαρτίας του, δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ἀλλὰ ἐκτύπα τὸ στήθος καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

Σὰς βεβαιῶν, εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τὸν Τελώνην· τὴν δὲ προσευχήν τοῦ Φαρισαίου δὲ τὴν ἤκουσε, διότι ὁ Θεὸς μισεῖ τὸν ὑπερήφανον, ἀγαπᾷ δὲ τὸν ταπεινόν.

Τὴν παραβολὴν αὐτὴν ἀναγινώσκει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Τριφθίου, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο λέγεται Κυριακὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Μᾶς διδάσκει δὲ δι' αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία μας, τὸν τρόπον τῆς προσευχῆς.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΙΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

33. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ.

(Ἰωάν. 9.)

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐθεράπευσεν ὁ Κύριος τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν ὀνομαζόμενον Βαρτίμαιον. Ὁ Ἰησοῦς ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἔκαμε λάσπην καὶ ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ

τυφλοῦ καὶ εἶπεν. Ἵπαγε νὰ νιφθῆς εἰς τὴν κολουμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Ἀπῆλθεν λοιπὸν καὶ ἐνιφθῆ καὶ ἐπανῆλθε βλέπων. Οἱ γείτονές του τότε τὸν ἠρώτησαν, πῶς ἐθεραπεύθη. Ὁ δὲ εἶπεν. Ἀνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς μοῦ ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ λάσπην καὶ μοῦ εἶπε νὰ ὑπάγω νὰ νιφθῶ εἰς τὴν κολουμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ ἀνέβλεφα. Οὗτοι τότε τὸν ὠδήγησαν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἠρώτησαν καὶ αὐτοὶ πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ Βαρτίμαιος ἐπανέλαβε τὰ ἴδια. Εἶπον δὲ τινες ἐκ τῶν Φαρισαίων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἔχει ἀποσταλῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου ἐθεράπευσε τὸν τυφλόν. Ἦρχισαν δὲ νὰ ἐρίζουν μεταξύ των καὶ τέλος ἠρώτησαν τὸν τυφλόν. Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ τυφλὸς ἀπήντησεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι προφήτης.

Ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐπίστευσαν, ὅτι οὗτος ἦτο ὄντως τυφλὸς καὶ ἐφώναξαν τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς ἠρώτησαν, ἂν ὄντως ἦτο τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν. Ἐφώναξαν δὲ καὶ πάλιν τὸν Βαρτίμαιον καὶ τοῦ εἶπαν νὰ δοξάσῃ τὸν Θεὸν καὶ ὄχι τὸν Ἰησοῦν, διότι δῆθεν ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἄνθρωπος ἁμαρτωλός. Οὗτος δὲ ἀπήντησεν. Ἄν εἶναι ἁμαρτωλὸς δὲν γνωρίζω, ἐν μόνον γνωρίζω, ὅτι μὲ ἐθεράπευσεν· ἐὰν δὲ ἦτο ἁμαρτωλός, ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὸν ἤκουε, ἀλλὰ ἐὰν τις εἶναι θεοσεβής, τοῦτον ὁ Θεὸς ἀκούει. Καὶ ὠργίσθησαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τὸν ἐξεδίωξαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἔμαθεν, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἐξεδίωξαν τὸν Βαρτίμαιον, εὗρίσκει αὐτὸν καὶ τοῦ λέγει. Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ τυφλός. Ποῖος εἶναι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. Ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ αὐτὸς εἶναι. Καὶ εἶπε. Πιστεύω, Κύριε, καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν.

Ὁ Ἰησοῦς δὲ διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων καὶ Φαρισαίων ἤρχισε νὰ ἐλέγχῃ αὐτοὺς καὶ τέλος εἶπεν: «Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ φονεύουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβο-

λοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, προσάκεις ἠθέλησα νὰ συναγάγω τὰ τέκνα σου, καθ' ὃν τρόπον συναγει ἡ ὄρνις τοὺς νεοσσοὺς αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας καὶ δὲν ἠθελήσατε. Ἴδου ἀφίεται ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. Λέγω δὲ ὅτι δὲν θὰ με ἴδητε ἀπὸ τώρα, ἕως ὅτου εἶπητε, **Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου**». (Ματθ.) κδ' 37). Καὶ ἀπῆλθε πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ, διότι οἱ Ἰουδαῖοι ἠθέλουν νὰ τὸν λιθοβολήσουν. (Ἰωάν. ι').

34. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

(Ἰωάν. ια'.)

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εὗρίσκετο εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου πόλιν Ἐφραΐμ, ἠσθένησε βαρέως ὁ Λάζαρος, ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαρίας καὶ τῆς Μάρθας. Οὗτος ἦτο φίλος πιστὸς καὶ μαθητῆς τοῦ Κυρίου, αὐταὶ δὲ μαθήτριαι αὐτοῦ, καὶ κατῴκουν εἰς τὴν Βηθανίαν, χωρίον τῆς Ἰουδαίας παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἀπέστειλαν λοιπὸν ἀνθρώπους πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπον. Κύριε, ὁ φίλος σου ἀσθενεῖ. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἀκόμη ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του. Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀπήντησαν. Κύριε, οἱ Ἰουδαῖοι θέλουν νὰ σὲ λιθοβολήσουν καὶ σὺ θέλεις νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ; Ὁ δὲ ἀπήντησεν. Ὁ φίλος μας ὁ Λάζαρος ἐκοιμήθη, ἄς ὑπάγωμεν νὰ τὸν ἐξυπνήσωμεν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ δὲν ἐνόησαν, εἶπεν ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν, ἀλλ' ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν. Εἶπε τότε ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος ἄς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μαζί του. Ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν ὁ Ἰησοῦς, ὁ Λάζαρος ἦτο νεκρὸς τέσσαρας ἡμέρας. Κεῖται δὲ ἡ Βηθανία πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων εἰς ἀπόστασιν τριῶν χιλιομέτρων. Διὰ τοῦτο εἶχον ἔλθει πολλοὶ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ παρηγορήσουν τὰς δύο ἀδελφάς. Ἡ Μάρθα ὅταν ἔμαθεν, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἔτρεξεν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶπεν. Ἐὰν ἦσο ἐδῶ,

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Κύριε, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν· ἀλλὰ καὶ τώρα πιστεύω, ὅτι ὅσα ζητήσεις ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ σοῦ τὰ δώσῃ. Εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς. Θὰ ἀναστηθῆ ὁ ἀδελφός σου, διότι ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀκόμῃ ἀποθάνῃ, θὰ ζήσῃ· πιστεύεις τοῦτο, Μάρθα; Αὐτὴ δὲ εἶπε. Ναί, Κύριε, πιστεύω, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀμέσως ἔτρεξε νὰ φωνάξῃ τὴν ἀδελφὴν της. Ἡ δὲ Μαρία, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἦλθεν ὁ Κύριος, ἔτρεξε καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι ἂν ἦτο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ Λάζαρος. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε. Ποῦ ἔχετε θάψει αὐτόν; Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸ μνημεῖον. Ἐκεῖ ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς καὶ διέταξε νὰ ἀφαιρέσουν τὸ σκέπασμα. Ἡ Μάρθα ὅμως τοῦ ἀποκρίνεται. Κύριε, τέσσαρας ἡμέρας ἔχει νεκρὸς καὶ ἡ θ η δ ζ ε ι. Ὁ Ἰησοῦς δὲ ἐπροσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ μὲ μεγάλην φωνὴν εἶπε: Λ ά ζ α ρ ε, δ ε ῦ ρ ο ἔ ξ ω. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας μὲ ταινίας καὶ τὸ πρόσωπόν του ἦτο σκεπασμένον μὲ τὸ σ ο υ δ ά ρ ι ο ν. Λέγει τότε ὁ Ἰησοῦς. Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε νὰ βαδίσῃ.

Ταῦτα συνέβησαν εἰς τὴν Βηθανίαν τῆς Ἰουδαίας πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων πρὸ ἔ ξ ἡ μ ε ρ ῶ ν τ ο ῦ Π ά σ χ α τοῦ ἔτους 33 μ. Χ., ἤτοι τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Ὁ Ἰησοῦς, ἔμεινε τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λαζάρου, ἡ δὲ Μαρία ἐπλυνε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ μὲ μῦρον πολύτιμον, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της ἐσπόγγισεν αὐτούς.

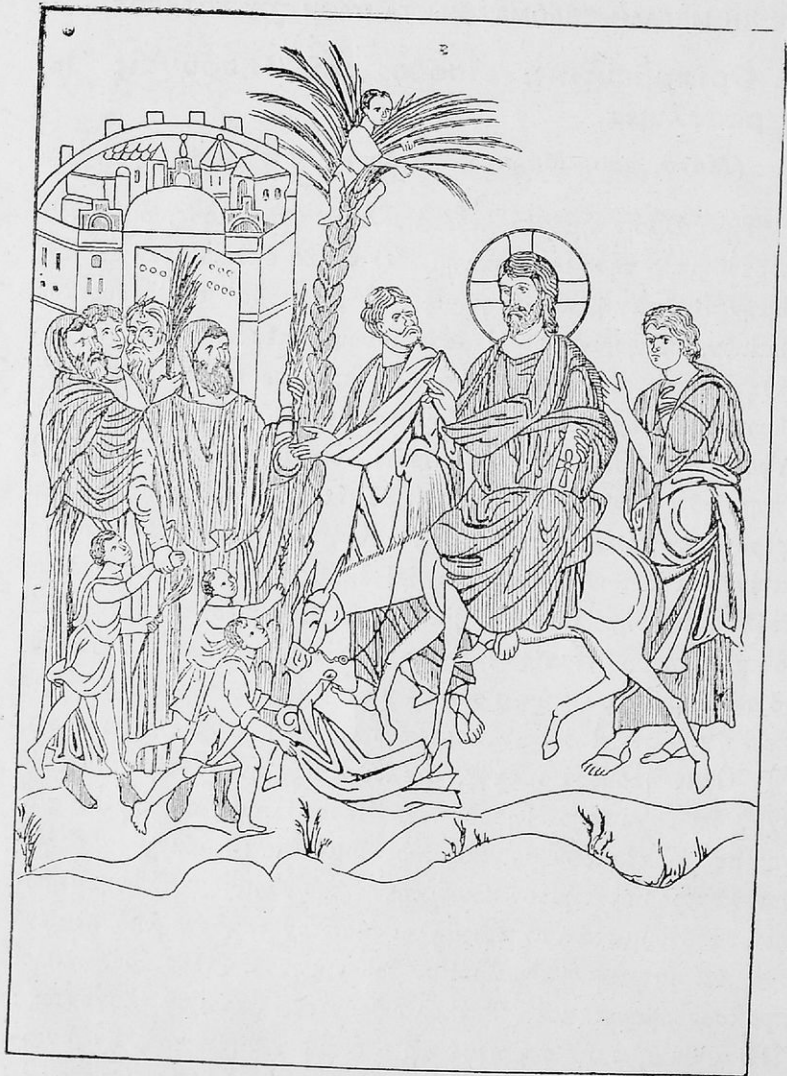
Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

35. Θριαμβευτική εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

(Ματθ. κα΄., Μάρκ. ια΄., Λουκ. ιθ΄., Ἰωάν. ιβ΄.)

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, πρώτην τῆς ἐβδομάδος, ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅταν δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν κώμην Βηθφαγή, κειμένην εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπέστειλε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του εἰς αὐτὴν λέγων : Ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ θὰ εὑρετε ὄνον δεμένην καὶ πῶλον μαζί μὲ αὐτήν. Ἀφοῦ τὴν λύσετε νὰ τὴν φέρετε, εἰς δὲ τὸν κύριόν των νὰ εἴπητε, ὅτι τὴν θέλω ἐγώ. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἔφερον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον. Καὶ ἔστρωσαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἐνδύματά των οἱ μαθηταὶ καὶ ἐκάθησεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τότε ἐπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ἡσαΐου : *Εἶπα τε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται ἰσοὶ πραύς, ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον, υἱὸν ὑποζυγίου.*

Ὅταν ἤκουσεν ὁ λαός, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, ὡς σύμβολα τῆς νίκης καὶ ἐξῆλθον νὰ προῦπαντήσουν τὸν νικητὴν τοῦ θανάτου· ἄλλοι ἔστρωσαν τὰ ἐνδύματά των καὶ ἄλλοι ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἔστρωναν τὸν δρόμον τοῦ νικητοῦ. Ὅλοι δέ, καὶ οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες, ἔκραζον λέγοντες : Ὁσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννά ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Ἐμαρτύρει δὲ ὁ λαός, ὅτι τὸν Λάζαρον ἀνέστησεν ἀπὸ τῶν νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον μεταξύ των : Ἰδε ὁ κόσμος ἀπῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ.

Ἡ θριαμβεντικὴ εἶσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα.
(Εἰκὼν ψιφιδωτὴ ἀπὸ τὴν Μ. Δαφνίου).

“Όταν εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅλη ἡ πόλις ἔγινεν ἀνάστατος. Ὅσοι δὲ δὲν ἐγνώριζον τὸν Ἰησοῦν, ἠρώτων καὶ ἐλάμβανον τὴν ἀπάντησιν, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας. Ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐξεδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ διὰ δευτέραν φοράν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας λέγων : Ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου εἶναι οἶκος προσευχῆς, ὑμεῖς δὲ ἐκάματε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ διδάσκων τὸν λαόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἠθέλησαν νὰ συλλάβουν αὐτόν, ἀλλὰ δὲν εὔρον εὐκαιρίαν· διότι ὁ Ἰησοῦς, μόλις ἤρχισε νὰ νυκτώνῃ, μετέβη μαζὶ μὲ τοὺς μαθητὰς καὶ ἐκοιμήθη εἰς τὴν Βηθανίαν.

Τὴν μνήμην τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πανηγυρίζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, ὀκτὼ ἡμέρας πρὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν διανέμονται βαΐα εἰς τοὺς Χριστιανούς, διότι αὐτὰ συμβολίζουν τὴν νίκην τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦ θανάτου.

Ἄπολυτίκιον.

Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἠγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός· ὄθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν· Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

36 Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.

(*Ματθ. κα'. Μάρκ. ια'. Λουκ. κ'.*)

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, δευτέραν τῆς ἐβδομάδος, 10 δὲ τοῦ ἐβραϊκοῦ μηνὸς Νισάν, ὁ Ἰησοῦς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ μετέβη εἰς τὸν Ναόν. Ἐξω δὲ τῆς Βηθανίας ἐπέινασε καὶ ἰδὼν μίαν συκὴν ἦλθεν εἰς αὐτήν καὶ ἐπειδὴ δὲν εὔρε σῦκα, τὴν κατηράσθη. Εἰς τὸν Ναόν προσῆλθον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ ἠρώ-

τησαν τὸν Κύριον μὲ ποίαν ἐξουσίαν ἐκδιώκει ἀπὸ τὸν Ναὸν τοὺς πωλοῦντας καὶ ποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐξουσίαν ταύτην. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς : Οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, σεῖς δὲ δὲν θὰ εἰσέλθετε· διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν, οἱ δὲ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Καὶ εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν :

Ἐνθροπὸς τις ἦτο οἰκοδεσπότης, ὁ ὁποῖος ἐφύτευσε ἀμπελῶνα καὶ τὸν περιέφραξε καὶ τὸν ἐνοικίασεν εἰς γεωργούς καὶ ἀπεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς, ἀπέστειλε τοὺς δούλους τοῦ διὰ νὰ πάρουν τοὺς καρπούς. Οἱ γεωργοὶ ὅμως συνέλαβον αὐτούς καὶ ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν καὶ ἄλλον ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ὁ κύριος ἄλλους δούλους περισσοτέρους τῶν πρώτων, τοὺς ὁποῖους ὁμοίως αὐτοὶ ἐκακοποίησαν. Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς αὐτούς λέγων· θὰ ἐντραποῦν τὸν υἱόν μου. Οἱ γεωργοὶ ὅμως ὅταν τὸν εἶδον, εἶπον μεταξύ των : Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἐλάτε νὰ θανατώσωμεν αὐτόν καὶ νὰ λάβωμεν ἡμεῖς τὴν κληρονομίαν του. Καὶ ἀφοῦ τὸν συνέλαβον, τὸν ἔφερον ἔξω ἀπὸ τὸν ἀμπελῶνα καὶ τὸν ἐθανάτωσαν. Καὶ ἠρώτησεν αὐτούς ὁ Ἰησοῦς : Ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί πρέπει νὰ κάμῃ τοὺς γεωργούς ἐκείνους ; Οἱ δὲ εἶπον· ὅτι αὐτούς μὲν θὰ θανατώσῃ, τὸν δὲ ἀμπελῶνα θὰ τὸν δώσῃ εἰς ἄλλους γεωργούς· αὐτοὶ θὰ τοῦ ἀποδώσουν τοὺς καρπούς κατὰ τὴν συγκομιδὴν. Λοιπὸν, ἀπήντησεν ὁ Κύριος, ἕνεκα τούτου θὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δοθῇ εἰς τὸ **ἔθνος** ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ἀγαθὸν καὶ πιστὸν εἰς τὸν Θεόν.

Ἐνόησαν δὲ τότε οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι περὶ αὐτῶν ὁμιλεῖ καὶ ἐζήτησαν νὰ συλλάβουν αὐτόν. Ἐφοβήθησαν ὅμως τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν Ἰησοῦν ὡς προφήτην, καὶ τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸ ἑσπέρας ἐπα-

νήλθε καὶ πάλιν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπου ἐκοιμήθη αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

37. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

(Ματθ. κβ', κε', Μάρκ. ιβ'.—ιγ', Δο. κ. κ'. κα'.)

Τὴν ἐπαύριον ἡμέραν Τρίτην τῆς ἐβδομάδος 11 τοῦ Νισάν, ὁ Ἰησοῦς ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Καθ' ὁδὸν δὲ εἶδον τὴν συκὴν, ὅτι εἶχε ξηρανθῆ καὶ ἐθαύμασαν οἱ μαθηταί.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι ἐγκαθέτους, τοὺς Ἑρφδιανούς, πρὸς τὸν Ἰησοῦν, μετὸν σκοπὸν νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὸν Ῥωμαῖον ἡγεμόνα ὡς ἐπαναστάτην. Οὗτοι προσῆλθον καὶ ἀφοῦ ἔδειξαν νόμισμα Ῥωμαϊκὸν ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν, ἂν πρέπη νὰ πληρώνουν φόρον οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὸν Καίσαρα. Κατανοήσας ὅμως ὁ Ἰησοῦς τὸν δόλον εἶπε πρὸς αὐτούς. Διατί μὲ πειράζετε ὑποκριταί; Τίνος εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ νομίσματος εἰκὼν καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οὗτοι δὲ εἶπον. Τοῦ Καίσαρος. Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἀ πό θ ο τ ε τὰ τ ο ὦ Κ α ί σ α ρ ο ς τ ῶ Κ α ί σ α ρ ι κ α ἰ τὰ τ ο ὦ Θ ε ο ὦ τ ῶ Θ ε ῶ.

Προσῆλθον κατόπιν οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπίστευον ὅτι μετὰ θάνατον ζῆ ἡ ψυχὴ, καὶ ἠθέλησαν νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν λέγοντά τι κατὰ τοῦ Νόμου, ἵνα παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ, ὅπως λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν. Ὁμοίως καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ δὲν ἠδυνήθησαν καὶ οὗτοι. Ὁ δὲ λαὸς ἐθαύμαζε διὰ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ, ἐν ᾧ αὐτοὶ δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ τὸν ἐρωτήσωσιν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων. Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋσέως ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· αὐτοὶ λέγουν μὲν ὠραίους λόγους, ἀλλὰ δὲν τοὺς πράττουν· δι' αὐτὸ πράττετε μὲν ὅσα σὰς λέγουν, μὴ πράττετε ὅμως ὅσα αὐτοὶ πράττουν. Πάντα δὲ

τὰ ἔργα αὐτῶν τὰ πράττουσιν διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς· πράγματι ὁμῶς δὲν εἶναι τοιοῦτοι. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς ὑμᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί· διότι κατατρώγετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν. Ἀλλοίμονόν σας, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ ὅποιοι φροντίζετε διὰ τὰ μικρὰ πράγματα καὶ ἐγκαταλείπετε τὰ μεγαλύτερα τοῦ Νόμου, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν πίστιν. Ὅδηγοὶ τυφλοὶ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί· διότι ὁμοιάζετε μὲ τάφους, οἱ ὅποιοι ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν ὁμῶς εἶναι γεμᾶτοι δοστέων καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ σεῖς, ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε δίκαιοι, ἔσωθεν ὁμῶς εἰσθε γεμᾶτοι ὑποκρισίας καὶ ἀδικίαν. Σεῖς εἰσθε οἱ φονεῖς τῶν προφητῶν καὶ διὰ τοῦτο θὰ τιμωρηθῆτε· ἡ γενεὰ σας θὰ τιμωρηθῆ δι' ὅλας τὰς ἀμαρτίας τῶν προγόνων σας.

Ταῦτα ἐδίδαξεν ὁ Κύριος ἰστάμενος εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

38. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας.

(Ματθ. κδ'.—κε', Μάρκ. ιγ', Λουκ. κα'.)

Ὅταν ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Ναοῦ, προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἵνα δείξουν εἰς αὐτὸν τὰς οἰκοδομὰς αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς. Βλέπετε πάντα ταῦτα; δὲν θὰ μείνῃ λίθος ἐπὶ λίθον, ἀλλὰ ὅλα θὰ καταστραφοῦν.

Ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ θαυμάσιον ἦτο τὸ θέαμα τῆς Ἱερουσαλῆμ. Προσελθόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἰδιαιτέρως ἠρώτησαν αὐτόν, πότε θὰ συμβῶσι ταῦτα καὶ ποῖον θὰ εἶναι τὸ σημεῖον τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀπεκρίθη τότε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε. Πρὸς τῆς δευτέρας παρουσίας θὰ ἔλθουν πολλοὶ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται

προσέχετε λοιπόν, νὰ μὴ σᾶς κλονίσῃ κανεὶς ἐξ αὐτῶν. Θὰ σᾶς καταδιώξουν καὶ θὰ σᾶς μισήσουν ἕνεκα ἐμοῦ. Θὰ κηρυχθῆ δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ τότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος. Τότε ἂν σᾶς εἶπη τις, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς ἢ ἐκεῖ, μὴ πιστεύσετε· διότι ὅπως ἡ ἀστραπή ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, τοιοῦτοτρόπως θὰ γίνῃ καὶ ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος θὰ γίνῃ σκότος καὶ ἡ σελήνη θὰ ἀποκρύψῃ τὸ φέγγος τῆς. Τότε θὰ φανῆ εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ σημεῖον τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἴδουν πάντες οἱ ἄνθρωποι τὸν Χριστὸν νὰ ἔρχεται ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μὲ δύναμιν καὶ δόξαν πολλήν. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, ἀλλὰ οἱ λόγοι μου δὲν θὰ παρέλθουν. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας κανεὶς δὲν γνωρίζει τι, μήτε οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ παρὰ ὁ Θεὸς μόνον. Γρηγορεῖτε λοιπόν, διότι δὲν γνωρίζετε ποίαν ὥραν ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν. Διότι ὁ Κύριος θὰ ἔλθῃ, ὅταν δὲν θὰ τὸν περιμένετε. Διὰ τοῦτο νὰ εἴσθε ἕτοιμοι, διότι ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν σεῖς δὲν θὰ τὸν περιμένετε.

Ἵνα ἐννοήσωμεν δὲ πληρέστερον τὴν σημασίαν τῶν λόγων τούτων, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε τότε τὰς παραβολὰς τῶν δέκα παρθένων, τῶν ταλάντων, τοῦ βασιλικοῦ γάμου καὶ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος καὶ μᾶς ἔδωκε τὴν εἰκόνα τῆς μελλούσης Κρίσεως.

39. Αἱ παραβολαί.

(Ματθ. κε'. καὶ κβ'.)

α'.) Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. — Τότε, κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν, θὰ ὁμοιωθοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ δέκα παρθένους, οἱ ὅποιοι εἶχον προσκληθῆ εἰς

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γάμον και ἔξηλθον νὰ προὔπαντήσουν τὸν νυμφίον. Ἐξ αὐτῶν αἱ πέντε ἦσαν φρόνιμοι, αἱ ἄλλαι ἦσαν ἀνόητοι. Αἱ φρόνιμοι ἔλαβον τὰς λαμπάδας των και μαζί ἔλαβον και ἔλαιον, αἱ ἀνόητοι δὲ δὲν ἔλαβον ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ ἄργησε νὰ ἔλθῃ ὁ νυμφίος, ἐνύσταξαν ὄλαι και ἐκοιμήθησαν. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁμοῦς ἠκούσθη φωνή, ὅτι ἔρχεται ὁ νυμφίος και νὰ ἐξέλθουν αἱ παρθένοι νὰ τὸν προὔπαντήσουν. Τότε ἐξύπνησαν ὄλαι, και αἱ ἀνόητοι εἶπαν εἰς τὰς φρονίμους, νὰ τοὺς δώσουν ἔλαιον, διότι αἱ λαμπάδες των ἤρχισαν νὰ σβύνουν. Αἱ φρόνιμοι ὁμοῦς εἶπον εἰς αὐτάς, ὅτι ἔχουν ὀλίγον και δὲν φθάνει δι ὄλας· τὰς ἔστειλαν δὲ νὰ ἀγοράσουν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦς ἦλθεν ὁ νυμφίος και αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους και ἐκλείσθη ἡ θύρα. Μετ' ὀλίγον ἔρχονται και αἱ ἀνόητοι και εἶπον εἰς τὸν νυμφίον νὰ ἀνοίξῃ· ἐκεῖνος ὁμοῦς δὲν ἤνοιξεν εἰπών, ὅτι δὲν τὰς γνωρίζει. Γρηγορεῖτε λοιπόν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, διότι δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν ὥραν, καθ' ἣν θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος.

β^ο.) **Ἡ παραβολὴ τῶν τάλαντων**—Ὁ Κύριος κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν θὰ ἔλθῃ και θὰ λογαριασθῇ με τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τοὺς ὁποίους δίδει τὰ χαρίσματά του. Πρὸς τοῦτο εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν. Ἀνθρωπὸς τις μέλλων νὰ ἀποδημήσῃ, παρέδωκεν εἰς τοὺς δούλους του τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, εἰς ἄλλον μὲν πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δύο και εἰς ἄλλον ἓν. Ἀφοῦ δὲ εἰργάσθη ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα ἐκέρδισε με αὐτὰ ἄλλα πέντε· ὁμοίως και ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν τὸ παρέχωσεν εἰς τὴν γῆν.

Μετά τινα καιρὸν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων και ζητεῖ λογαριασμόν. Προσέρχεται ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα και λέγει, ὅτι ἐκέρδισεν ἄλλα πέντε με αὐτά. Ὁμοίως και ὁ τὰ δύο λαβὼν. Εὐχαριστήθη δὲ ὁ κύριος και τοὺς εἰσῆγαγεν εἰς τὴν χαρὰν αὐτοῦ. Ἦλθε τέλος και ὁ λαβὼν τὸ ἓν και εἶπε : Κύριε, ἐνόησα ὅτι εἶσαι ἀνθρωπος σκληρὸς και ἐφοβήθηκα νὰ μὴ χάσω

τὸ τάλαντόν σου, διὰ τοῦτο τὸ ἔκρυψα εἰς τὴν γῆν. Ἴδου λάβε το. Ὁργίσθη τότε ὁ κύριος καὶ εἶπε. Δούλε πονηρέ, ἐγνώριζες ὅτι εἶμαι σκληρὸς καὶ διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ παρυσιάσης τώρα τὸ τάλαντόν μου μὲ τόκον. Διέταξε δὲ νὰ τὸ ἀφαιρέσουν ἀπ' αὐτὸν καὶ νὰ τὸ δώσουν εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα, αὐτὸν δὲ νὰ ρίψουν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαθμὸς καὶ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

γ.) **Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου.**— Ὁ βασιλεὺς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, δηλαδὴ ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ὁμοιάζει μὲ ἄνθρωπον βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ κάμῃ τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἀπέστειλε λοιπὸν τοὺς δούλους αὐτοῦ διὰ νὰ καλέσουν τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἤθελαν νὰ ἔλθουν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, ἀλλὰ καὶ οἱ προσκεκλημένοι ἐκεῖνοι ἀμελήσαντες, ἄλλος μὲν μετέβη εἰς τὸν ἀγρόν του, ἄλλος εἰς τὸ ἐμπόριόν του, ἄλλοι δὲ συλλαβόντες τοὺς δούλους ἐκακοποίησαν καὶ ἐθανάτωσαν αὐτούς. Ὅταν ἔμαθε τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη καὶ ἔστειλε τὸν στρατόν του καὶ ἐκείνους μὲν ἐθανάτωσε τὴν δὲ πόλιν των κατέκαυσεν.

Τότε λέγει εἰς τοὺς δούλους του. Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ἐξέλθετε λοιπὸν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ὄσους εὑρετε, προσκαλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ συνήθρουν οἱ δούλοι πολλοὺς καὶ ἐγένευσεν ἡ οἰκία.

Τότε εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς νὰ ἴδῃ τοὺς προσκεκλημένους. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἶδεν ἓνα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφόρει ἔνδυμα γάμου. Καὶ λέγει εἰς αὐτόν. Φίλε, πῶς ἐτόλμησες νὰ ἔλθῃς ἐδῶ χωρὶς ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἀπεστομώθη. Καὶ διέταξε νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Διότι, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ πολλοὶ εἶναι οἱ προσκεκλημένοι, ὀλίγοι

ὅμως οἱ ἄξιοι νὰ εἰσέλθουν· πολλοὶ εἰσιν οἱ κλη-
τοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

δ.) **Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος.**—
Ἐπίσης, εἶπεν, ὅμοια εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν με-
ἀνθρωπον οἰκοδεσπότην, ὃ ὁποῖος ἔστειλεν εἰς τὸν ἀμπε-
λῶνα του πολλοὺς ἐργάτας νὰ ἐργασθοῦν μετ' ἡμερομισθιον
ἐν δηνάριον τὴν ἡμέραν, μετ' τὴν διαφορὰν ὅτι ἄλλους
τοὺς ἔστειλε τὸ πρωῒ, ἄλλους τὸ μεσημέρι καὶ ἄλλους τὸ
ἑσπέρας.

Τὴν ἕκτην ἑσπερινὴν ἄρχισε νὰ πληρῶνῃ τοὺς ἐργάτας.
Ἐφώναξε τοὺς ἐργασθέντας μόνον τὸ ἑσπέρας καὶ ἔδωκεν εἰς
αὐτοὺς ἐν δηνάριον. Ὅταν εἶδον τοῦτο οἱ ἐργασθέντες ἀπὸ
τῆς πρωΐας, ἐνόμισαν ὅτι εἰς αὐτοὺς θὰ δώσῃ περισσότερον.
Ἄλλὰ ἔδωκε καὶ εἰς αὐτοὺς ἐν δηνάριον. Καὶ ἤρχισαν νὰ πα-
ραπονοῦνται κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἀπήν-
τησεν, ὅτι ἐπλήρωσεν ὅλους κατὰ τὴν συμφωνίαν ὅπου ἔκαμαν.

Μετ' τοῦτο θέλει νὰ διδάξῃ ἡμᾶς ὁ Κύριος, ὅτι πάντοτε
εἶναι καιρὸς νὰ μετανοήσωμεν καὶ ὅτι ὁ Θεὸς καὶ τοὺς τε-
λευταίως μετανοοῦντας ἀμείβει ὅπως καὶ τοὺς πρώτους
(Ματθ. κ').

40. Ἡ εἰκὼν τῆς μελλούσης Κρίσεως.

(Ματθ. κε'.)

Τέλος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἔδωκε μι-
κρὸν πρὸ τοῦ πάθους του καὶ πιστὴν εἰκόνα τῆς μελλούσης νὰ
συμβῇ Κρίσεως.

Ὅταν θὰ ἔλθῃ, εἶπεν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θὰ κα-
θήσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ θὰ συναχθοῦν ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη καὶ θὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,
ὅπως ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων καὶ θὰ

τοποθετήσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἀριστερῶν.

Τότε θὰ εἶπῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην δι' ὑμᾶς βασιλείαν ἀπὸ κατὰ θολῆς κόσμου· διότι ἐπέινασα καὶ μουῦ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ ἐνεδύσατέ με, ἡσθένησα καὶ μὲ ἐπεσκέφθητε, εἰς φυλακὴν ἤμην καὶ ἤλθατε πρὸς με. Καὶ θὰ ἀποκριθοῦν οἱ δίκαιοι λέγοντες. Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ σὲ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν, πότε δὲ σὲ εἶδομεν ξένον καὶ ἐφιλοξενήσαμεν ἢ γυμνὸν καὶ σὲ ἐνεδύσαμεν; πότε σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ εἰς φυλακὴν καὶ ἤλθαμεν πρὸς σε; Καὶ ὁ βασιλεὺς θὰ εἶπῃ, πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐπράξατε εἰς ἓνα ἐκ τῶν δυστυχεστέρων ἀδελφῶν μου, εἰς ἐμὲ τὰ ἐκάματε.

Ἔστερα θὰ εἶπῃ καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν. Πορευέσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. Διότι ἐπέινασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἤμην καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ εἰς φυλακὴν καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θὰ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ λέγοντες. Κύριε, πότε, σὲ εἶδαμεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ δὲν σὲ ὑπηρετήσαμεν; Καὶ θὰ ἀποκριθῇ εἰς αὐτούς λέγων. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐπράξατε ταῦτα εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, οὐδὲ εἰς ἐμὲ δὲν τὰ ἐπράξατε. Καὶ θὰ πορευθοῦν οἱ μὲν ἀγαθοὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ κακοὶ εἰς αἰώνιον τιμωρίαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπου διενυκτέρευσεν.

41. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς ἀμαρτωλῆς γυναικὸς καὶ ἡ ἀχαριστία τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. κατ', Μάρκ. ιδ', Λουκ. κβ')

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν Τετάρτην τῆς ἐβδομάδος ὁ Κύριος δὲν κατήλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐμείνεν εἰς τὴν Βηθανίαν. Εὐρισκομένου δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθε μία γυνὴ μὲ ἓνα ὠραῖον δοχεῖον πλήρες πολυτίμου μύρου, τὸ ὁποῖον κατέχευεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ μαθηταὶ τότε εἶπον, ὅτι ἦτο καλύτερον νὰ ἐπωλεῖτο τὸ μῦρον τοῦτο καὶ τὰ χρήματα νὰ ἐδίδοντο εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ πράξις αὐτῆ τῆς γυναικὸς συμβολίζει τὸν ἐνταφιασμὸν του καὶ ὅτι πανταχοῦ ὅπου κηρυχθῆ τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ μνημονεύεται τὸ γεγονός τοῦτο. Καὶ πράγματι ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμην τῆς γυναικὸς αὐτῆς καὶ κάμνει μειάν τῆς πράξεώς της τὴν Μεγάλην Τετάρτην· τότε ψάλλεται καὶ τὸ τροπάριον τῆς Κασσιανῆς, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ γεγονός τοῦτο.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ Πάσχα καὶ ὅτι θὰ παραδοθῆ ἕνα σταυρωθῆ. Καὶ ὄντως εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν ἡμέραν αὐτὴν συνήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ ἀπεφάσισε νὰ συλλάβουν μὲ δόλον τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν, ὅχι ὁμῶς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἐτίμα τὸν Ἰησοῦν. Ἐζήτουν δὲ ἄνθρωπον, διὰ νὰ τοὺς τὸν προδώσῃ. Τότε παρουσιάσθη ὁ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς. Τί θὰ μοῦ δώσετε, ἵνα τὸν παραδώσω εἰς χεῖρας σας; Οὗτοι δὲ τοῦ ὑπεσχέθησαν τ ρ ι ά κ ο ν

τα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν, ἵνα αὐτὸν παραδώσῃ εἰς χεῖρας αὐτῶν. Ἐπραξε δὲ τοῦτο ὁ Ἰούδας κινούμενος ἀπὸ ἄκραν φιλαργυρίαν, διότι ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ὁ Ἰούδας ἦτο κλέπτης· μεταξὺ δὲ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ μάλιστα ἦτο ταμίας. — τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐθάσταζε. — (Ἰωάν. ιβ'. 6).

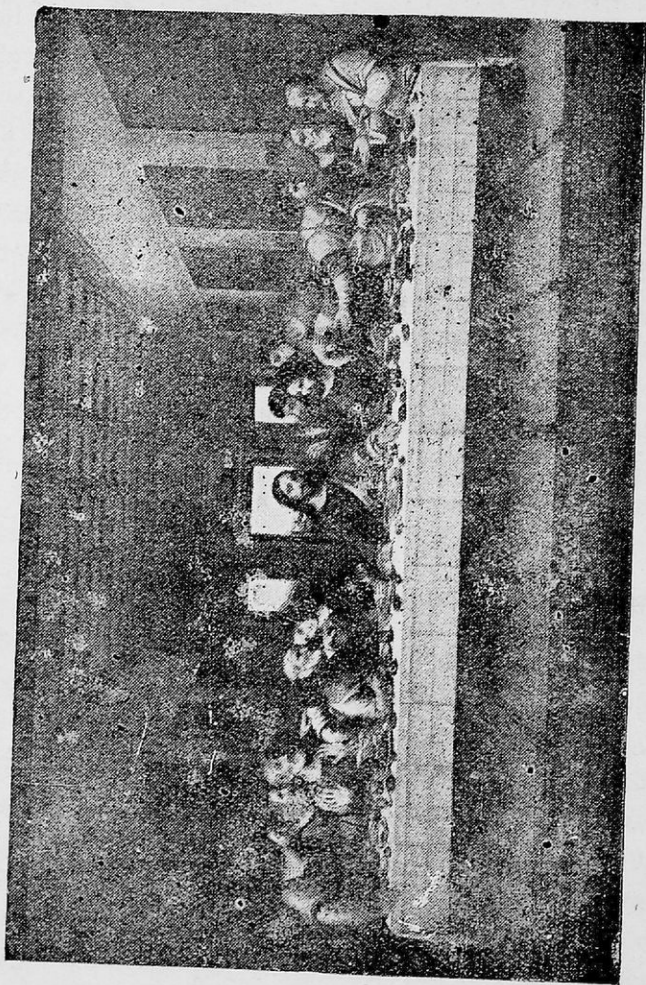
Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτο ἡ 12 τοῦ Νισάν, ἦτοι ἡ 1η τοῦ ἰδικοῦ μας Ἀπριλίου. Μετὰ δύο ἡμέρας ἤρχιζεν ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Πάσχα. Αὕτη ἑωρτάζετο ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, ἦτοι ἀπὸ τῆς 14 μέχρι τῆς 21 Νισάν. Τὸ ἑσπέρας τῆς 14ης ἐσφάζετο ὁ ἀμνὸς καὶ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τῆς αὐτῆς ἤρχιζε τὸ Πάσχα. Ὁ ἀμνὸς ἠγοράζετο ἀπὸ 10ης τοῦ Νισάν καὶ ἀνετρέφετο εἰς τὴν οἰκίαν. Οὗτος ἦτο τύπος τοῦ θυσιασθέντος Χριστοῦ.

42. Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.

(Ματθ. κστ', Μάρκ. ιδ', Λουκ. κβ', Ἰωάν. ιγ'.)

Ἀνέτειλεν ἡ 13 Νισάν ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἐβδομάδος. Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας αὐτῆς ἤρχιζεν ἡ ἐτοιμασία τοῦ Πάσχα, ἡ Παρασκευή, ἡ ὁποία ἐλέγετο πρώτη τῶν ἄζυμων, διότι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα οἱ Ἰουδαῖοι ἔτρωγαν ἄρτον ἄζυμον, λιψόν.

Καθ' ὄλην τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν εἰς τὴν Βηθανίαν. Προσῆλθον δὲ οἱ μαθηταὶ του τότε καὶ τὸν ἠρώτησαν, ποῦ θέλει νὰ φάγουν τὸ Πάσχα. Ὁ δὲ εἶπεν. Ὑπάγετε εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ θὰ συναντήσετε ἄνθρωπον βαστάζοντα στάμναν ὕδατος· ἀκολουθήσατέ τον καὶ εἰς ὅποιον οἰκίαν εἰσέλθῃ, νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, ὅτι σὰς ἔστειλεν ὁ διδάσκαλος νὰ ἐτοιμάσῃτε τὸ Πάσχα· αὐτὸς δὲ θὰ σὰς δώσῃ ἄνωγαῖον ἐστρωμένον ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε τὸ Πάσχα. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐκ τῶν μαθητῶν ἐπο-

Το Μυστικός Δείπνος.

ρεύθησαν τότε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἕκαμαν ὅπως τοὺς ὠδήγησεν ὁ Κύριος.

Τὸ ἑσπέρας ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς μαζί με τοὺς ὑπολοίπους μαθητάς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἔθυσε τὸ Πάσχα. Ἡ θυσία τοῦ Πάσχα συνίστατο εἰς τὴν **σφαγὴν τοῦ ἀμνοῦ**. Τοῦτον ἔτρωγον οἱ Ἰουδαῖοι ὅλην τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 15 Νισάν ψητὸν καὶ ἔπιναν κρασί ἀπαγγέλλοντες μερικὰς εὐχάς. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἔφαγε τὸ Πάσχα τὴν νύκτα τῆς 13 πρὸς τὴν 14 Νισάν, διότι κατὰ τὴν 15 ὡς Θεὸς προσέβλεπεν, ὅτι θὰ σταυρωθῆ καὶ θὰ θυσιασθῆ, ὅπως κατ' αὐτὴν ἔθυσιάζετο ὁ πασχαλινὸς ἀμνός.

Πρὸ τοῦ φαγητοῦ οἱ Ἑβραῖοι ἔπλυνον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Δείπνου ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του, δίδων οὕτω εἰς αὐτοὺς τὸ παράδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης. Μετὰ τοῦτο ἐκάθησαν νὰ φάγουν, ὁ δὲ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτούς. Μεγάλην ἐπιθυμίαν εἶχα νὰ φάγω τὸ Πάσχα τοῦτο μαζί σας, πρὶν νὰ πάθω. Ἐταράχθη δὲ τότε καὶ εἶπε : Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι εἰς ἕξ ὑμῶν θὰ με προδώσῃ. Οἱ μαθηταὶ με ἐκπληξιν καὶ με λύπην ἤκουσαν τὴν φράσιν αὐτὴν, ὁ δὲ Ἰωάννης τὸν ἠρώτησε ποῖος θὰ τὸν προδώσῃ· ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ δώσω ἄρτον βουτυγμένον εἰς τὸν ζωμόν, τὸν ἔδωκε δὲ εἰς τὸν Ἰούδαν λέγων, ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ νὰ τὸ κάμῃ τὸ συντομώτερον. Λαβὼν δὲ ἐκεῖνος τὸ ψωμίον ἔφυγεν ἀμέσως.

Ἔλαβε τότε τὸν ἄρτον ὁ Ἰησοῦς, τὸν εὐλόγησε, τὸν ἔκοψε καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων : Λάβετε, φάγετε, τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεόν, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀγίους αὐτοῦ μαθητάς καὶ ἀποστόλους νὰ πίνουν λέγων : Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ

ὕμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφρονας ἀμαρτιῶν. Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Θείας Ἐυχαριστίας, τὸ ὅποιον μᾶς παρέδωκε τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Κύριος. Διὸ ὁ Δείπνος αὐτὸς λέγεται Μυστικός.

Ἀπολυτίκιον.

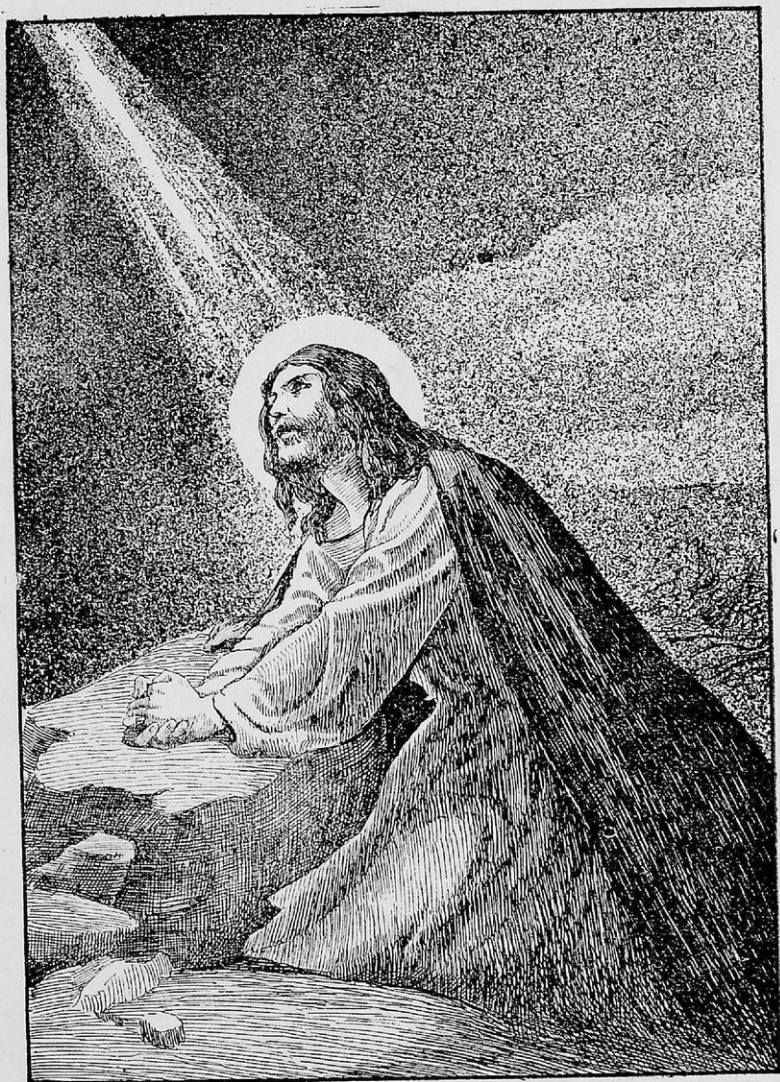
Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἶπω· οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας, ἀλλ' ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶ σοι· μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43. Ἀγωνία τοῦ Ἰησοῦ.

(Ἰωάν. ιγ'.—ιη', Ματθ. κστ', Μάρκ. ιδ', Λουκ. κβ'.)

α'.) **Τελευταῖοι λόγοι τοῦ Σωτήρος.**—Μετὰ τὸν δείπνον ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ διδάσκη διὰ τελευταίαν φοράν τοὺς μαθητάς του καὶ ἔλεγεν· Ἐντολὴν νέαν σὰς δίδω, νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· ὅπως σὰς ἠγάπησα ἐγὼ, οὕτω καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐγὼ φεύγω καὶ ὅπου ὑπάγω ἐγὼ τώρα, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ με ἀκολουθήσετε· ὕστερα θὰ με ἀκολουθήσετε. Κατὰ τὴν νύκτα αὐτὴν ὄλοι θὰ σκανδαλισθῆτε ἕνεκα ἐμοῦ.

Εἶπε τότε ὁ Πέτρος. Ἐγὼ, Κύριε, τὴν ζωὴν μου θὰ θυσιάσω διὰ σέ. Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ἀληθῶς σοῦ λέγω, ἀπόψε πρὶν φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ τρεῖς φορές θὰ με ἀρνηθῆς. Καὶ ἐσυνέχισεν. Ἐγὼ εἶμαι ἢ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ. Οὐδεὶς πορεύεται πρὸς τὸν Πατέρα μου, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ μου ἐν ἐσμέν. Ἐὰν μὲ ἀγαπᾶτε, τὰς ἐντολάς μου θὰ τηρήσετε. Ἰπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ δὲν θὰ σὰς ἀφήσω ὀρφανούς, θὰ σταλῶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἐκεῖνο θὰ σὰς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ κόσμος θὰ σὰς μισήσῃ, ἀλλὰ νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ἐμίσησεν. Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι θὰ κλαύ-

Πάτερ, εἰ δυνατόν, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο.

σετε και θα θρηνησετε, αλλά η λύπη σας θα γίνει χαρά. Ἐχετε θάρρος. Ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον.

β'.) **Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ.**—Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς και ἐξῆλθε με τοὺς μαθητάς του πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο ὁ κήπος Γεθσημανῆ, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθον. Ἐγνώριζε δὲ και ὁ Ἰούδας τὸν κήπον τοῦτον. Ἦτο νύξ. Καὶ λέγει εἰς τοὺς μαθητάς του. Καθίσατε ἐδῶ, διὰ νὰ προσευχηθῶ. Καὶ πέρνει τὸν Πέτρον και τὸν Ἰάκωβον και τὸν Ἰωάννην και ἤρχισε νὰ λυπῆται και νὰ ἐκφράζη τὸν πόνον του. Καὶ λέγει εἰς αὐτούς. Ἡ ψυχὴ μου εἶναι γεμάτη λύπην. μείνατε ἐδῶ και γρηγορεῖτε μαζί μου. Καὶ προχωρήσας ὀλίγον ἔπεσεν πρηγῆς και προσυχήθη και εἶπε. Πάτερ, ἂν εἶναι δυνατόν, ἄς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλήν ὅχι ὅπως θέλω ἐγὼ, ἀλλ' ὡς θέλεις ἐσύ. Ἐπέστρεψε δὲ και εὔρεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται και λέγει εἰς τὸν Πέτρον. Δὲν δύνασθε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσετε μαζί μου; Καὶ προσυχήθη και πάλιν, ἀλλὰ και πάλιν ἦλθε και εὔρεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται. Καὶ προσυχήθη διὰ τρίτην φοράν τότε ὁ Ἰησοῦς, λέγων τὴν ἰδίαν προσευχήν. Καὶ ἔρχεται εἰς τοὺς μαθητάς του και εὔρισκει αὐτοὺς πάλιν νὰ κοιμῶνται και λέγει. Κοιμάσθε λοιπόν· Ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ προδότης μου. Καὶ πράγματι εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου ἠκούσθησαν φωναί. Ἦρχετο ὁ Ἰούδας νὰ συλλάβῃ τὸν Κύριον.

41. Σύλληψις και προανάκρισις τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. κατ', Μάρκ. ιδ', Λουκ. κβ', Ἰωάν. ιη')

α',) **Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.**—Ὁ Ἰούδας ἀπὸ τοῦ δειπνου ἦλθεν εἰς τὸν ἀρχιερέα και ἀφοῦ ἔλαβεν δύναμιν στρατιωτικὴν και ὑπηρέτας και δούλους μαζί του, ὠδήγησεν αὐτούς, ἵνα συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν. Ἦλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν και εἰσῆλθεν εἰς τὸν κήπον Γεθσημανῆ. Ἐκεῖ ἤξευρεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς μεταβαίνει και προσεύχεται.

“Όταν ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ὄλους αὐτοὺς ὠπλισμένους μὲ μαχαίρας καὶ ξύλα νὰ ἔρχονται ἐναντίον του, εἶπε : Τίνα ζητεῖτε : Οἱ δὲ εἶπον. Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Τότε ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰούδας καὶ ἔδωκε φίλημα εἰς τὸν Ἰησοῦν. Διότι τοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα. Ἐκείνον ποῦ θὰ φιλήσω, εἶπεν, ἐκεῖνος εἶναι, συλλάβετε τον. Καὶ πλησιάσαντες οἱ στρατιῶται συνέλαβον αὐτόν. Ὁ Πέτρος δὲ ἰδὼν ταῦτα, εἴλκυσε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ ἐκτύπησεν ἕνα δούλον τοῦ ἀρχιερέως, τὸν Μάλχον, καὶ ἀπέκοψε τὸ δεξιὸν του αὐτί. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν ἐπέπληξε διὰ τὴν πράξιν του αὐτὴν καὶ ἐθεράπευσε τὸν δούλον. Πρὸς δὲ τοὺς στρατιώτας εἶπεν. Ἐξήλθατε νὰ μὲ συλλάβετε μὲ ξύλα καὶ μὲ μαχαίρας ὡς ληστήν ; Ὅλοι δὲ σχεδὸν οἱ μαθηταὶ τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγαν.

β'.) **Προανάκρισις τοῦ Ἰησοῦ.**— Συλλαβόντες τὸν Ἰησοῦν ἡ σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται ἔδεσαν αὐτὸν καὶ τὸν ἔφεραν πρῶτα εἰς τὸν Ἄννα. Ἦτο δὲ αὐτὸς ἀρχιερεὺς τοῦ παρελθόντος ἔτους, πενθερὸς τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου Καϊάφα. Τοῦτον ἐτίμα πολὺ ὁ λαός. Ὁ Ἄννα ὑπέβαλε τὸν Ἰησοῦν εἰς προανάκρισιν. Τὸ ἠρώτησε περὶ τῶν μαθητῶν του καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. Ἐγὼ ἐδίδαξα πάντοτε φανερά, καὶ οὐδὲν εἶπα εἰς τὸ κρυπτόν· λοιπὸν ἐρώτησε τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι μὲ ἤκουον, τί διδάσκω. Ἡ ἀπάντησις ὁμῶς αὐτῇ ἐκρίθη ὡς αὐθάδης καὶ εἰς δούλος ἔδωκε ράπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν λέγων : Τοιοῦτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Ἐὰν ὠμίλησα κακῶς, μαρτύρησε περὶ τοῦ κακοῦ τούτου, ἂν δὲ καλῶς, διατί μὲ δέρεις ; Ὁ Ἄννα ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δεδεμένον εἰς τὸν Καϊάφαν.

Ἐξ ὄλων τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἄννα ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Πέτρος. Ἐκεῖ δὲ παρουσιάσθη μία ὑπηρέτρια, ἡ ὅποια εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον, ὅτι εἶναι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἠρνήθη ὁ Πέτρος.

Ὁμοίως ἠρνήθη καὶ ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου. Τότε ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐβγήκεν ἔξω καὶ ἐκλαυσε πικρά.

45. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Κατάδικη αὐτοῦ.

(Ματθ. κσι', Μάρκ. ιδ', Λουκ. κθ', Ἰωάν. ιη')

Πρὶν ἀκόμη ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος τῆς 14 Νισάν, ἡμέρας Παρασκευῆς, ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου τῶν Ἰουδαίων. Τοῦτο ἦτο ὅ,τι ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας. Εἶχε πρόεδρον τὸν ἀρχιερέα καὶ ἐδίκαζεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ὄσους ἔλεγαν, ὅτι εἶναι, Θεοί, ἢ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. Ὁ πρόεδρος δὲ τούτου, δηλαδὴ ὁ Καϊάφας, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῆς διδασκαλίας του.

Προσῆλθον τότε πολλοὶ ψευδομάρτυρες, ἀλλὰ κανενὸς ἢ μαρτυρία δὲν ἦτο κατηγορία ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ. Μεταξὺ ὅμως τῶν ἄλλων προσῆλθον καὶ δύο, οἱ ὁποῖοι εἶπον. Ἡ κοῦσα μὲν νὰ λέγῃ οὗτος, ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν Ναὸν καὶ νὰ ἀνοικοδομήσῃ αὐτὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας. Τοῦτο ἦτο κατηγορία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ· διότι μόνον ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὸν Ναὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας, διὰ τὸν ὁποῖον εἰργάσθησαν πολλοὶ ἐργάται ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔξ ἔτη. Ἦτο δὲ ψευδομαρτυρία, διότι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶπεν ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ αὐτός, ἀλλὰ κρημνίσατε σεῖς τὸν Ναὸν καὶ θά τὸν ἀνοικοδομήσω εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἐννοῶν τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. Μὲ τὴν φράσιν αὐτὴν ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἦτο Θεὸς ἢ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Καϊάφας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν: Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς εἴπῃς, ἂν εἶσαι σὺ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν, ὅτι

εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐξέσχισε τὰ ἐνδύματά του καὶ εἶπεν εἰς τὸ Συνέδριον. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐβλασφήμησε· τί ἀνάγκην ἔχομεν τῶν μαρτύρων; ἰδοὺ ἐνώπιόν μας λέγει, ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λοιπὸν τί ἀποφασίζετε; Ὅλοι δὲ μὲ μίαν φωνὴν εἶπον: Ἐνοχοὺς θανάτου ἐστίν, διότι ἐαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Τότε παρέλαβον οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδειραν αὐτὸν καὶ ἐνέπαιζον. Καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων ἔδιδον ραπίσματα εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγον: Προφήτευσον, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν. Ἀφοῦ δὲ ἐνέπαιζαν αὐτόν, τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν παρέδωκαν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ Ἰούδας ὅταν εἶδεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια λέγων: Ἐκαμα ἁμαρτίαν παραδώσας εἰς ὑμᾶς ἓνα ἄθῳον. Οἱ δὲ εἶπον. Σὺ ἔχεις τὴν ἁμαρτίαν αὐτήν. Καὶ ἠῤτοκτόνησεν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἐπῆραν τὰ ἀργύρια καὶ μὲ αὐτὰ ἠγόρασαν ἓνα ἀγρόν, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθησαν ὡς νεκροταφεῖον τῶν ξένων τῆς Ἱερουσαλήμ. Διὰ τοῦτο ὁ ἀγρὸς αὐτὸς ὠνομάσθη ἀ γ ρ ὸ ς ἀ ἱ μ α τ ο ς. Τότε ἐπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ἱερεμίου αὕτη· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρόν τοῦ κεραμέως.

46. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Ματθ. κζ'. Μάρκ. ιε'. Λουκ. κγ'. Ἰωάν. ιη'—ιθ'.)

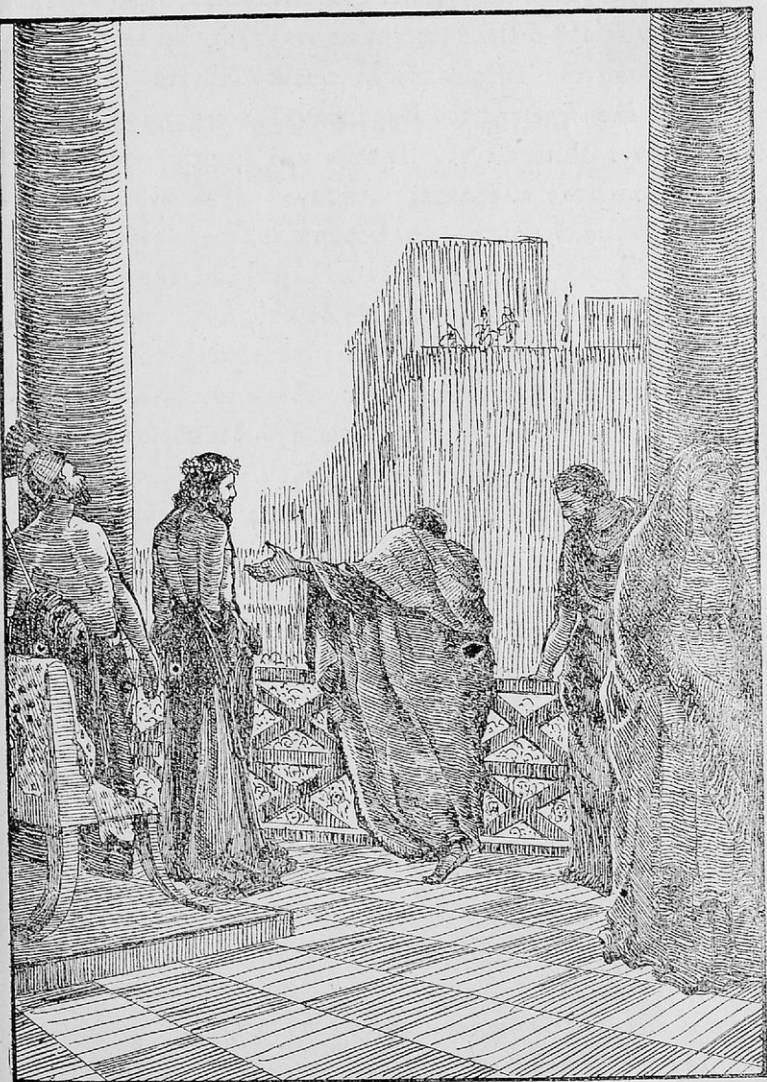
Οἱ Ῥωμαῖοι ὅταν ὑπέταξαν τοὺς Ἰουδαίους, ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς νὰ λατρεύουν τὴν θρησκείαν των, συγχρόνως δὲ ἀνεγνώρισαν τὸ Μέγα Συνέδριον αὐτῶν καὶ τὸ ἄφησαν νὰ διοικῆ ἑσωτερικῶς τοὺς Ἰουδαίους. Δὲν εἶχεν ὁμοῦς τὸ δικαίωμα τὸ Συνέ-

δριον νὰ ἐκτελῆ τὰς ἀποφάσεις του, ἂν δὲν ἔδιδε τὴν ἐγκρισιν καὶ ὁ Ρωμαῖος ἡγεμών. Ἐνεκα τούτου, ὅταν κατεδίκασαν τὸν Ἰησοῦν εἰς θάνατον, τὴν αὐτὴν ἡμέραν—Μεγάλην Παρασκευὴν—τὴν πρωΐαν τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, διὰ νὰ ἐγκρίνῃ καὶ ἐπικυρώσῃ οὗτος τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν.

Ὁ Πιλάτος ὅμως ἦτο Ρωμαῖος, ὅλοι δὲ οἱ Ρωμαῖοι ἔδειχναν ἀνεξιθρησκείαν. Ἐπομένως ἂν παρουσίαζαν τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἔκαμιν ἐαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ Πιλάτος πιθανὸν νὰ μὴ ἐπεκύρωνε τὴν ἀπόφασίν των αὐτὴν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ παραστήσουν τὸν Ἰησοῦν ὡς ἐπαναστάτην κατὰ τῆς Ρώμης. Τὸν παρέδωκαν λοιπὸν εἰς χεῖρας αὐτοῦ μὲ τὴν κατηγορίαν: Ἐπαναστατεῖ ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔθνος καὶ ἐμποδίζει νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα λέγων ἐαυτὸν Βασιλέα.

Ἠρώτησε τότε ὁ Πιλάτος. Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Οἱ δὲ ἀπήντησαν. Ἐὰν δὲν ἦτο κακοποιός, δὲν θὰ τὸν παρεδίδαμεν εἰς σέ. Ἠρώτησε πάλιν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν. Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν. Ἐνεκα τούτου ὁ Πιλάτος εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι δὲν εὕρισκει καμμίαν κατηγορίαν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ὅτι τὸν θεωρεῖ ἄθῳον. Πληροφορηθεὶς δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι Γαλιλαῖος, ἀπέστειλε τοῦτον πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδη, ὅστις εὕρισκετο ἔνεκα τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τότε ὁ Ἡρώδης ἐχάρη πολύ, διότι ἐζήτηει εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἡρώδης ἀπέστειλε πάλιν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Πιλάτον.

Καθημένου δὲ τοῦ Πιλάτου ἐπὶ τοῦ βήματος, παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν ἢ σύζυγός του, νὰ μὴ ἀποφασίσῃ τι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι εἶδεν ἄσχημον ὄνειρον. Διὸ ἤθελεν ὁ Πιλάτος νὰ

Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος.

ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰησοῦν. Εἶχε δὲ δικαίωμα ὁ ἡγεμὼν κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ ἐλευθερώνη ἓνα κατάδικον, ὅποιον ἤθελεν ὁ λαός· ἔθεν ἐρωτᾷ ὁ Πιλάτος τὸν λαόν· θέλετε νὰ ἐλευθερώσω πρὸς χάριν σας τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Οἱ δὲ εἶπον· ὄχι, νὰ ἐλευθερώσῃς τὸν Βαραββᾶν, ἓνα διάσημον ληστήν. Τότε ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστιγώσεν αὐτόν. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ φόρεμα κόκκινον ἐνέδυσαν αὐτόν, εἰς τὴν χειρὰ του δὲ ἔδωκαν κάλαμον καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἔδιδον εἰς αὐτὸν ραπίσματα. Ἀφοῦ δὲ ἐνέπαιξεν ὁ Πιλάτος τοιουτοτρόπως τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὠδήγησεν ἔξω καὶ εἶπεν εἰς τὸν λαόν. Νὰ ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὅποιον θέλετε νὰ σταυρώσω· ἐγὼ δὲν εὐρίσκω εἰς αὐτὸν καμμίαν αἰτίαν. Οὔτοι ὅμως ἔκραζον. Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· λάβετε σεῖς καὶ σταυρώσατέ τον· διότι ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν ἐκαῖνοι καὶ εἶπον. Ἡμεῖς ἔχομεν Νόμον καὶ κατὰ τὸν Νόμον μας πρέπει νὰ θανατωθῇ, διότι ἔκαμεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ὅτε δὲ ἤκουσε τοῦτο ὁ Πιλάτος ἐφοβήθη καὶ ἐζητείει εὐκαιρίαν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰησοῦν. Τοῦτο ὅμως ἀντελήφθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ εἶπον εἰς τὸν Πιλάτον. Ἐὰν ἐλευθερώσῃς τοῦτον δὲν θὰ εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος, διότι πᾶς ὅστις λέγει, ὅτι εἶναι βασιλεὺς, εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος.

Ἦτο τὴν ὥρην πλὴν ἡ μεσημβρία τῆς Παρασκευῆς καὶ ὁ Πιλάτος διὰ τελευταίαν φορὰν ἔδειξεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν. Ἴδοὺ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Οὔτοι ὅμως περισσότερον ἐκραύγαζον, ἄ ρ ο ν, ἄ ρ ο ν, σ τ α ὕ ρ ω σ ο ν α ὐ τ ὸ ν. Λέγει ὁ Πιλάτος. Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς. Δὲν ἔχομεν ἄλλον βασιλέα παρὰ τὸν Καίσαρα. Τότε πλὴν ὁ Πιλάτος ἐπέισθη, ὅτι δὲν ὠφελεῖ τίποτε· ἔλαβε νερὸν καὶ ἔνιψε τὰς χειράς του λέγων. Ἐγὼ εἶμαι ἀθῶος ἀπὸ τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ ἀθῶου τούτου· σεῖς νὰ ἔχετε τὴν

ἀμαρτίαν. Καὶ ἀπεκρίθη ὄλος ὁ λαός. Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ὁ Πιλάτος ἐλευθέρωσε τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

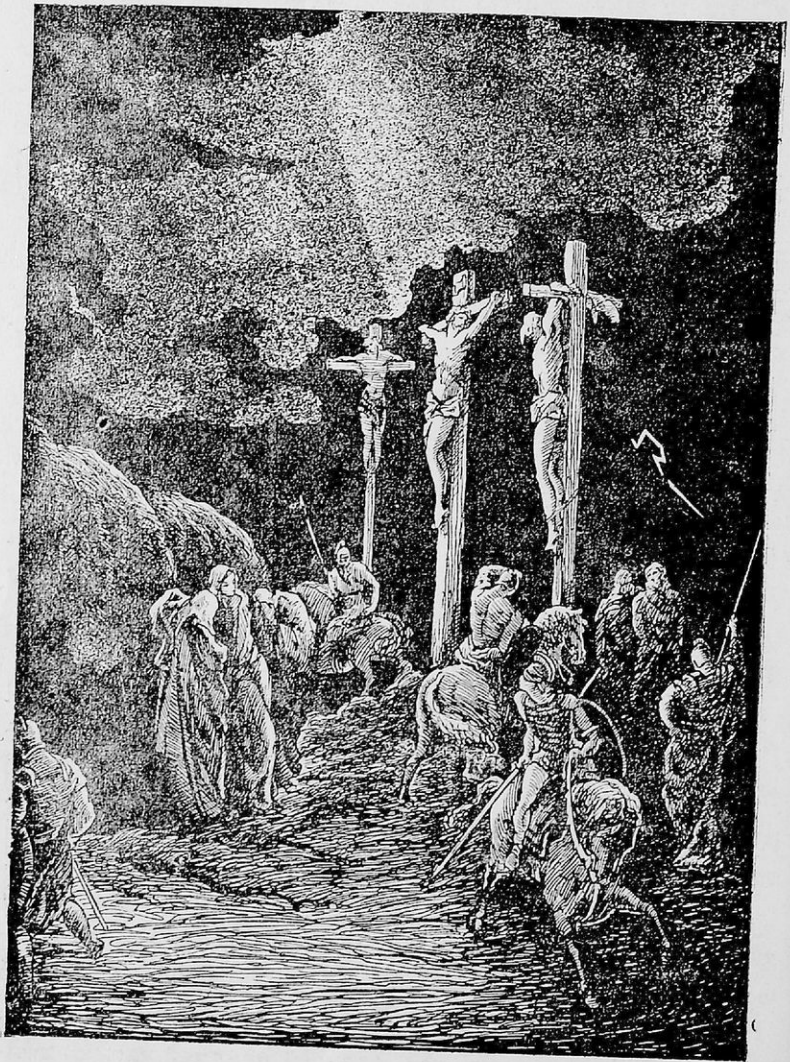
47. Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

(*Ματθ. κζ΄., Μάρκ. ιε΄., Λουκ. κγ΄., Ἰωάν. ιθ΄.*)

Ὁ θάνατος διὰ τοῦ σταυροῦ ἦτο θάνατος ἐξευτελιστικὸς καὶ ἐπώδυνος. Εἰς αὐτὸν κατεδίκαζον οἱ Ῥωμαῖοι κυρίως τοὺς ληστές, τοὺς κακούργους, τοὺς ἐπαναστάτας, καὶ μάλιστα ὅσοι δὲν ἦσαν Ῥωμαῖοι πολῖται. Ἀπὸ τούτους εἶχον παραλάβει τὴν σταύρωσιν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ μὲ τὸν θάνατον τοῦτον ἐζήτησαν νὰ θανατώσουν τὸν Ἰησοῦν. Οἱ στρατιῶται λοιπὸν τοῦ Πιλάτου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικόν, ἐκατόνταρχον, παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ὠδήγησαν ἔξω τῆς πόλεως, εἰς ἓνα τόπον λεγόμενον Ἑβραῖστὶ Γολγοθᾶν, ἦτοι Κρανίου τόπον*. Ὁ καταδικασθεὶς εἰς σταυρικὸν θάνατον ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸν σταυρόν του ἐπὶ τῶν ὤμων του. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν ἠδυνήθη λόγῳ ἐξαντλήσεως καὶ οἱ στρατιῶται ἠγγάρευσαν ἀνθρώπῳ τινα ἐκ τῆς Κυρήνης, τὸν Σίμωνα, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τὸν ἀγρόν του. Ἠκολούθει δὲ τὸν Ἰησοῦν λαὸς πολλὸς καὶ γυναῖκες θρηνοῦσαι αὐτόν. Μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν ὠδήγουν καὶ δύο κακούργους, ἵνα σταυρώσουν καὶ αὐτούς.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἐκεῖ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν νὰ πίνῃ ὄξος ἀνακατεμένον μὲ χολήν — ἐσμυρνισμένον οἶνον — ὡς ναρκωτικόν, διὰ νὰ μὴ αἰσθάνεται τοὺς πόνους. Ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς δὲν τὸ ἔπιεν. Μετὰ τοῦτο ἐσταύρωσαν αὐτόν, ἦτοι τὸν ἐκάρφωσαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μὲ τὰς χεῖρας ἀνοικτάς καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ τοὺς δύο κακούργους, ἓνα ἐκ

* Τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἀναφέρει καὶ ὁ ἐθνικὸς ἱστορικὸς Τάκιτος.

Στα ἔθνη τοῦ Ἰνδοῦ.

δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαΐου : καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔθεσεν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰησοῦ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐσταυρώθη, γραμμένην εἰς τρεῖς γλώσσας, Ῥωμαϊκὴν, Ἑβραϊκὴν καὶ Ἑλληνικὴν : Ἰησοῦς Ν α ζ ω ρ α ῖ ο ς β α σ ι λ ε ῦ ς Ἰ ο υ δ α ῖ ω ν. Τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν ἀνέγνωσαν πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, διότι ὁ τόπος τῆς σταυρώσεως ἦτο πλησίον τῆς πόλεως, καὶ εἶπον εἰς τὸν Πιλάτον· μὴ γράφει, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε : Βασιλεὺς εἶμαι τῶν Ἰουδαίων. Καὶ αὐτὸς ἀπήντησεν : ὁ γέγραφα, γέγραφα.

Οἱ στρατιῶται ὅταν ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ τὰ ἐμοιράσθησαν διὰ κλήρου. Καὶ ἐπαλήθευσεν ἡ προφητεία τοῦ Δαβὶδ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλήρον. Καὶ καθήμενοι ἐφύλαττον αὐτόν. Ἦτο δὲ καὶ ἄλλος λαὸς πολὺς, θεωροῦντες τὰ γενόμενα. Οὗτοι δὲ μαζὶ μὲ τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν καὶ τοὺς γραμματεῖς περιέπαιζον τὸν Ἰησοῦν λέγοντες. Σὺ ὁ κρημνίζων τὸν Ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας οἰκοδομῶν αὐτόν, σῶσον τὸν ἑαυτόν σου καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἂν πράγματι εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἔλεγον. Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται νὰ σώσῃ. Ὁ Ἰησοῦς ὁμοῦς παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ λέγων. Πάτερ, συγχώρησε αὐτούς, διότι δὲν γνωρίζουν τί πράττουν. Ὁμοίως ἐκ τῶν σταυρωθέντων κακούργων ὁ εἰς ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων. Ἐάν εἶσαι σὺ ὁ Χριστὸς, σῶσον ἑαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄλλος ἐπέπληξεν αὐτὸν λέγων. Δὲν φοβεῖσαι σὺ τὸν Θεόν ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως πάσχομεν, οὗτος ὁμοῦς τί κακὸν ἔπραξεν ; Καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, μνήσθητί μου, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν σου. Καὶ

ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν. Ἀληθῶς σοῦ λέγω, ὅτι ἀπὸ σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον.

Παρηκολούθουν δὲ ἀπὸ μακρόθεν καὶ αἱ γυναῖκες μαθήτριαι τοῦ Ἰησοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, Μαρία ἡ μήτηρ τῶν μαθητῶν Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ, ἡ Σαλώμη ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζαβεθαίου καὶ ἄλλαι. Ἡ Μαρία δὲ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ μαθητὴς του ἐπλησίασαν τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του· Ἰδοὺ ὁ υἱός σου, ἐννοῶν τὸν Ἰωάννην· καὶ πρὸς τὸν Ἰωάννην· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Ἀπὸ ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ Ἰωάννης ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ, τὴν Θεοτόκον.

Ἀπολυτίκιον.

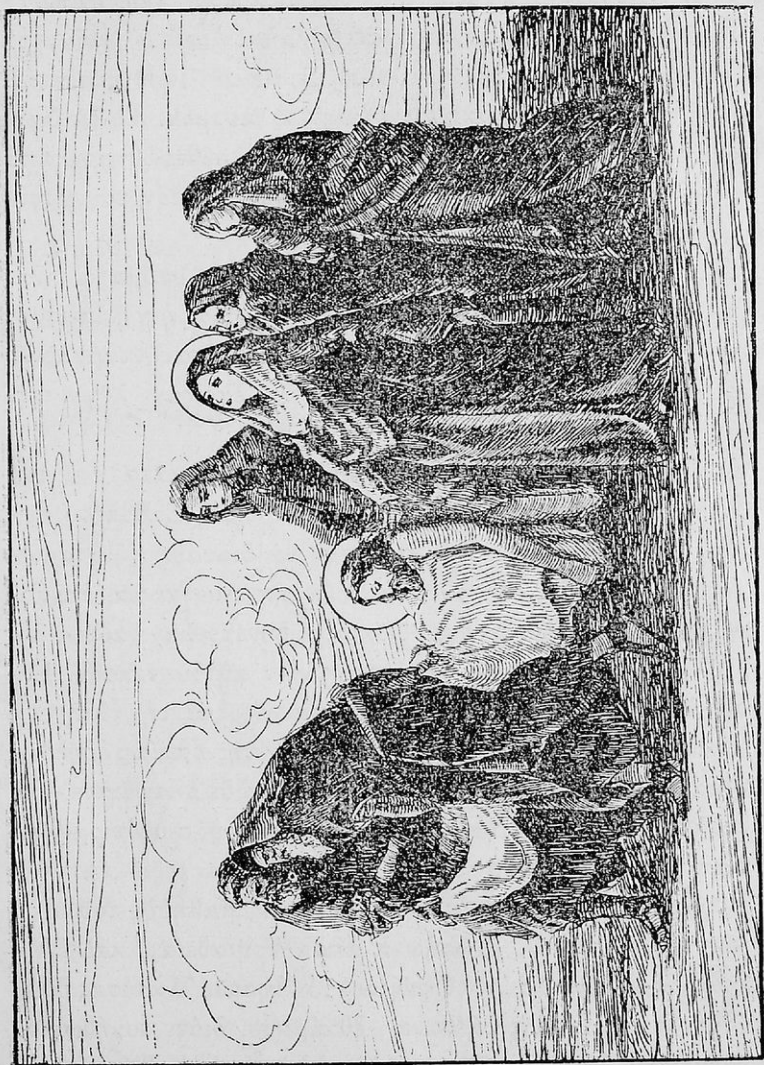
Ἐξηγόρασες ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ σταυρῷ προσηλωθεὶς καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθεὶς τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις· Σωτήρ ἡμῶν, δόξα σοι.

48. Θάνατος καὶ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

(*Ματθ. κζ'., Μάρκ. ιε'., Λουκ. κγ'., Ἰωάν. ιθ'.*)

Ὁ Ἰησοῦς ἐκρεμάσθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ περὶ τὴν 12 μεσημβρινὴν τῆς Παρασκευῆς. Ἀπὸ δὲ τῆς 12 μέχρι τῆς 3 μ.μ. ἔγινε σκότος εἰς ὅλην τὴν γῆν.* Περὶ τὴν 3ην δὲ ὥραν ὁ Ἰησοῦς μὲ μεγάλην φωνὴν εἶπεν εἰς τὴν Ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν· Ἠλί, Ἠλί, λαμὰ σαβαχθινί; τοῦτέστιν· Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες; Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τὸν λαὸν ἐνόμισαν, ὅτι φωνάζει τὸν Ἠλίαν διὰ νὰ τὸν σώσῃ· ἄλλος δὲ ἔλαβεν ἓνα σπόγγον, τὸν ἐβούτησεν εἰς τὸ ἕξος καὶ τοῦ ἔδωκεν ἕνα πῆλ, διὰ νὰ ναρκωθῇ. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Τ ε τ έ λ ε σ τ α ι·

* Τὸ σκότος καὶ τὸν σεισμόν ἀναφέρουν καὶ οἱ ἱστορικοὶ. ἔθνη καὶ χριστιανοί, Ἰούλιος Ἀφρικανός, Φλέγων, Εὐσέβιος, Θαλλός. Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης καὶ Τερτυλλιανός.

Ἐναφιάδος τοῦ Ἰησοῦ.

καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ἐξέπνευσε ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, καθ' ἣν ὥραν οἱ Ἰουδαῖοι ἐθυσίαζον τὸν πασχάλιον ἀμνὸν καὶ ἤρχιζαν τὸ Πάσχα των. Ὁ θυσιασθεὶς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀληθὴς ἀμνὸς ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου. Τὸ δὲ Χριστιανικὸν Πάσχα εἶναι ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας. Ὁ Ἰησοῦς ἐθυσίασε τὸν ἑαυτὸν τοῦ χάριν τῶν ἀνθρώπων.

Τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου συνώδευσαν θαύματά τινα. Τὸ καταπέτασμα τοῦ Ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἡ γῆ ἐσεισθη, τὰ μνημεῖα ἀνοιξαν, πολλοὶ ἀνέστησαν. Ὁ ἐκατόνταρχος δὲ καὶ οἱ μαζί με αὐτὸν ἰδόντες τὸ θαῦμα ἐφριξαν λέγοντες. Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ μὴ μείνουν τὰ σώματα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κατὰ τὴν ἀρχομένην ἡμέραν τοῦ Σαββάτου τοῦ Πάσχα, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον νὰ διατάξῃ τὴν ταφὴν τῶν σταυρωθέντων. Ἦλθον λοιπὸν οἱ στρατιῶται καὶ ἐπειδὴ εὔρον τοὺς δύο κακούργους ζῶντας, συνέτριψαν αὐτῶν τὰ σκέλη, ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες εὔρον αὐτὸν νεκρὸν. Εἰς μόνον ἐκ τῶν στρατιωτῶν, ἵνα βεβαιωθῇ, μετὰ τὴν λόγχην ἐκέντησε τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, δείγμα τοῦ θανάτου. Τοῦτο δὲ ὄλον ἐγινε, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία: Ὁ στυγὸν οὐ συντριβήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Συγχρόνως ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον εἰς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἐκ τῶν κρυφίων, Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας, καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀκούσας δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανεν, ἐθαύμασε, διότι συνήθως οἱ σταυρούμενοι ἔζων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ πολλὰς ἡμέρας. Τότε ὁ Ἰωσήφ ἔλαβε τὸ ἅγιον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ μαζί με τὸν Νικόδημον ἄλειψαν αὐτὸ μετὰ μύρα, τὸ ἔδεσαν μετὰ ὄθονια, ὅπως ἦτο συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐνταφιάζουν, καὶ δειλὰ

δειλά μὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὸ ἔφεραν εἰς ἓνα ἐκεῖ που πλησίον κῆπον, ὅπου ὑπῆρχε μνημεῖον σκαλισμένον εἰς τὸν βράχον καινουργῆς καὶ ἐκεῖ τὸ ἔθαψαν. Ἐκίλισαν δὲ λίθον μέγαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μνημείου καὶ ἔφυγαν. Ἦτο ἑσπέρα τῆς Παρασκευῆς 14 Νισάν, ἢ 3 τοῦ ἰδικοῦ μας Ἀπριλίου. Αἱ γυναῖκες δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, Μαρία ἡ μήτηρ Ἰωσῆ καὶ ἄλλαι ἀπὸ μακρόθεν ἐθεώρουν ποῦ ἐνταφιάζεται ὁ Κύριος.

Ἀπολυτίκιον.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ, ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνην καθαυῶ εἰλήσας καὶ ἀρώμασι, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο.

49. Τὸ Μέγα Σάββατον.

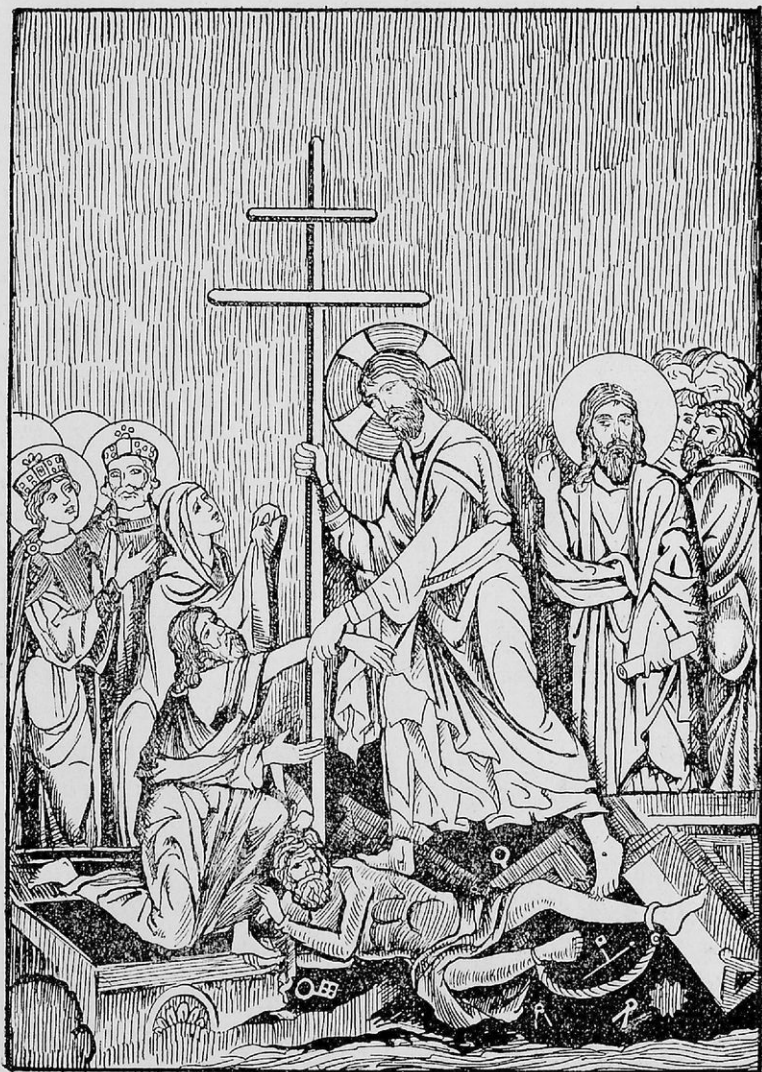
(Ματθ'. κζ', Λουκ. κγ'.)

Οἱ Ἑβραῖοι, ὡς γνωστόν, ὑπελόγιζον ὡς ἀρχὴν τοῦ ἡμερο-
νυκτιοῦ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὸ εἰκοσιτετράωρον τῆς ἡμέρας τὸ
ἐμετροῦσαν ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τῆς μιᾶς μέχρι τῆς
δύσεως τῆς ἄλλης ἡμέρας. Τὸ σύστημα τοῦτο διετήρησε καὶ
ἡ Ἐκκλησία μας· διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἑναρξιν μιᾶς ἑορτῆς τὸ
ἑσπέρας τῆς προηγουμένης ἡμέρας, ὅποτε ψάλλεται ὁ Ἑσπε-
ρινός. Ὅθεν ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τῆς Μεγάλης Παρα-
σκευῆς ἤρχιζε τὸ Μέγα Σάββατον, ἡ μεγάλη τοῦ Πάσχα ἡμέρα
15ῃ τοῦ μηνὸς Νισάν. Ἦτο δὲ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκαίνη τοῦ Σαβ-
βάτου, διότι κατ' αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ἐώρταζον τὴν μεγαλυτέραν
των ἑορτῆν. Ἐθνικὴν ἅμα καὶ θρησκευτικὴν, τὴν τοῦ Πά-
σχα. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν πρώτην τῆς Παρασκευῆς κατὰ τὴν
δίκην τοῦ Ἰησοῦ αὐτοὶ δὲν εἰσήλθον εἰς τὸ Πρατώριον·
ἵνα μὴ μίανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ Πά-
σχα, τὸ δὲ ἑσπέρας ἐνήργησαν διὰ τὴν ἀποκαθήλωσιν
τῶν σταυρωθέντων διότι ὁ Νόμος ἐπέβαλλε τοῦτο.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τοῦ μεγάλου Σαββάτου αἱ
γυναῖκες μαθήτριαι τοῦ Ἰησοῦ ἠσύχαζον κατὰ τὴν τετάρ-

την ἐντολήν. Οἱ ἀρχιερεῖς ὅμως καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Πραιτώριον καὶ εἶπον εἰς τὸν Πιλάτον. Κύριε, ἐνεθυμήθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν, ὅταν ἀκόμῃ ἔζη μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Νὰ διατάξῃς λοιπὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας διὰ νὰ μὴ κλέψουν οἱ μαθηταὶ τοῦ τῷ σώμα καὶ εἶπουν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἡ γέθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. Καὶ θὰ πλανηθῇ ὁ λαὸς καὶ θὰ πιστεύσῃ, ὅτι πράγματι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ αὐτὴ ἡ πλάνη θὰ εἶναι χειροτέρα ἀπὸ τὴν πρώτην, καθ' ἣν ὁ λαὸς ἐπίστευσεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός. Ἀπήντησε δὲ ὁ Πιλάτος. Λάβετε φρουρὰν καὶ πηγαίνετε νὰ ἀσφαλίσετε τὸν τάφον, ὅπως νομίζετε καλύτερον. Οὗτοι δὲ μετέβησαν καὶ ἐσφράγισαν τὸν τάφον καὶ ἐτοποθέτησαν φρουροὺς στρατιώτας, ἵνα φρουρήσουν τὸν τάφον μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἔλοι οἱ σταυρωταὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πλεον ἐπεδόθησαν εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα των.

Ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν τοῦ Μ. Σαββάτου ὁ Κύριος ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον. Κατὰ τὴν Παράδοσιν δέ, ὡς Θεός, κατήλθεν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Ἄδου, ἔνθα ἐκήρυξε τὴν ἀνάστασιν. Ὁ Ἄδης ἐνεκρώθη καὶ ἀπ' αὐτὸν ἀφηγήθη ἡ ἐξουσία ἐπὶ τῶν νεκρῶν. Συγκινητικὰ εἰς ἄκρον εἶναι τὰ τροπάρια τὰ ὁποῖα ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴν πρωΐαν τοῦ Μ. Σαββάτου, ἀναφερόμενα εἰς τὴν κáθησον τοῦ Κυρίου εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Ἄδου. Ὁ Ἄδης θρηνεῖ τὴν ἀπώλειαν τῶν νεκρῶν, διότι οἱ νεκροὶ ἀνίστανται. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲ αὐτὴν μυστικὴ τις προσδοκία χαροποιεῖ τὸ Σύμπαν, ἡ προσδοκία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς ὁποίας ἐπροφήτευσαν οἱ προφῆται. «Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἀγαλλιάσονται.»

Ἡ κάθοδος εἰς Ἄδου.
(Εἰκὼν ψηφιδωτῆ τῆς Μ. Δαφνίου)

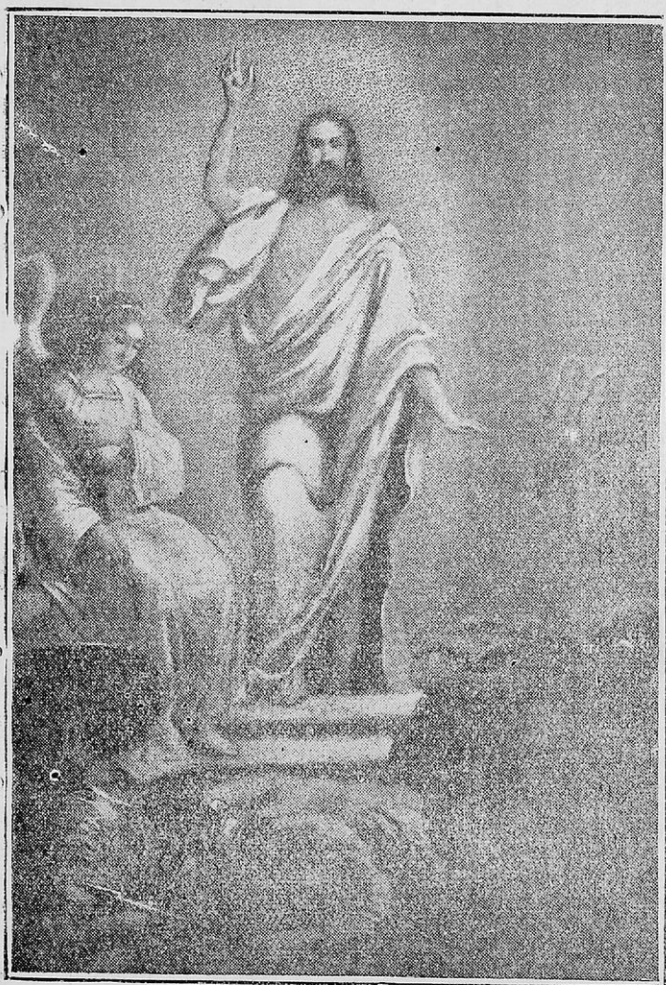
Δ') Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

50. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κη', Μάρκ. ιστ', Λουκ. κδ', Ἰωάν. κ')

Ὅταν ἤρχισε νὰ χαράξῃ ἡ πρώτη τῆς ἐβδομάδος, ἡ καθ' ἡμᾶς Κυριακή, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μαρία τοῦ Ἰωσή, ἡ Σαλώμη καὶ ἄλλαι γυναῖκες ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ ἦλθον εἰς τὸ μνημεῖον, διὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Εἰς τὸν δρόμον ἐσκέπτοντο, ποῖος θὰ κυλίσῃ τὸν λίθον τοῦ μνημείου, διότι οὗτος ἦτο πολὺ μέγας. Ὅταν δὲ ἦλθον πλησίον, μὲ μεγάλην των ἐκπληξιν παρετήρησαν, ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ. Ἄγγελος Κυρίου κατέβη καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον, ἀπὸ τοῦ φόβου δὲ τὸν ὁποῖον ἐπροξένησεν, ἐταράχθησαν οἱ φρουροὶ στρατιῶται. Οὗτος εἶπεν εἰς τὰς γυναῖκας. Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· γνωρίζω ὅτι ἐδῶ ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον, δὲν εἶναι ἐδῶ, διότι ἀνέστη, καθὼς εἶπεν, ἐλάτε νὰ ἴδῃτε τὸν τόπον, ὅπου ἔθαψαν αὐτόν· καὶ ἀφοῦ πορευθῆτε ταχέως, νὰ εἴπητε εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι τοὺς περιμένει εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θὰ τὸν ἴδῃτε. Ἐφυγαν ἀμέσως αἱ **μυροφόροι γυναῖκες** καὶ ἔτρεξαν νὰ ἀναγγεῖλουν τὸ εὐχάριστον γεγονός εἰς τοὺς μαθητάς. Εἰς τὸν δρόμον δὲ τὰς συνήνευσεν ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον ἐπροσκύνησαν. Ὁ δὲ εἶπεν· Μὴ φοβεῖσθε· ἀναγγεῖλατε εἰς τοὺς μαθητάς μου νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ θὰ μὲ ἴδουν.

Οἱ μαθηταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πιστέψουν ἀμέσως εἰς τὴν εὐχάριστον αὐτὴν ἀγγελίαν. Τρέχουν τότε δύο, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης, εἰς τὸ μνημεῖον καὶ βλέπουν τὰ ὁ θ ὁ ν ι α κ α ι τ ὸ σ ο υ δ ἄ ρ ι ο ν μ ὄ ν α, καὶ ἐπίστευσαν. Δύο δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐπορεύοντο εἰς Ἐμμαοὺς πόλιν πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων. Καὶ ἐφανερώθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ὡς

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

συνοδοιπóρος καὶ συνωμίλει μὲ αὐτούς, ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν. Ἐκεῖ ἐπῆρεν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, διὰ νὰ τὸν εὐλογήσῃ καὶ ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος. Τότε οἱ δύο ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, διηγούμενοι τὸ γεγονός τοῦτο. Καὶ δὲν ἐπίστευον οἱ ἄλλοι, ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος.

Περὶ τὸ δειλινὸν δὲ τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἦσαν συνηθροισμένοι οἱ μαθηταὶ εἰς ἓνα οἶκον τῆς Ἱερουσαλήμ ἐκτὸς τοῦ Θωμαῶ. Ἐν ᾧ δὲ αἱ θύραι ἦσαν κλεισταί, παρουσιάσθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν. Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτούς τὰς χεῖράς του καὶ τὴν πλευράν, διὰ νὰ βεβαιωθοῦν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ σταυρωθεὶς καὶ νὰ πιστεύσουν, ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν. Τότε ἐπίστευσαν καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῖς εὐλόγησε καὶ εἶπεν. Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἄντινων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄντινων κρατήτε, κεκράτηνται. Καὶ ἔγινεν ἄφαντος.

Ὅταν ἦλθεν ὁ Θωμαῶς, τοῦ εἰπόν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ὅτι εἶδον τὸν Κύριον. Οὗτος δὲ δὲν ἐπίστευσε καὶ εἶπεν. Ἄν δὲν ἴδω τὰς χεῖράς του καὶ δὲν βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὴν πλευράν του δὲν θὰ πιστεύσω.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον μεταξὺ τῶν μαθητῶν, στρατιῶται τινὲς ἐλθόντες ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Αὐτοὶ δὲ ἐδωροδόκησαν αὐτοὺς καὶ εἶπον. Νὰ εἰπῆτε, ὅτι ἐν ᾧ ἐκοιμώμεθα, ἦλθον οἱ μαθηταὶ καὶ ἔκλεψαν τὸ σῶμα αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ καὶ διεδόθη μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων.

Ἀπολυτίκιον.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος.

Ἡ εἰς Ἐμμαοὺς ἐμφάνις τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν
Ἀνάστασιν του.

51. Ἐμφανίσεις καὶ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου.

(*Ματθ. κη΄., Μάρκ. ιστ΄., Λουκ. κδ΄., Ἰωάν. κα΄. Πράξεις τῶν Ἀποστόλων α΄.*)

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασίν του, ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας τακτικὰ ἐφανερώνετο εἰς τοὺς μαθητάς του. Πρῶτον ἐφανερώθη μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τοὺς μαθητάς του. Ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ τοὺς εὐλόγησεν. Ἦτο δὲ μεταξὺ αὐτῶν τότε καὶ ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος. Καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος. Φέρε τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸν τύπον τῶν ἡλῶν καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. Ὁ δὲ Θωμᾶς πεισθεὶς ἀνεφώνησεν· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Καὶ ὁ Κύριος συνεπλήρωσε· Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Μετὰ ταῦτα ἐπορεύθησαν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ὀρίσει ὁ Ἰησοῦς. Ἐκεῖ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον, μερικοὶ ὅμως καὶ πάλιν ἐδίστασαν. Τοὺς εὐλόγησε δὲ τότε ὁ Κύριος καὶ εἶπε. Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ πράττουν τὰς ἐντολάς μου. Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς θά σωθῆ. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ σᾶς στείλω τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καθίσατε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἕως ὅτου ἐνδυσθῆτε δύναμιν ἐξ ὕψους. Ἐφανερώθη δὲ καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου οἱ μαθηταὶ ἐψάρευαν. Ἐκεῖ τότε ἐσυγχώρησε τὸν Πέτρον διὰ τὴν ἄρνησίν του καὶ τὸν εὐλόγησεν. Ὁμοίως εὐλόγησε καὶ τοὺς ἄλλους μαθητάς.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν δὲ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως ὁ Ἰησοῦς παρουσιάσθη εἰς τοὺς ἑνδεκα μαθητάς του εὐρισκομένους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς ἔφερεν ἔξω εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, πλησίον τῆς Βηθανίας. Ἐκεῖ ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Κατὰ δὲ τὴν εὐλογίαν ἐχωρίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀνῆρχετο εἰς τοὺς Οὐρανοὺς. Νέφος τέλος ἀπέκρυφεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ὄμματα αὐτῶν. Ἐν ᾧ δὲ μὲ θαυμασμὸν ἔβλεπον εἰς τὸν Οὐρανὸν οἱ μαθηταί, δύο ἄγγελοι εἶπον εἰς αὐτούς. Καθ' ὃν ἔνδοξον τρόπον ὁ Ἰησοῦς ἀνελήφθη ἀφ' ὑμῶν, τοιουτοτρόπως θὰ ἐπανέλθῃ, ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

Τότε ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν, ὅπου ἔμενον. Ἦσαν ὁ Πέτρος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἰάκωβος, ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος, ὁ Θωμᾶς, ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ Ματθαῖος, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, Σίμων ὁ Ζηλωτῆς καὶ Ἰούδας ὁ Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἔμενον ἐκεῖ προσευχόμενοι μαζὶ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ μὲ τὴν Μαρίαν τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου. Μετὰ δέκα ἡμέρας, πενήτηντα δὲ ἀπὸ τοῦ Πάσχα ἑορτὴν τῆς πεντηκοστῆς, ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τότε ἰδρύθη ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ ἐδῶ ὅμως ἀρχίζει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, τὴν ὁποίαν θὰ διδασθῶμεν εἰς τὴν ἐπομένην τάξιν, τὴν Τρίτην.

Ἀπολυτίκιον.

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΩΚΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

52. Διώκται τοῦ Χριστοῦ καὶ διάδοχοι αὐτῶν.

α') **Ἡρώδης.** Πρῶτος διώκτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων Ἡ ρ ῶ δ η ς ὁ Μ έ γ α ς. Ἦτο ἀνθρωπος σκληρὸς καὶ διεφθαρμένος, ὅπως ἐμάθαμεν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς διαθήκης. Ἀπέθανε πλησίον τῆς Ἱεριχῶ τὴν 13 Μαρτίου τοῦ ἔτους 750 ἀπὸ κτίσεως τῆς Ρώμης προσβληθεὶς ὑπὸ φοβερᾶς νόσου. (Ἰωσήπου Ἰουδαϊκὴ Ἀρχαιολογία 17).

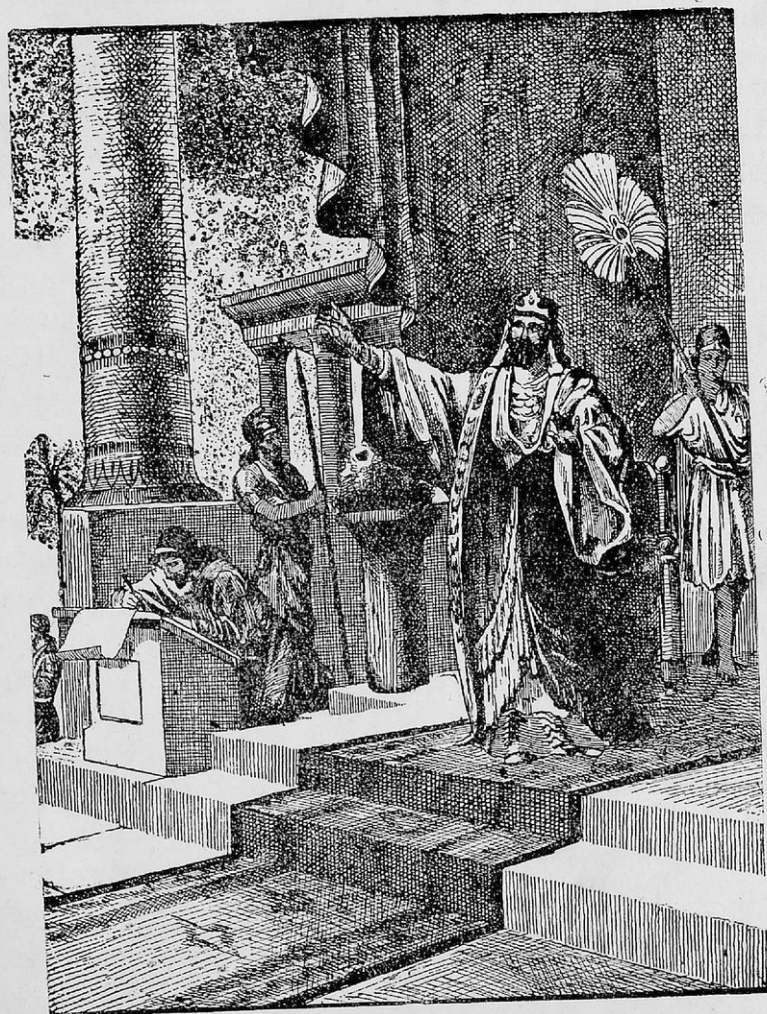
Τὸ βασίλειον τοῦ Ἡρώδου ἐμοιράσθησαν τὰ τρία τοῦ παιδία. Ὁ Ἀρχέλαος ἔλαβε τὴν Ἰουδαίαν, Σαμάρειαν καὶ Ἰδουμαίαν, ὀνομαζόμενος βασιλεύς, ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας τὴν Γαλιλαίαν καὶ Περαιάν, ὀνομαζόμενος τετράρχης καὶ ὁ Φίλιππος τὰς βορείους ἐπαρχίας τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς τετράρχης.

Τὴν διανομὴν ὅμως αὐτὴν δὲν ἀνεγνώρισαν οἱ Ἑβραῖοι ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἡρώδου, διὸ καὶ ἐπανεστάτησαν κατὰ τῆς Ρώμης, ἣ ὁποία ἠθέλησε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ αὐτοὺς εἰς τὰς θέσεις τῶν ταύτας. Ἐνεφανίσθησαν δὲ καὶ ψευδομεσσίαι τινὲς τότε, ὅπως ὁ Σίμων εἰς τὴν Περαιάν, τέως δούλος τοῦ Ἡρώδου, ὁ Ἰούδας εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ὁ Ἀθρύγγης εἰς τὴν Ἰουδαίαν. (Πράξ. ε'. 36—38) Ὁ Καῖσαρ Αὐγουστος ἐν τέλει καθησύχασεν αὐτοὺς καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοὺς διαδόχους τοῦ Ἡρώδου· ἐκ τούτων ὁ Φίλιππος ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 34 μ. Χ. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ τετραρχία του ἠνώθη

μέ την Ἰουδαίαν. Ὁ δὲ Ἡρώδης Ἀντίπας ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 39 μ. Χ. Ὁ Ἰησοῦς τὸν ὠνόμασεν ἀλώπεκα (Λουκ. ιγ'. 31) διὰ τὴν πονηρίαν του, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης Καλιγούλας τὸν ἐξώρισεν εἰς τὸ Λούγδουνον τῆς Γαλλίας, ὅπου καὶ ἀπέθανε. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ τετραρχία του ἠνώθη μετὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ οὕτω ἀπὸ τοῦ 41 μ. Χ. ὄλη ἡ Παλαιστίνη εἶναι ἠνωμένη ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁ Ἀρχέλαος τέλος ὤμοσεν καὶ τυραννικός, κατηγορήθη καὶ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου εἰς τὴν Βιέννην τῆς Γαλλίας. Μετὰ τοῦτο τὸ βασίλειόν του κατ' ἀρχὰς ἐδιοικεῖτο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πραιτόρας, κατόπιν δὲ καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ 41 μ. Χ. περιῆλθεν εἰς τὸν τετράρχην Ἡρώδην Ἀγρίππαν. Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀριστοβούλου καὶ ἕγγονος ἐπομένως τοῦ Μεγάλου Ἡρώδου, τὸ 41 μ. Χ. ἔγινε βασιλεὺς τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 44. Οὗτος κατεδίωξε τὴν Ἑκκλησίαν Ἱεροσολύμων, ὁπότε ἀπέθανε θάνατον μαρτυρικὸν καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος, υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου. Ὁ Ἀγρίππας ἀπέθανε ἐξ ἀποπληξίας γενόμενος σκωληκόβρωτος (Πράξ. ιε'. 23).

Μετὰ τὸν θάνατον τούτου ἡ Παλαιστίνη καὶ πάλιν ἐδιοικεῖτο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πραιτόρας. Ἐπὶ τοῦ Νέρωνος δὲ ἔγινε βαθμηδὸν ὄλης τῆς Παλαιστίνης βασιλεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγρίππα Α' Μάρκος Ἰούλιος Ἀγρίππας Β' ὁ ἀδελφὸς τῆς Βερενίκης καὶ Δρουσίλης· ἡ δευτέρα ἦτο σύζυγος τοῦ Ρωμαίου ἐπιτρόπου τῆς Παλαιστίνης Φήλικος. Περὶ τούτων πολλὸς γίνεται λόγος εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔγινεν ἡ Ἰουδαϊκὴ ἐπανάστασις καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν Ἱεροσολύμων.

β'.) **Πιλάτος.** Ἦτο Ρωμαῖος. Ἡ ἀρχὴ του διήρκασεν ἀπὸ τοῦ 26 μέχρι τοῦ 36 μ. Χ. Ὁ Ρωμαῖος διοικητὴς τῆς Συρίας Οὐτέλλιος, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπῆγετο διοικητικῶς ἡ Παλαιστίνη, κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος τὸν ἀπέστειλεν

Ἡρώδης ὁ Μέγας.

εις Ρώμην, διότι οί Σαμαρίται και οί 'Ιουδαίοι επανεστάτησαν κατ' αὐτοῦ· ἕνεκα τούτου μάλιστα ὁ Πιλάτος ἐξωρίσθη εἰς Βιέννην τῆς Γαλλίας. Ἐκεῖ κατ' ἄλλους μὲν ἠτύοκτόνησε, κατ' ἄλλους δὲ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Νέρωνος και μάλιστα ὡς Χριστιανός. Ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία τιμᾷ αὐτὸν ὡς ἅγιον.

Μετὰ τοῦτον ἐπίτροπος τῆς Παλαιστίνης ἔγινεν ὁ Μάρκελλος (36 — 37) και μετὰ τοῦτον ὁ Μαρύλλος 37—41, κατόπιν ὁ Κούσπιος Φάδος (44) ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐνεφανίσθη ὁ ψευδομεσσίας Θεουδᾶς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, και ἔπειτα ὁ Τιβέριος Ἀλέξανδρος μέχρι τοῦ 48. Μετὰ τοῦτον ὁ Κωμανός (48—52) και εἶτα ὁ Ἀντώνιος Φηλιξ (52—60) και ὁ Πόρκιος Φρήστος 60—62). Τέλος ὁ Ἀλβίνος (62—64) και ὁ Γέσσιος Φλῶρος (64—66). Ἐπ' αὐτοῦ ἐκηρύχθη ὁ φοβερός Ἰουδαϊκὸς πόλεμος.

γ'.) **Ἰούδας Ἰσκαριώτης.** Περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὁμιλεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος και ὁ Λουκᾶς. Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων λέγεται «και προηγὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος και ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ». Τὸν τόπον δὲ αὐτὸν τῆς αυτοκτονίας του ὠνόμασαν ἀγρὸν ἢ χωρίον (τόπον) αἵματος. Ἑβραϊστὶ Ἀκελδαμᾶ.

δ') **Οἱ ἀρχιερεῖς Ἄννα και Καϊάφας.** Ὁ πρῶτος διορίσθη ἀρχιερεὺς ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Συρίας τὸ 7 ἢ 8 μ. Χ. Κατόπιν διὰ πολιτικούς λόγους καθηρέθη τὸ 26 μ. Χ., τὸν διαδέχθη δὲ ὁ γαμβρός του Ἰωσήφ Καϊάφας μέχρι τοῦ 36 μ. Χ. Οἱ Ἰουδαῖοι ὁμῶς ἐσέβοντο και ἐτίμων τὸν Ἄννα και διὰ τοῦτο ἔφερον τὸν Ἰησοῦν πρῶτον πρὸς αὐτόν. Ἐλέγετο και Ἄννας. Ἄλλος εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς Ἄνανος τοῦ 62 μ. Χ. ὁ λιθοβολήσας τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόμενον ἢ δίκαιον. Τὸ τέλος αὐτῶν δὲν μᾶς εἶναι γνωστόν.

53. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὁ σκληρὸς αὐτὸς λαὸς κατὰ τὴν δίκην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχεν ἐκφέρει ἐναντίον του μίαν φοβερὰν ἀράν. Τὸ αἶμα αὐτοῦ, εἶπεν, ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος εἶχεν ἄλλοτε εἶπει περὶ τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅτι δὲν θὰ μείνη λίθος ἐπὶ λίθου. (Ἴδε καὶ Λουκᾶ κγ' 26—32). Καὶ πράγματι ἡ φρικτὴ αὐτὴ προφητεία, τὴν ὁποίαν μὲ μεγάλην λύπην καὶ μετὰ θαυμάσιων εἶπεν ὁ Χριστός, ἐξεπληρώθη τὸ ἔτος 70 μ. Χ. Ἀφορμὴν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ ἔδωκεν ἡ Ἰουδαϊκὴ ἐπανάστασις κατὰ τῶν Ρωμαίων.

Ὁ τελευταῖος πραιτωρ Γέσσιος Φλώρος τὸ 68 μ. Χ. ἠθέλησε νὰ ἀρπάσῃ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁ λαὸς τότε ἐξηγέρθη καὶ αὐτὸν μὲν ἐφόνευσε, κατήργησε δὲ τὴν ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκράτορος προσφερομένην θυσίαν εἰς τὸν Ναόν. Τοῦτο ἦτο πρᾶξις ἐπαναστατικὴ. Ὀλόκληρος ἡ Παλαιστίνη ἐξηγέρθη τότε, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας ἐπιέζοντο πολὺ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους ἐπιτρόπους. Ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως ἀνεκηρύχθη ὁ ἀρχιερεὺς Ἄνανος.

Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης ἦτο τότε ὁ Νέρων. Οὗτος ἀνέθεσεν εἰς τὸν στρατηγὸν Βεσπασιανὸν καὶ τὸν υἱὸν του Τίτον τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως. Οὗτος δὲ ὑπέταξε βαθμηδὸν τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Σαμάρειαν καὶ ἠτοιμάζετο νὰ πολιορκήσῃ τὴν Ἱερουσαλήμ. Τότε ὁμως μέσα εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἐξερράγη ἐμφύλιος πόλεμος. Εὔρε δὲ καιρὸν ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Περαιᾶς Πέλλαν. Ὁ Βεσπασιανὸς ἐκυρίευσεν κατόπιν τὴν Περαιάν καὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἤρχισε τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλήμ. Συμβαίνει ὁμως τότε ὁ θάνατος τοῦ Νέρωνος καὶ ὁ Βεσπα-

σιανὸς ἀνακηρυχθεὶς αὐτοκράτωρ ἔσπευσεν εἰς Ρώμην, ἀφοῦ ἄφησε τὸν υἱὸν τοῦ Τίτον νὰ συνεχίσῃ τὴν πολιιορκίαν.

Ἡ πολιιορκία διήρκεσε πολὺν χρόνον, διότι καὶ τὰ δύο μέρη ἐμάχοντο μὲ ἀνδρείαν, διήρκεσε πέντε μῆνας, ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 70 μ. Χ. Ἡ πείνα δὲ καὶ ἡ ἀσθένεια ἐπετάχυναν τὴν πτώσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ πόλις ἐκυριεύθη ἀπὸ τὰ ἄγρια Ρωμαϊκὰ στίφη καὶ παρεδόθη εἰς τὰς φλόγας. Οἱ κάτοικοι, ὅσοι ἐσώθησαν ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν ἀσθένειαν, εὔρον τραγικὸν θάνατον· ἄλλοι ἐσφάγησαν καὶ ἄλλοι ἐκάησαν ζῶντες. Ὁ Ναὸς ἐκ θεμελίων κατεστράφη, αὐτὸ δὲ τὸ Μέγα Συνέδριον διελύθη καὶ ἡ Παλαιστίνη διοικεῖται πλέον ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Ρώμην.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐπεχείρησαν καὶ δευτέραν ἐπανάστασιν τὸ ἔτος 132—133 ἐπὶ Ἀδριανοῦ μὲ ἀρχηγὸν τὸν Σίμωνα Βαρχοχεβᾶν, τὸν ὁποῖον ἐχαιρέτισαν ὡς μεσσίαν—βασιλέα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ κατεστάλη μὲ ἀνήκουστον αἱματοχυσίαν. Ἡ Ἱερουσαλήμ ἔγινε πλέον πόλις **ἐθνική**.

Ἐκτοτε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς, ὁ περιούσιος τοῦ Θεοῦ λαός, κατεδικάσθη εἰς φυγὴν, καὶ διεσπαρμένος κατοικεῖ τὰς χώρας τοῦ Κόσμου. Μέλλει ὅμως κατὰ τὰ λόγια τῶν προφητῶν καὶ τὰς βεβαιώσεις τοῦ Κυρίου νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πατριον ἔδαφος καὶ νὰ ἐπανιδρύσῃ κράτος ἰσχυρόν. (Λουκᾶ κεφ. κα'. 20—23).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

54. Τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀγίων Αὐτοῦ Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων. Ἐκεῖ καταγράφεται ἡ ζωὴ, ἡ δρᾶσις, ἡ διδασκαλία καὶ ὅλον τὸ ἔργον Αὐτῶν τὸ ὁποῖον εἶναι κοσμοσωτήριον, ἔργον δηλαδή τὸ ὁποῖον ἔσωσε τὸν κόσμον.

Μετὰ τὴν ἁμαρτίαν δηλαδή τῶν πρωτοπλάστων ἡ ἀνθρωπότης ἔχασε τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἤρχισε νὰ κυλίεται εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξαχρείωσιν καὶ εἰς τὴν διαφθοράν. Αὐτὴ καθημερινῶς ἠϋξανε καὶ ὅτε ἐγεννήθη ὁ Κύριος, ἡ ἀνθρωπότης εἶχε φθάσει εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον τῆς ἀνηθικότητος καὶ εἰς τὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς. Μόνος του δὲν ἠδύνατο ὁ ἀνθρώπος νὰ δικαιωθῆ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ σωθῆ. Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων βαρύνει τὴν ψυχὴν του. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπειδὴ ἠσθάνετο τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἁμαρτωλόν, προσπαθεῖ μὲ τὰς ἀνθρωποθυσίας κατ' ἀρχὰς καὶ μὲ τὰς θυσίας τῶν ζώων κατόπιν νὰ ἐξιλεύσῃ τὸ Θεῖον. Ἡ Θεία Δικαιοσύνη ἀπῆτει τὸν αἰώνιον θάνατον τοῦ ἀνθρώπου λόγῳ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἡ θεία Εὐσπλαγχνία ὁμῶς ζητεῖ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. Ἐπρεπε νὰ ἐξευρεθῆ μέση λύσις καὶ εὐρέθη. Ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἐσχέδιασε νὰ προσφέρῃ θυσίαν τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν χάριν τῆς ἀνθρωπίνης ἁμαρτίας. Ἐπρεπε δὲ νὰ εἶναι Θεὸς ἐκεῖνος, διὰ νὰ μὴ ἔχη ἰδικὰς του ἁμαρτίας καὶ νὰ μὴ τὸν βαρύνῃ ἡ ἐνοχὴ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἦτοι ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ γεννηθῆ ὄχι ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλὰ τῆ ἐπισκιάσει τοῦ

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλως θὰ ἔφερε κληρονομικῶς τὸ ἁμάρτημα τῶν πρωτοπλάστων. Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη ἐκ τῆς Παρθένου. Οὕτω δὲ ἀναμάρτητος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ προσέφερεν αὐτὸς Ἐαυτὸν θυσίαν ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων.

Ὅθεν ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἔργον του κοσμοσωτήριον. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ Καινὴ Διαθήκη ἐν συνδυασμῶ μετὰ τὴν Παλαιὰν ἤτοι ἡ Ἁγία Γραφή. Τὸ ἔργον δὲ τῆς σωτηρίας ἀνέθεσεν ὁ Κύριος εἰς τὴν ὑπ' Αὐτοῦ ἰδρυθεῖσαν Ἐκκλησίαν, τὴν ἱστορίαν τῆς ὁποίας θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν ἐπομένην τάξιν, τὴν ΤΡΙΤΗΝ.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Καινή Διαθήκη. Σελ. 5

ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

2. Ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλολατρῶν. Σελ. 7
3. Ἡ ἠθικὴ κατάστασις τῶν εἰδωλολατρῶν. » 8
4. Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν Ἑβραίων. » 10

ΜΕΡΟΣ Β΄.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Α΄. Τὰ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

5. Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ κόσμου νὰ δεχθῆ τὸν Χριστόν. Σελ. 13
6. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἑλισάβετ. » 14
7. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. » 18
8. Ἡ Θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλισάβετ. » 20
9. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου. » 22

Β΄. Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Χριστοῦ.

10. Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ. » 23
11. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος. » 26
12. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων. » 27
13. Ὁ Ἰησοῦς διαφεύγει τὸν κίνδυνον. » 31
14. Ὁ Ἰησοῦς ὑπακούει εἰς τοὺς γονεῖς του. » 33

Γ΄. Ὁ δημόσιος βίος τοῦ Χριστοῦ

α΄. Ἡ προπαρασκευή.

15. Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου. » 35
16. Ἡ βάπτισις τοῦ Σωτῆρος. » 38

β'. Γεγονότα τοῦ πρώτου ἔτους.

17. Ἡ ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων.	Σελ. 39
18. Τὰ πρῶτα ἔργα τοῦ Χριστοῦ.	» 43
19. Ὁμιλίαι τοῦ Ἰησοῦ.	» 44
20. Παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.	» 46

γ'. Γεγονότα τοῦ δευτέρου ἔτους.

21. Ἡ θεραπεία τῶν Παραλύτων. Ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθαίου.	» 48
22. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία.	» 51
23. Ἔργα τοῦ Ἰησοῦ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας.	» 53
24. Ὁ Ἰησοῦς σώζει τοὺς πιστεύοντας.	» 55
25. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι κύριος τοῦ θανάτου.	» 56
26. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι Θεός.	» 58

δ'. Γεγονότα τοῦ τρίτου ἔτους.

27. Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς Ἱερουσαλήμ.	» 61
--------------------------------------	------

Διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

28. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.	» 64
29. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀφρονος πλουσίου.	» 65
30. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.	» 66
31. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσπλάγγου πλουσίου.	» 69
32. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.	» 71

Θαύματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

33. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ.	» 72
34. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.	» 74

Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι καὶ τὰ πάθη τοῦ Σωτήρος.

35. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.	» 77
36. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.	» 79
37. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.	» 81
38. Διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῆς δευτέρας Αὐτοῦ παρουσίας.	» 81
39. Αἱ παραβολαί.	» 83
40. Ἡ εἰκὼν τῆς μελλούσης Κρίσεως.	» 86

41. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικὸς καὶ ἡ ἀχαριστία τοῦ Ἰούδα.	Σελ. 88
42. Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.	» 89
43. Ἐργασία τοῦ Ἰησοῦ.	» 92
44. Σύλληψις καὶ προανάκρισις τοῦ Ἰησοῦ,	» 94
45. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Καταδίκη αὐτοῦ,	» 96
46. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.	» 97
47. Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.	» 101
48. Θάνατος καὶ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.	» 104
49. Τὸ Μέγα Σάββατον.	» 107

Δ'. Ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.

50. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.	» 110
51. Ἐμφανίσεις καὶ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου.	» 114

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΩΚΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

52. Διῶνται τοῦ Χριστοῦ καὶ διάδοχοι αὐτῶν.	» 117
53. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς καὶ ἡ καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ.	» 121

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

54. Τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ.	» 123
---------------------------	-------

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	> 125
---------------------------	-----------------

$$\begin{array}{r} 300 \\ \hline 1605 \end{array}$$

4090
£n

